

Ghid de bune practici: Băile Govora

Recomandări
pentru păstrarea
specificului local valoros

Ghid de bune practici: Băile Govora

COLOFON

Un proiect
STUDIOGOVORA

govora.studio

Autori:
Ștefania Hîrleață, Irina Leca, Radu Tîrcă

Coordonatori:
Irina Leca, Eugen Pănescu

Prefață
Ilinca Păun-Constantinescu

Postfață:
Ionela Dinescu

Editor:
Cristina Chira

Design:
Daniel & Andrew Design Studio

Desene:
Radu Tîrcă, Ștefania Hîrleață

Studenti arhitecți:
Alexandru Ciprian Ene, Valentina Popa, Ariana Popescu

Credit foto:
Studiogovora, Cristian Bădescu, Andrei Mărgulescu,
Roxana Mazilu, Marius Vasile

Proiect susținut de Ordinul Arhitecților din România din Timbrul de arhitectură.
Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această publicație nu poate fi reprodusă
fără permisiunea prealabilă a autorilor.

ORDINUL
ARHITECȚILOR
DIN ROMÂNIA

ISBN: 978-973-0-38189-4

Print

CUPRINS

PREFAȚĂ

Frumoasele adormite. Potențialul stațiunilor balneare în România – Ilinca Păun Constantinescu	9
---	---

1. INTRODUCERE

Motivație	15
Scurt istoric	17
Caracteristici generale ale orașului	23

2. IDENTIFICAREA ȘI CLASIFICAREA VALORILOR ARHITECTURALE ȘI URBANISTICE

Tipologii de clădiri	31
Clădiri dispărute din Băile Govora	47
Zone cu caracteristici urbanistice similare	59

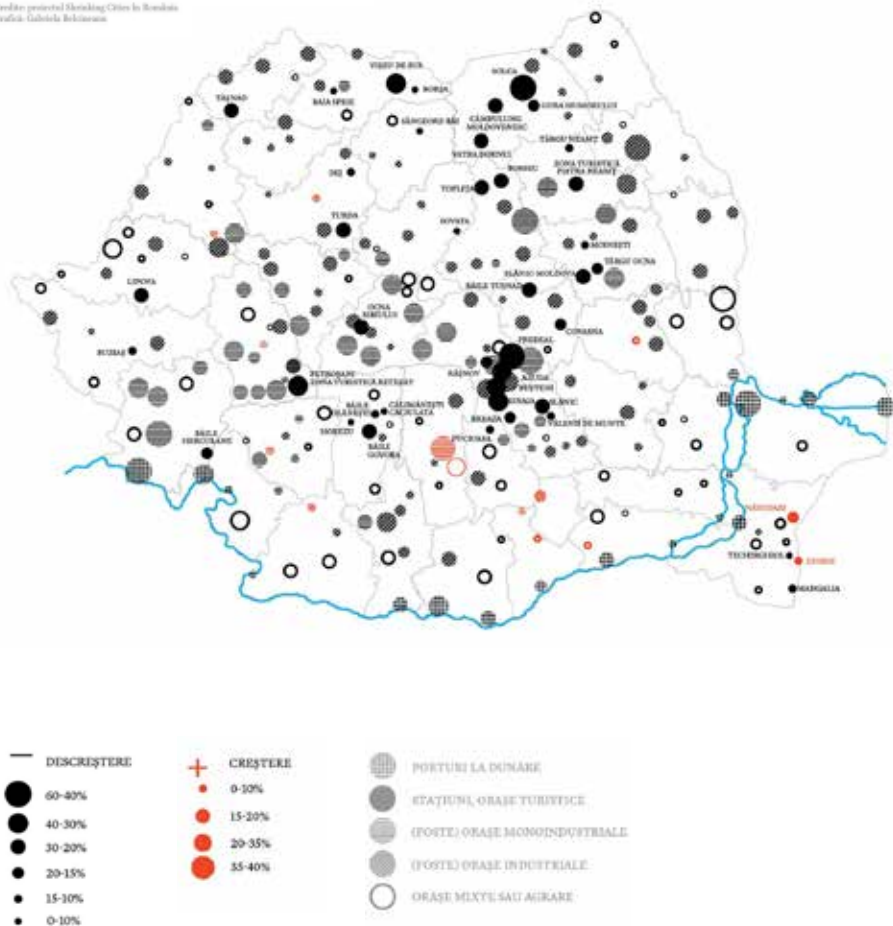
3. RECOMANDĂRI GENERALE PRIVIND PROTEJAREA ELEMENTELOR DE ARHITECTURĂ SPECIFICE

Acoperișuri	65
Fațade	81
Ornamente	97
Socluri	105
Tămplării	113
Terase, balcoane, logii	127
Anexe	137
Spațiul public și grădini	145
Publicitate urbană	155
Împrejmuiri	161
Elemente de interior	171
Siluate și volume	175
Intervenții nocive	181
Ocuparea parcelei	189

4.	METODE RECOMANDATE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A EFICIENȚEI TERMICE PENTRU CLĂDIRILE EXISTENTE	200
5.	STRATEGII PENTRU GESTIONAREA RESURSELOR PRIN PRIORITIZAREA INTERVENȚIILOR ASUPRA CLĂDIRILOR EXISTENTE	206
6.	EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ	
	Exemple din stațiuni internaționale	213
	Ideii pentru construcții noi	221
7.	VALORI DE PATRIMONIU DIN BĂILE GOVORA	232
8.	POSTFAȚĂ	
	Reglementarea regimului construcțiilor în stațiunea Băile Govora de la înființare până la instaurarea regimului comunist - Ionela Dinescu	239
	GLOSAR	242
	BIBLIOGRAFIE	246

CREȘTEREA ȘI DESCREȘTEREA DEMOGRAFICĂ A ORAȘELOR ROMÂNEȘTI DIN 1989 PÂNĂ AZI

Credit: protected Sketching Cities in Romania
Grafică: Gabriela Belcovan

Frumoasele adormite. Potențialul stațiunilor balneare în România

Deși e un adevăr incomod, realitatea urbană postcomunistă din România poate fi etichetată, cu câteva excepții și fără prea multe menajamente, ca fiind în declin. Orașele se „contractă” (sunt *shrinking cities*¹, un fenomen internațional), se împuținează în toate straturile care le definesc. Explicabilele și predictibilele scăderi demografice (uneori imense, de peste jumătate din populația unui oraș) și bulversările economice majore, precum desființarea angajatorilor principali — ca în cazul fostelor orașe monofuncționale — generează o importantă schimbare socială, una fizică — cu efect asupra fondului construit și a spațiului public, dar în primul rând, una culturală.

Cel mai profund afectate și mai vulnerabile sunt orașele mici, mai ales cele care au depins de o unică activitate: orașele industriale, porturile la Dunăre, orașele cu profil turistic, dar și orașele agrare. În cadrul acestor *shrinking cities*, stațiunile balneare constituie un grup distinct, cu o imensă valoare culturală și socială, o lume aparte la baza căreia stau ritualul termal transmis prin discurs medical, materializată într-un proiect urbanistic foarte coerent, amplasat într-un peisaj impresionant — o lume descrisă ca un microcosmos idealizant.

Una dintre cele mai vizibile probleme de astăzi ale stațiunilor, în spatele cărora se află un noian de cauze, e degradarea lor vădită, într-o ignoranță față de patrimoniul arhitectural, urbanistic și natural existent. Imaginea unor splendide clădiri abandonate și ruinate, a echipamentelor balneare închise sau cu acces limitat la resursele termale — în ciuda renumelui sau a cererii — este, din păcate, una recurentă pentru stațiunile balneare.

Dacă privim în urmă, întrebându-ne când a început decăderea, un prim moment al clătinării coerenței dintre activități-parcurs-proiect a avut loc după preluarea, în 1970, a patrimoniului stațiunilor de

1. *Ce sunt shrinking cities?*

Contractia urbană este rezultatul unei suprapunerii complexe de factori, descriind un fenomen ce se manifestă cantitativ și calitativ în cadrul unui oraș sau a unor părți ale sale și care cuprinde următoarele aspecte:

- Contractie socio-culturală: închiderea dotărilor urbane (teatre, cinematografe, săli de sport etc.); relații slăbite ale comunității

- Contractia fizică: clădiri, spații abandonate; ruinări sau demolări mai frecvente decât construcțiile noi
- Contractie economică: lipsa locurilor de muncă; valori imobiliare în scădere etc.
- Contractie demografică: indicatorul global, ce contorizează scăderile de populație dintr-o anumită perioadă

către Ministerul Turismului, prin introducerea unor activități specifice turismului de masă, la o altă scară, și chiar a unor activități politice. După 1980 începe neglijarea fizică a acestor centre. Însă declinul inevitabil și greu reparabil e generat de maniera privatizărilor de la începutul anilor 1990, care nu a ținut cont de resursele culturale ale orașului, ci de interese individuale.

Astfel, astăzi, cu toate că revitalizarea stațiunilor pare clară, mai ales datorită capitalului puternic de imagine pe care încă nu l-au pierdut, ea depinde de decizii administrative și economice, care, de cele mai multe ori, se lovesc de probleme de proprietate, ca rezultat al privatizărilor menționate. Cel mai nociv element este lipsa unui cadru de cooperare între multe fragmente în care s-a împărțit întregul patrimoniului balnear, generând blocaje.

În fața acestor imagini decrepite, generații întregi, interconectate de memoria colectivă a sejururilor petrecute, se întreabă, mai important și mai activ decât „cum s-a ajuns aici?": „ce se poate face"? Un subiect larg, la care vom răspunde succint, cu câteva linii de acțiune ce rămân deschise completărilor, având menirea de a trezi conștiința publică.

De ce e imperativ să intervenim?

Pentru că România are peste 3.000 de izvoare minerale și termominerale — o treime din resursele termale ale Europei —, dintre care unele datează încă de pe vremea romanilor, precum stațiunile termale de pe malul Mării Negre, Băile Herculane sau Geoagiu Băi.

Pentru că există o veche istorie a balneologiei în România, dezvoltată de la începutul secolului al XIX-lea, în diverse etape, concomitent cu stațiunile vestice, reflectată într-un proiect urbanistic și arhitectural de excepție, iar o proastă utilizare a resurselor arhitecturale și termale va duce la pierderea unor valorilor culturale unanim recunoscute.

Pentru că există o căutare a societății contemporane de a se detașa de cotidian prin experiențe holistice, care să îi reintegreze în natură, iar stațiunile oferă un răspuns prin lumea aparte și idealizantă pe care o oferă.

Pentru că, în ciuda degradărilor sau alterărilor actuale, există valori ale stațiunilor care pot fi recuperate. Pe de o parte, valori ce țin de patrimoniul material, arhitectural și urbanistic: case care pot fi restaurate, intervenții nocive ce pot fi remediate, trasee și spații publice ce pot fi din nou puse în valoare, relația cu cadrul natural idilic care poate fi recuperată. Pe de altă parte, valori ce țin de patrimoniul imaterial: memoria colectivă urbană și socială. Ambele tipuri sunt totuși foarte fragile, mai ales dacă elementele de patrimoniu nu sunt bine documentate, sau dacă distanța față de ultima generație care a avut acces la stabilimentele balneare se mărește prea mult până la momentul intervențiilor.

Cum intervenim?

În crearea viziunii pentru viitor a acestor orașe în declin, trebuie ținut cont, în egală măsură, de importanța culturală la nivel național a stațiunilor și de viața urbană a locuitorilor lor. Prin

urmare, intervențiile trebuie să ia în calcul toate aspectele vulnerabile, incluzând atât aspectele patrimonial, cultural și turistic, cât și cel cotidian.

Așa cum se poate observa în literatura de specialitate care tratează fenomenul de shrinkage, patrimoniul, cultura și creativitatea sunt catalizatori ai dezvoltării urbane în orașele în declin. Cu alte cuvinte, tocmai spiritul balnear, resursele arhitecturale și naturale sunt punctul de plecare pentru reactivare. Însă, pentru ca această abordare să fie cu adevărat durabilă, patrimoniul trebuie să devină atractiv ca loc de utilizat și să fie activ, adică să fie bine exploatat, generând activități cât mai diverse, atât pentru turiști, cât și pentru localnici. Dacă este evident că punctul zero este recuperarea patrimoniului material balnear existent, demonstrând înțelegerea istoriei și a contextului, este de asemenea important ca aceasta să se facă conștientizând cerințele contemporane, precum termoludismul sau wellness-ul, care diversifică activitatea de promovare a sănătății introducând latura holistică a turismului de bunăstare. Diversificarea activităților și revitalizarea imaginii tratamentelor balneare oferă stațiunilor potențialul de a fi un liant între generații, interconectând vechile generații care se regăsesc în amintiri, cu cele noi.

Un ultim, dar esențial punct de dezvoltat aici, este unul în general prea ușor trecut cu vederea: potențialul uman. Piedicile administrative și de proprietate menționate mai sus nu pot fi depășite decât prin crearea unui cadru de cooperare între proprietari, investitori și administrație. Iar revitalizarea activă a resurselor patrimoniale nu se poate face decât prin colaborare între cei de mai sus, specialiști și localnici. Tot literatura de specialitate ne arată că, mai ales într-o zonă în declin, proiectele trebuie dezvoltate și materializate împreună cu locuitorii, pentru a fi însușite și îngrijite.

Din acest punct de vedere, o resursă umană recentă imensă o constituie grupurile de inițiativă ale unor arhitecți, precum Herculane Project, Studiogovora sau Sîngeorz-Băi Project. Pornind de la dorința de a recupera clădiri sau spații publice specifice aflate în pericol, proiectele au deschis public discuția despre istoria stațiunilor și au căpătat au rol esențial în conștientizarea valorilor de patrimoniu. Aceste grupuri au început cu acțiuni pe termen scurt, creând o vizibilitate mare și acțiuni continue și au acționat ca un mediator, ajutând administrația să creeze un cadru de cooperare și să contureze acțiuni pe termen mediu și lung în vederea dezvoltării urbane durabile, în spiritul balnear.

Această din urmă resursă este una dintre cele mai neașteptate și valoroase, invitând la participare pentru recuperarea și valorificarea unor valori culturale incomensurabile.

Motivație

Scurt istoric

Caracteristici generale
ale orașului

Motivație

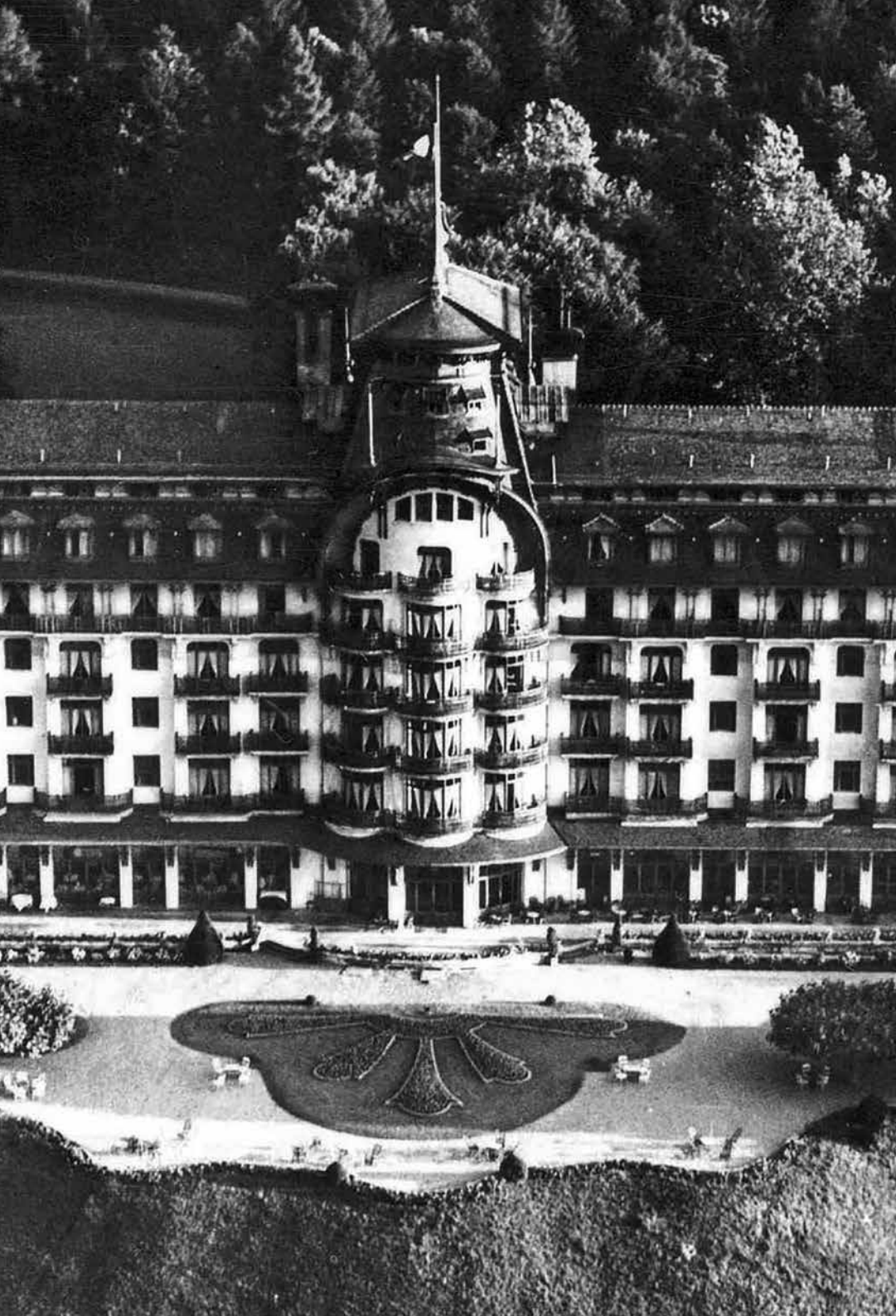
Peisajul e ceea ce noi, locuitorii din Băile Govora, îndrăgim poate cel mai mult. Parcul balnear, pădurea, relieful, dar și clădirile rafinate, toate alcătuiesc acest peisaj. Ne mândrim când vedem fotografii vechi, vederi sau cărți scrise despre orașul nostru, și remarcăm cu nostalgie cum frumusețea și natura au mers împreună mai bine de un secol, contribuind la bunăstarea govorenilor și a celor veniți la băi. Ne amintim poveștile părinților și bunicilor și imaginea unui orașel vibrant și cochet, plin de turiști.

Mulți dintre noi ne dorim să recuperăm acea imagine, pentru că ne place să locuim aici. Natura, aerul curat, dar și clădirile vechi, ne fac să simțim că aparținem locului. Să ne imaginăm că aceste clădiri-reper, fie mici, fie mari, dispar – așa cum unele au început deja să o facă. Odată cu ele, dispare și istoria orașului și caracterul cu care ne-am obișnuit din poveștile de familie sau ale vizitatorilor stațiunii. Munca întreprinsă de noi este o rugămintă către a păstra și îngriji, chiar dacă de multe ori este o provocare, detaliile fațadelor, culorile frumoase ale tâmplăriilor vechi, casele cochete înconjurată de natură. De a nu strica farmecul locului prin soluții simple, dar dăunătoare.

Ghidul vine în ajutorul celor care își doresc să facă intervenții asupra clădirilor și oferă un cadru general de opțiuni și pași de urmat (reparații, extinderi, construcții noi). De asemenea, propune proprietarilor de clădiri un set de reguli comune pentru a păstra frumusețea de ansamblu a orașului.

Numărul mare de clădiri care au nevoie de lucrări de reparații, reabilitare sau restaurare, precum și potențialul ridicat de dezvoltare al stațiunii, fac necesară existența unui set de reguli clare privind intervenția asupra clădirilor și a spațiului public. Imaginea de ansamblu a orașului începe să fie distorsionată de construcții noi, extinderi și restaurări care prin materialele folosite, prin cromatica și formele greșit alese intră în conflict cu specificul zonei și raportarea tradițională la peisajul natural.

Pornind de la o analiză atentă și amănunțită a caracteristicilor clădirilor tipice pentru zonă, a ansamblului și a spațiului public, ghidul de față propune un set de recomandări/ reglementări care să asigure atât integrarea armonioasă a clădirilor nou construite, a reabilitărilor și a extinderilor, cât și condițiile optime pentru dezvoltarea orașului.

Scurt istoric

Băile Govora a fost înființată în 1887 de medicul general Nicolae Zorileanu, la inițiativa directă a lui I.C. Brătianu, în contextul dorinței din epocă de a beneficia, pe teritoriul tânărului Regat al României, de stațiuni balneare similare cu cele din vestul Europei. Aplecarea societății românești pentru cultura franceză a făcut ca Băile Govora să fie realizată după modelul orașului-parc adoptat de stațiunile balneare franceze precum Vittel, Vichy, Evian sau Aix-les-Bains.

1

1887-1908
Înființarea stațiunii

Fondată de stat ca parte a unui program amplu de investiții în crearea de “stațiuni ale statului”, Băile Govora consta în prima fază doar dintr-un parc balnear ce includea în perimetrul său trei hoteluri, stabilimentul de băi și o serie de izvoare și clădiri auxiliare. În jurul acestui nucleu, începând cu finele secolului, statul vinde terenuri pentru reședințe private și spații de cazare, din dorința de a atrage investiții. Printre aceste prime construcții se numără Vila Ivanovici și Hotelul Ștefănescu.

Cum amenajările termale și condițiile de cazare existente în acea primă etapă erau departe de a fi ideale, în 1910 stațiunea trece în administrația Societății Govora-Călimănești, nou înființată pentru a prelua clădirile statului, a le extinde și moderniza. Societatea, aflată sub conducerea lui Vintilă Brătianu, investește masiv în reamenajarea parcului, modernizarea hotelurilor și pavilionului de băi, dar și în dezvoltare edilitară a micii așezări din jur. Un moment important este construcția Uzinei de apă și electricitate, care asigură alimentarea cu apă potabilă și pomparea apelor termale până la Stabiliment. Dar intervențiile care au definit imaginea Băilor Govora au fost înlocuirea Hotelului nr. 2 cu grandiosul Hotel Palace, reconstrucția Stabilimentului de Băi după planurile arhitectului francez Ernest Doneaud și amenajarea parcului de către arhitectul peisagist Emile Pinard.

În urma acestor investiții, localitatea Băile Govora a început să se dezvolte în jurul stațiunii balneare, de-a lungul străzii principale și pe dealurile din jur. Numeroși proprietari de vile și hoteluri au contribuit la înfrumusețarea și modernizarea așezării, alături de autoritățile locale și Societate, care colaborau pentru dezvoltarea dotărilor care să deservească atât stațiunea, cât și localitatea — spațiile publice, transportul, poșta, biserica, școala, ș.a. Această parte conexă stațiunii s-a densificat și s-a extins odată cu creșterea numărului de turiști și a populației rezidente, transformându-se în doar câteva decenii din sat, în oraș.

Instaurarea regimului comunist a însemnat o schimbare de direcție și pentru stațiune. Trecerea la turismul de masă bazat pe subvenții de stat a dus la schimbarea peisajului social, precum și a modurilor de petrecere a timpului și utilizare a spațiului, dar și la o creștere considerabilă a numărului de vizitatori și rezidenți. În această perioadă, au fost demolate multe vile istorice, fie pentru că erau nesigure, fie pentru a face loc unor noi construcții. În plus, pentru a crește capacitatea de cazare, planul de sistematizare din 1980 prevedea înlocuirea construcțiilor istorice cu unități de cazare de capacitate mare, cu baze de tratament proprii, dintre care doar unul, Hotel Oltenia, a fost construit. Astfel, orașul a reușit să păstreze o mare parte din configurația inițială, legătura cu peisajul înconjurător și atmosfera de oraș grădină.

Arhiva Radu Geiculescu

Agerpres
fotoarhiva istorică
realizat 1951.06.26

Perioada de tranziție care a urmat căderii regimului comunist a avut drept consecință reducerea numărului de bilete gratuite și scăderea drastică a numărului de turiști, fapt ce a dus la abandonul mai multor clădiri din Băile Govora: Pavilionul de băi, Cazinoul, Uzina, numeroase vile și hoteluri. Retrocedările din jurul anilor 2000 au avut, de asemenea, impact asupra fondului construit, întreținerea și paza clădirilor în litigiu nefiind acoperite pe durata proceselor și ducând la degradarea clădirilor istorice. Totuși, în ultimii ani, odată cu oportunitatea oferită de fondurile europene și alte instrumente de finanțare, câteva dintre clădirile și spațiile publice din oraș au fost restaurate. Parcul constituie încă nucleul central al orașului, fiind principalul obiectiv al turismului în stațiune, turism care este în creștere și are nevoie de noi perspective de dezvoltare.

Caracteristici generale ale orașului

Spre deosebire de alte stațiuni din România, Băile Govora nu a suferit niciodată o reproiectare urbană amplă în timpul comunismului. Orașul păstrează încă o parte semnificativă din țesutul său urban istoric, concretizată printr-o serie de clădiri care gravitează în jurul Parcului Termal.

Govora poate fi experimentată ca un spațiu vast și fluid în care peisajul și natura joacă roluri importante, iar granițele dintre spațiul privat și cel public sunt adesea estompate. Mergând la pas, se poate vedea cum stațiunea istorică planificată astfel încât să rivalizeze cu cele din Vest se distinge de localitatea Băile Govora, care s-a dezvoltat în doar 150 de ani, transformându-se din sat, în oraș. Deși multe dintre clădirile sale istorice sunt nefolosite, ele pot fi restaurate și, împreună cu peisajul din jur, reprezintă resurse puternice pentru dezvoltarea viitoare, făcând orașul capabil să-și recapete și să-și dezvolte unitatea urbană și arhitecturală.

Mediul natural a avut un rol major în constituirea și definirea imaginii Băilor Govora. Intențiile inițiale au fost de a utiliza și îmbunătăți peisajul, nicidecum de a-l regulariza sau de a-l replanifica de la zero.

Într-o primă fază, orașul a avut două direcții de dezvoltare, cu parcul balnear în centru: edificiile majore integrate pitoresc în natură, tipice urbanismului peisager, și lotizările rezidențiale din jurul parcului balnear. Obiectele simbol și cărțile de vizită ale stațiunii erau stabilimentul de băi, casinoul și grand-hotelul, caracterul lor deosebit fiind evident în peisaj. În jurul lor și în întreaga stațiune, spațiul public contribuia la identitatea orașului și continuă să o facă, fiind un veritabil coagulator social.

Este o amenajare peisageră în care erau amplasate clădirile considerate esențiale pentru cura balneară la sfârșitul secolului 19 și începutul secolului 20: hotelul, stabilimentul de băi cu rol medical, dar și de afișare și socializare, și cazinoul care trebuia să ofere ocazii de distracție în afara tratamentului. De altfel, parcul în sine, cu aleile, terasele, pergolele, colonadele, porticele și chioșcurile de muzică, făcea parte din cură, fiind conceput pentru plimbare, reflecție și relaxare.

Parcul balnear din Băile Govora face parte dintr-un context cultural mai larg, iar principiile romantice după care a fost amenajat și istoria sa îi atribuie valențe de patrimoniu material și imaterial, fiind un reper al tradiției termalismului în România.

Parcul Băile Govora

Parcul Vittel (arh. Charles Garnier)

Urmând modelul francez, stațiunea se organizează în jurul unui parc central în care cele trei clădiri îndeplinesc în același timp o funcție medicală și una de loisir.

Funcțiunile principale din parcul balnear:

1. Pavilionul de Băi
2. Hotelul-palat
3. Cazinoul

„Adesea vedem în stațiunile noastre climaterice sau balneare construcții denumite <<ville>> pentru motivul că sunt locuite în majoritatea lor numai în timpul sezonului. Dar nu este îndeajuns ca o clădire fie ea situată la mare sau la munte să îndeplinească condițiunea aceasta pentru a merita denumirea de <<vilă>>. Prin vilă se înțelege o construcție care ori unde va fi plasată va îndeplini următoarele condițiuni:

Să aibă fațade pe toate laturile.

Să prezinte cât mai mult confort în interior.

Să aibă o arhitectură mai veselă, lucru ce se obține prin elemente de fațadă variate, cu balcoane sau terase, prin întrebuințarea armonioasă a diferitelor culori și a diverselor materiale de construcție în fațadă.”²

Jean Burcuș, arhitect, 1929.

Vila Alexandru Iliescu

Vila Constanța-Marieta

2. J. Burcuș, “Despre vile”, în revista Căminul. Studii și Planuri de Case, ed. Fl. Stănculescu, București, 1929, p. 16.

Inspirate din vila italiană renesantistă, „cottage”-ul englezesc, „chalet”-ul elvetian și german, sau conacele brâncovenești, vilele din Băile Govora reunesc cu succes pitorescul locuințelor rustice europene cu cerințele modernității de la sfârșitul secolului 19 și începutul secolului 20. În ciuda diversității stilistice, imaginea de ansamblu a stațiunii rămâne unitară datorită utilizării pe scară largă a lemnului în fațade: galerii, balcoane, verande, traforaje de lemn.

Din punct de vedere stilistic, vilele din Băile Govora pot fi grupate în trei categorii: vile de imitație, vile în stil regional/pitoresc și vile în stil național românesc.

Vilele de imitație se inspiră din modelele occidentale și folosesc un limbaj arhitectural moștenit din antichitatea greco-romană: frontoane clasice din structură de lemn, coloane, encadramente, bosaje, cornișe. Printre vilele din această categorie se numără Vila Constanța Marieta, Vila Paulinescu, Vila Eftimiu, Vila Cecile, Vila Mănoiu, Vila Antoinette și Vila dr. Zorileanu.

Vilele în stil regional/pitoresc fac trimiterea la arhitectură tradițională, utilizând materiale locale, decorații din traforaje din lemn, dar și elemente precum turnul belvedere, foișorul sau bovindoul. Pentru această categorie de vile, relaționarea cu peisajul este fundamentală, de aceea verandele și galeriile la etaj sunt atotprezente. Culoarea este un alt factor important, nuanțele variind de la verde închis la ocră. Un exemplu de marcă pentru această tipologie este Vila Ivanovici, care prezintă galerii suprapuse, bogat ornamentate cu o dantelărie de lemn traforat.

Vilele în stil național românesc (neoromânesc) se inspiră din arhitectura medievală românească, laică și religioasă, în special din cea brâncovenească. Ele au, de obicei, pereți exteriori în nuanțe de alb-bej, arce trilobate, stâlpi sculptați de lemn, ornamente de piatră sau ipsos aplicate fațadelor și învelitoare din ceramică smălțuită. Stilul neoromânesc se regăsește la Vila Alexandru Iliescu (arhitect Arta Cerkez) sau Vila Miron Niculescu.

2

Identificarea și clasificarea valorilor arhitecturale și urbanistice

Tipologii de clădiri

Clădiri dispărute
din Băile Govora

Zone cu caracteristici
urbanistice similare

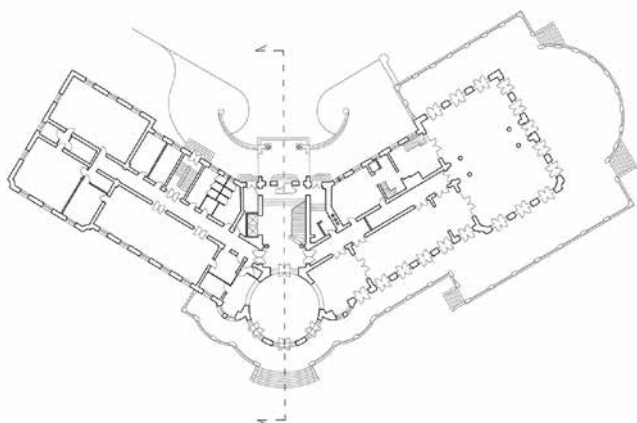
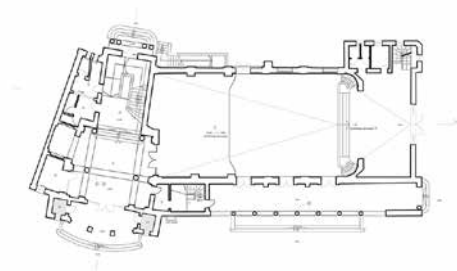
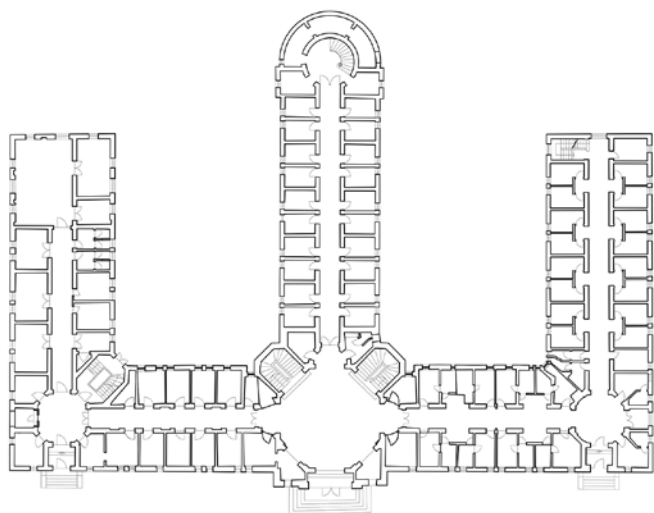

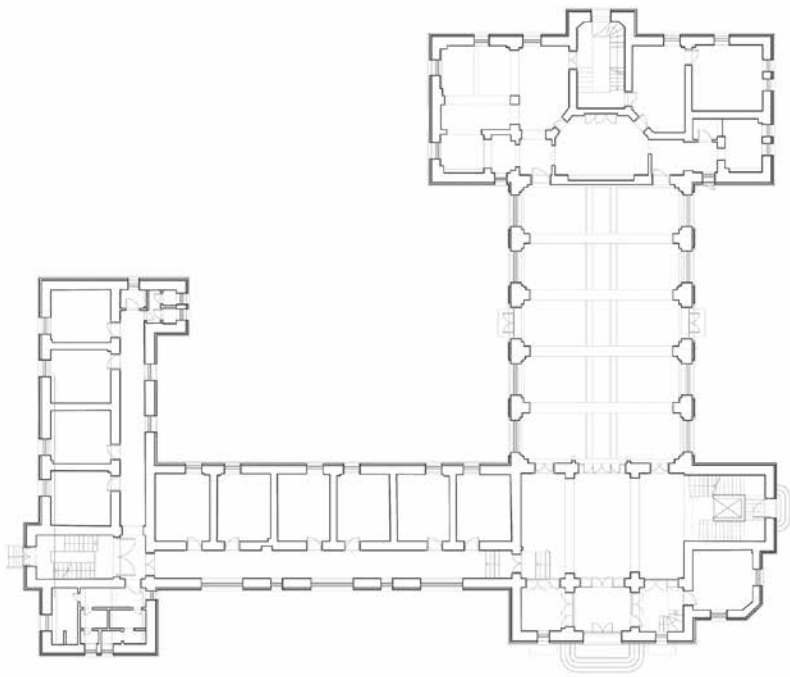
Tipologii de clădiri

În Băile Govora întâlnim mai multe feluri de clădiri - clădirile din cartierul balnear și diverse tipologii istorice de vile, precum și clădiri mai noi, fără valoare arhitecturală deosebită, dar care contribuie considerabil la atmosfera orașului-stațiune. Clasificarea lor ne ajută să identificăm anumite caracteristici definitorii pentru arhitectura orașului, precum și pentru relația acestuia cu peisajul natural înconjurător.

Cartierul balnear este alcătuit dintr-o serie de dotări esențiale pentru desfășurarea activității de termalism. În Govora, această zonă corespunde în mare măsură Parcului Central care conține cele trei funcțiuni importante: Pavilionul de Băi, Casinoul și Hotelul-palat, așa cum au fost definite în formula franceză a stațiunilor balneare. În timp ce primele două reprezintă clădiri publice, cu o tratare planimetrică riguroasă și având o relație nemijlocită cu spațiul înconjurător, Hotelul Palace se poziționează retras pe una din culmile înalte ale orașului, iar arhitectura sa este bogat ornamentată. Toate cele trei clădiri se caracterizează ca obiecte-unice, cu o tratare monumentală a fațadelor. La acestea se adaugă și celelalte dotări balneare, precum Hotelul Statului nr. 1, Vila Sylva, Hotel Belvedere etc. Principalul punct în comun al acestei categorii de clădiri este scara mare a volumelor care este integrată în context prin vegetație înaltă și spații largi neconstruite împrejur.

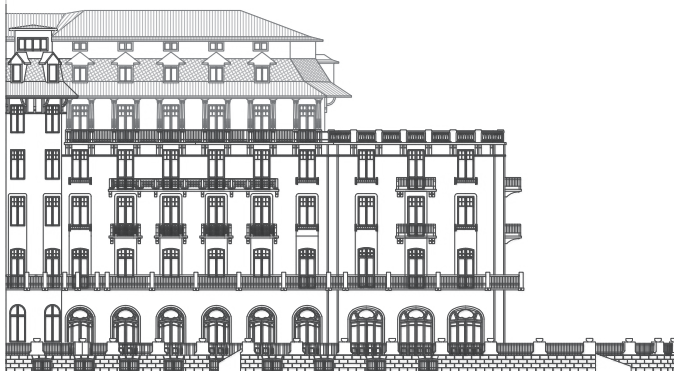
Hotelul Statului nr. 1

Casino

Hotel Palace

Pavilion fațada principală

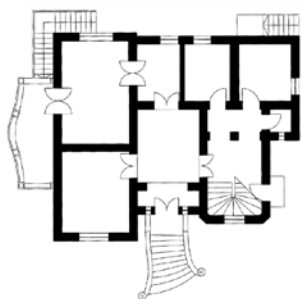

Spre deosebire de majoritatea clădirilor din cartierul balnear care exprimau experimente ale influenței regionaliste, vilele de rezidență au constituit o ancoră a arhitecturii culte urbane - construcții de zid, compuse după regulile clasice, care făceau apel la stilurile neoromânesc, mauro-florentin, eclectism, modernism etc. Acestea aparțineau de obicei unor personalități importante în comunitate, precum medicii balneologi, cadre militare, politicieni. Casele lor erau masive, cu decorații sobre, acoperișuri voluminoase și accente compoziționale - cele mai multe fiind amplasate în imediata vecinătate a parcului. În cazul acestei tipologii, nevoia de reprezentare socială prima în fața relației cu peisajul, elementele din lemn regăsindu-se doar punctual sub forma unor balcoane sau elemente decorate.

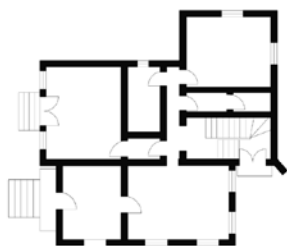
Cartierul CC

Vila Popovici

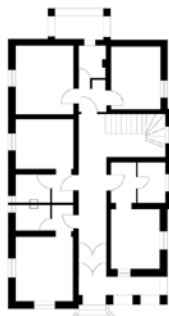
Vila Țăranu

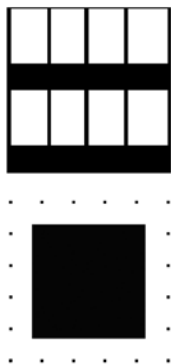
Vila Iliescu

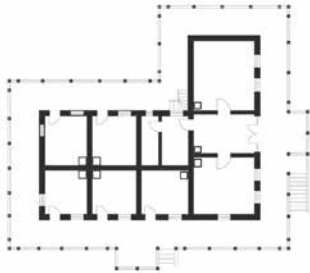
Vila Diaconu Marin

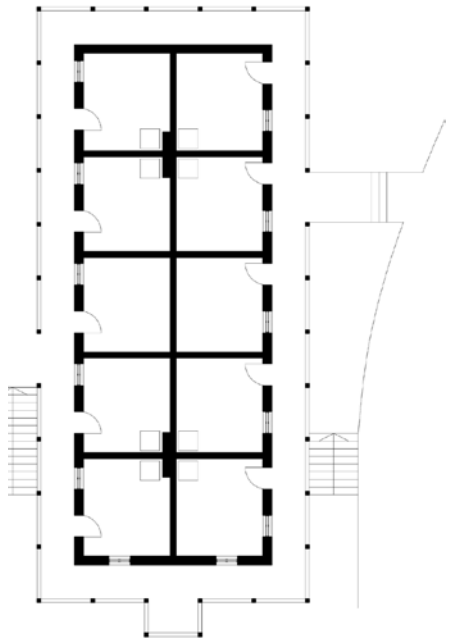
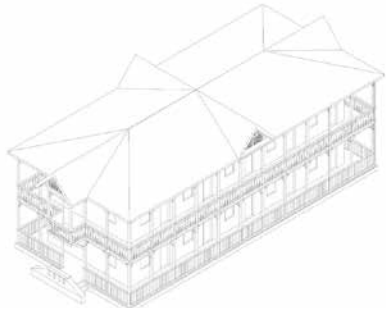
Chintesența arhitecturii de vilegiatură este vila cu galerie perimetrală - un nucleu puternic, ortogonal și riguros împărțit în camere individuale, înconjurat de o cursivă, adesea din lemn, ritmată prin repetiția stâlpilor. Acest al doilea înveliș al casei constituie de fapt o fațadă semitransparentă, semideschisă și semiprivată - un văl decorat de traforuri, parapete și contravântuiri, acompaniate de propria umbră profilată sau de ochiuri mici de sticlă. Prin suprapunerea galeriilor pe mai multe niveluri, fațadele capătă textură și profunzime, asemenea unei țesături. Acest efect spectaculos, cumulat cu tehnica constructivă la îndemână a lemnului, a făcut din acest tip de vilă imaginea iconică a arhitecturii balneare și parte din identitatea Govorei. Amintim Vila Ivanovici, Vila Paulina, Hotel Ștefănescu etc.

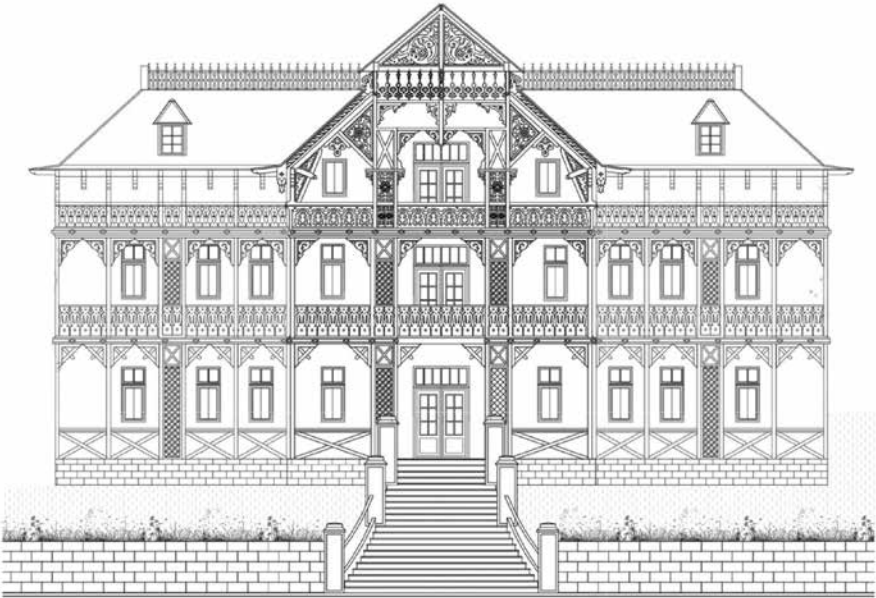

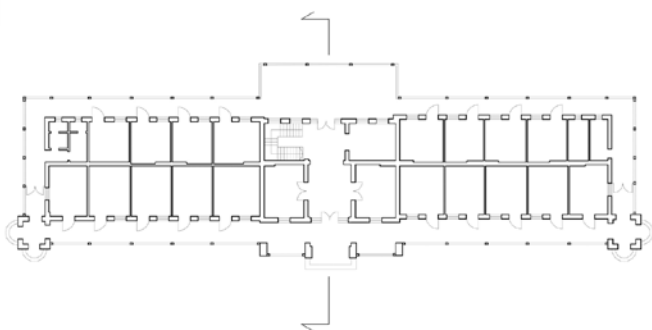
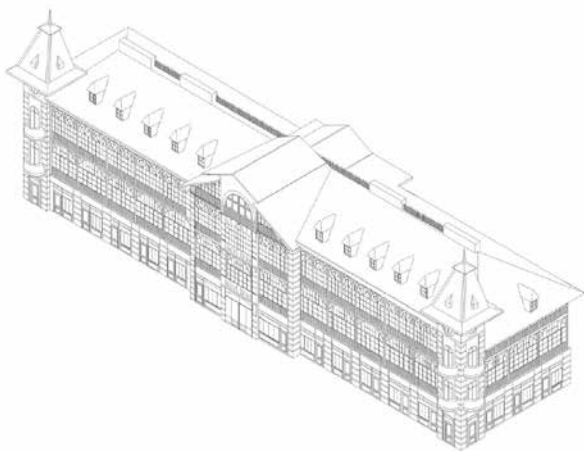
Vila Trandafirilor

Vila Paulina

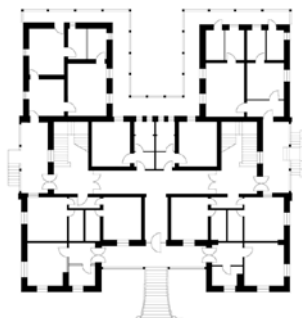
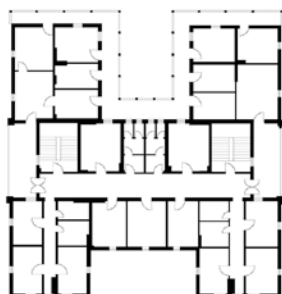
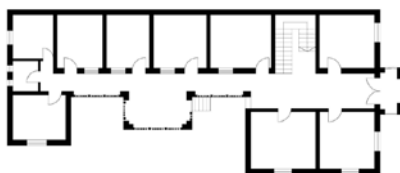

Galeria este un spațiu-filtru între peisaj și spațiul locuit care, în sezonul estival, devenea cea mai importantă parte a casei oferind protecție și vizibilitate în același timp, flexibilitate a folosirii și cadru social. De aceea, galeria a fost folosită în diverse forme și variante, unele vile având deschise doar unele dintre laturi sau segmente ale fațadelor. De cele mai multe ori, acestea corespund unor orientări specifice - fie spre spațiul public/stradă, fie spre elementul natural dominant (valea, pădurea, râul etc.) Exemple relevante pentru această tipologie sunt vilele Constanța Marieta sau Georgescu.

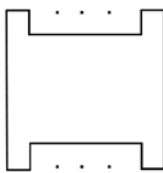
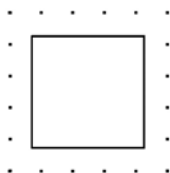
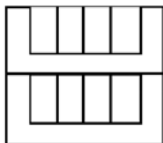
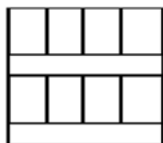

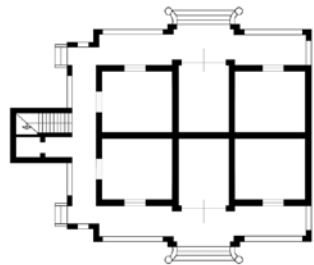
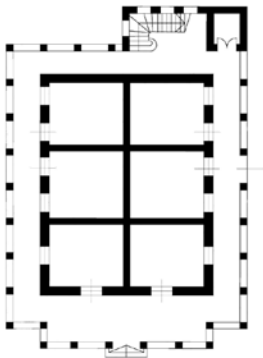
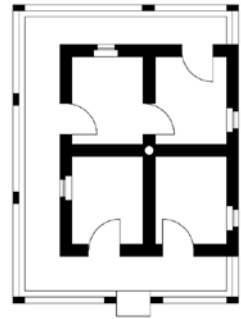
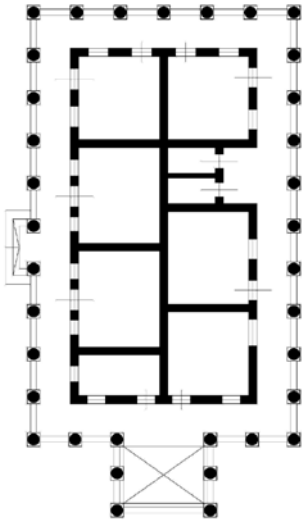
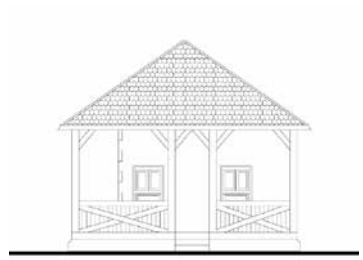

Spiritul în care se construia în perioada de început a stațiunii* este susținut de asemenea și de documentele de arhivă, între care găsim și proiecte aprobate care nu au ajuns niciodată să fie implementate. Tipologia galeriei perimetrale este elementul forté al specificului spre care Govora tindea - indiferent de materialul de construcție sau destinația clădirii, acel spațiu la limita dintre casă și natură, delimitat de un perete și de un șir de stâlpi/coloane, era frecvent utilizat de arhitecți pentru a rezolva relația dintre spațiul public-privat, peisaj-construcție.

NOTĂ:

perioada care definește identitatea orașului și în prezent

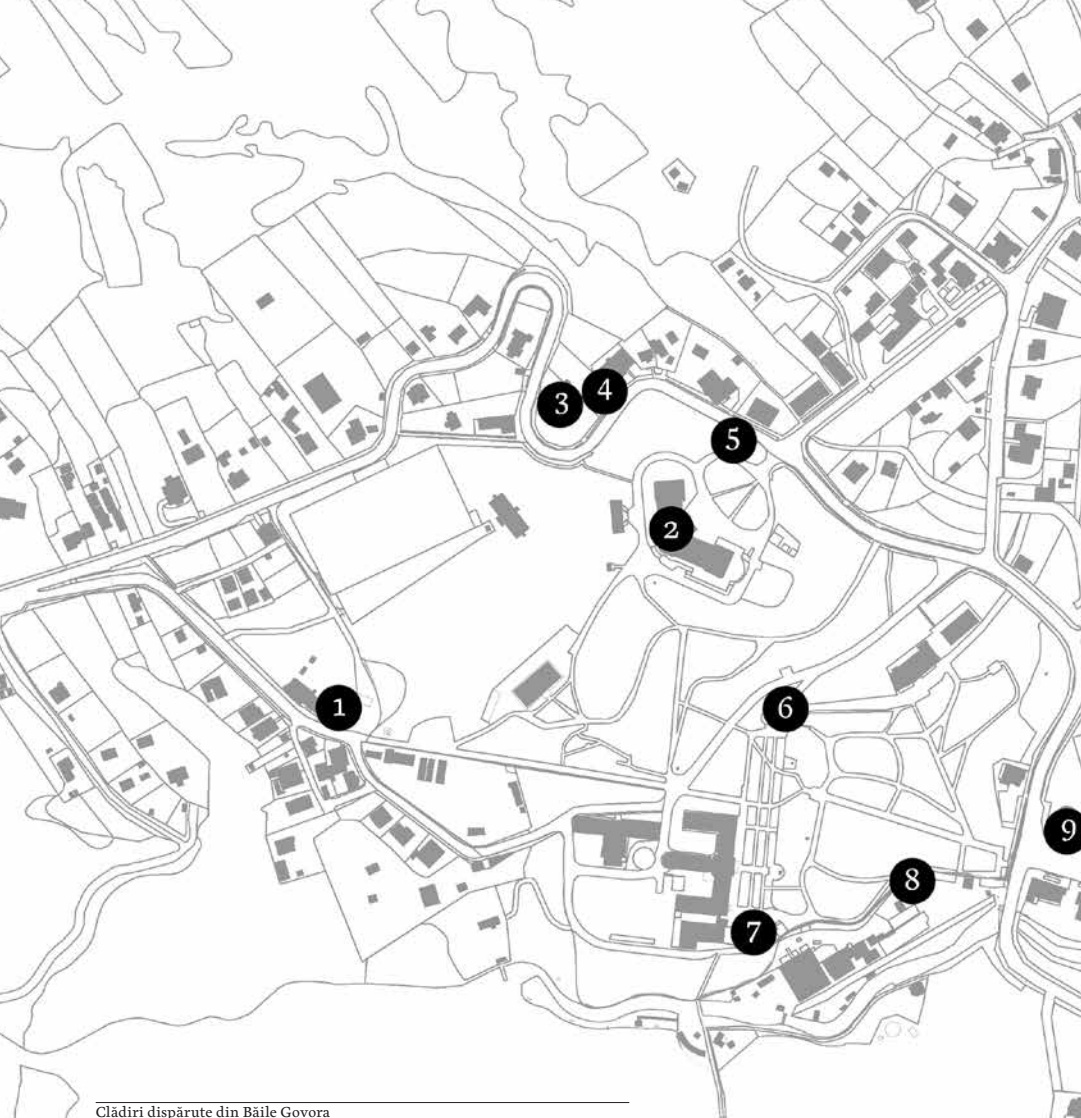

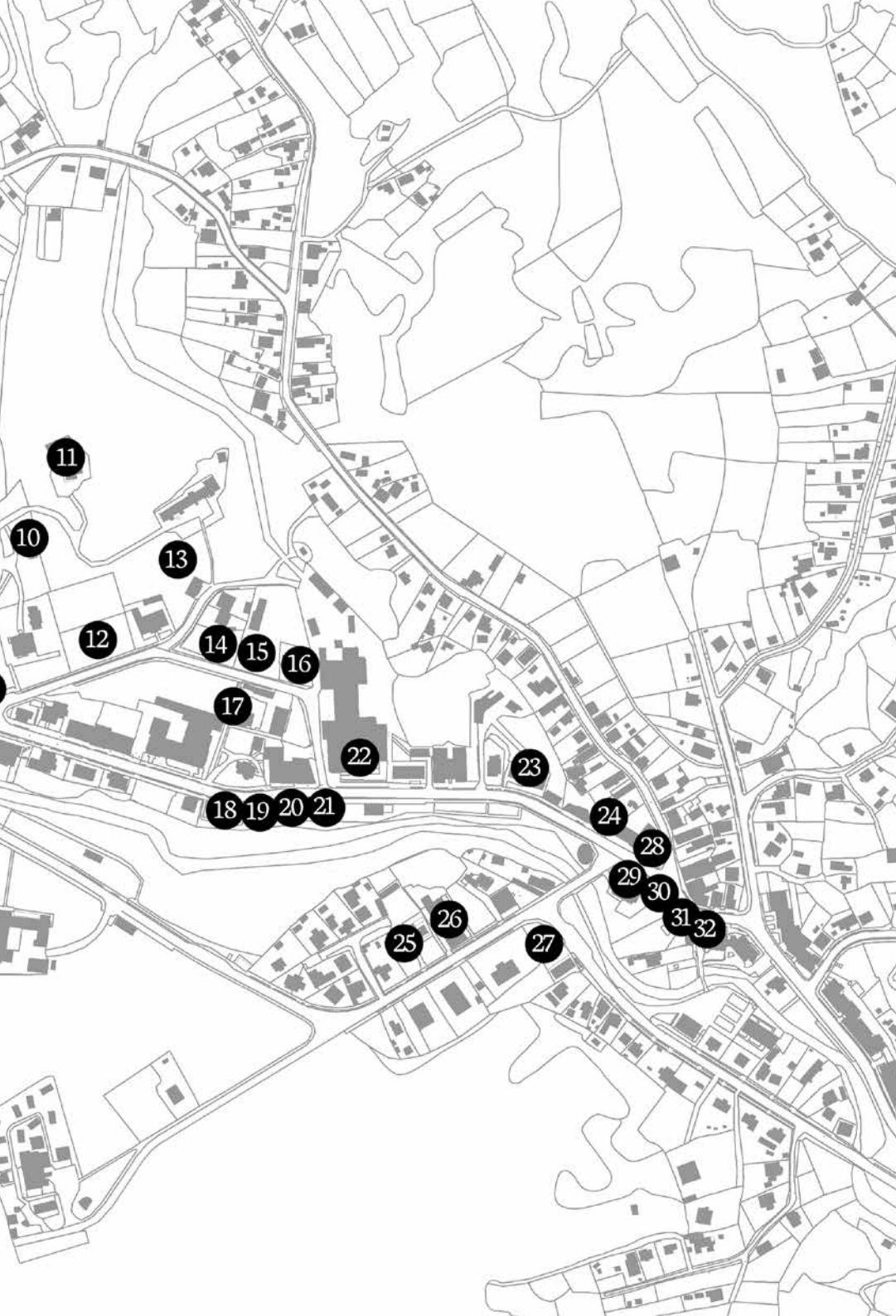
Clădiri dispărute din Băile Govora

Imaginile de epocă și cărțile poștale ale perioadei ne înfățișează o serie de vile care ilustrează tipologiile identificate în subcapitolul anterior. Clădirile dispărute, împreună cu cele încă existente, formau nucleul stațiunii, cel care i-a generat și identitatea specifică. Este important să cunoaștem cum arătau aceste clădiri istorice pentru a înțelege ce valori s-au pierdut odată cu dispariția lor și pentru a putea identifica elemente de continuitate în vederea stabilirii unui mod de a construi în viitor. De asemenea, ele pot constitui mărci simbolice ale amplasamentului lor care să aibă valoare memorială pentru comunitate.

Clădiri dispărute din Baile Govora

1. Vila Aslan	17. Vila Cecile
2. Hotelul Statului nr. 3	18. Vila Bunescu
3. Vilă (început de secol XX)	19. Front locuințe
4. Vilă (început de secol XX)	20. Front locuințe
5. Vila Diaconescu	21. Front locuințe
6. Chioșcul fanfarei	22. Vila Bereșteanu
7. Bufetul
(început de secol XX)	23. Vila Hortensia
8. Sonda nr. 2	24. Restaurant italian
Giuseppe Gubian
9. Restaurantul lui
Vintilă Brătianu	25. Vila Alexandru
10. Garajele Societății
Govora-Călimănești	26. Vila Paulinescu
11. Vila ing. Simionescu	27. Piața
12. Vila Esmeralda	28. Depozitul de petrol
și benzină Soc. Unirea
13. Vila Antoinette	29. Front locuințe
14. Vila Florian	30. Front locuințe
15. Vila Mercur	31. Front locuințe
16. Vilă (început de secol XX)	32. Front locuințe

1. Vila Aslan

2. Hotelul Statului nr. 3

3. Vilă (început de secol XX)

5. Vila Diaconescu

6. Chioșcul fanfarei

7. Bufetul (început de secol XX)

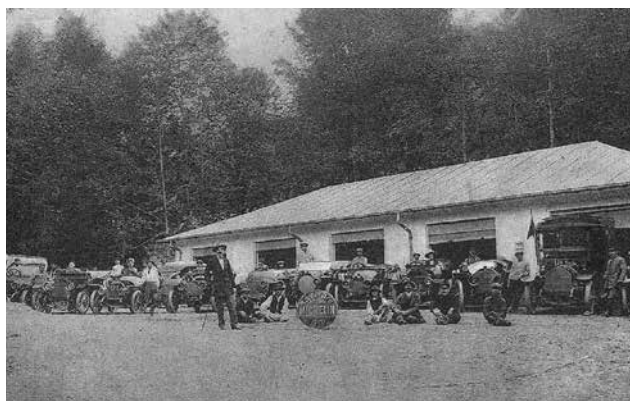
8. Sonda nr. 2
și Pavilionul Țăranca

9. Restaurantul lui
Vintilă Brătianu

10. Garajele Societății
Govora-Călimănești

12. Vila Esmeralda

13. Vila Antoinette

14. Vila Florian

15. Vila Mercur

17. Vila Cecile

18. Vila Bunescu

22. Vila Bereșteanu

23. Vila Hortensia

24. Restaurant italian
Giuseppe Gubian

26. Vila Paulinescu

Zone cu caracteristici urbanistice similare

Monumentele istorice sunt protejate prin Legea nr. 422 din 18 iulie 2001, dar, din varii motive, nu toate clădirile valoroase beneficiază de acest statut și sunt vulnerabile în procesul de modernizare. În același timp, clădirile fără valoare deosebită constituie cea mai mare proporție a fondului construit, dar imaginea lor are un impact major asupra imaginii clădirilor cu valoare și a orașului per total. De aceea, este nevoie de reguli care să se aplice diferențiat pentru toate categoriile de valoare, dar înțelegând că toate contribuie împreună la imaginea valoroasă a orașului. În harta alăturată, sunt marcate trei zone distincte în funcție de gradul de importanță istorică a clădirilor.

Băile Govora

Curături

ZONA VALOROASĂ

Zona A - totalitatea construcțiilor istorice, care fac parte din ansamblul balnear sau care prezintă caracteristici arhitecturale specifice. Parcele neconstruite incluse în această zonă sunt considerate a fi amplasate în zone valoroase ale orașului, iar intervențiile pe aceste terenuri trebuie să se integreze armonios față de vecinătăți și cadrul natural.

ZONA SUPORT

Zona B - totalitatea construcțiilor fără o valoare specială, care trebuie să păstreze o imagine de ansamblu îngrijită și unitară. De obicei, din această categorie fac parte zonele rezidențiale.

EXCEPȚII

Zona C - construcții atipice, de dimensiuni mari. Aceste clădiri au un mare potențial pentru îndeplinirea unor roluri majore, însă au nevoie de intervenții de reintegrare în context. Majoritatea acestor construcții au fost realizate în a doua jumătate a secolului 20 și începutul secolului 21.

Gătești

Acoperișuri

Fațade

Ornamente

Socluri

Tâmplării

Terase, balcoane, logii

Anexe

Spațiu public și grădini

Publicitate urbană

Împrejmuiuri

Elemente de interior

Siluate și volume

Intervenții nocive

Ocuparea parcelei

Acoperișuri

Acoperișul este esențial pentru sănătatea unei construcții, pentru că asigură protecția tuturor celorlalte elemente constructive împotriva efectului dăunător al apei. În plus, învelitoarea are un rol important în aspectul general al casei, cu o suprafață considerabilă vizibilă din spațiul public. De aceea, trebuie acordată o atenție specială materialelor, atât din punct de vedere pragmatic — să îndeplinească cerințe de calitate, să aibă rezistență mare în timp —, cât și din punct de vedere estetic — să se potrivească cu arhitectura construcției, să fie cât mai neutre cromatic, să capete o patină plăcută odată cu trecerea timpului.

Din păcate, piața locală de materiale de construcții pune la dispoziție soluții facile cu materiale noi, de producție industrială, multe din ele cu o rezistență scăzută în timp și care contrastează puternic cu oricare zonă istorică. Cele mai bune soluții sunt de obicei cele cunoscute, tradiționale: țigle ceramice, tablă plană fălțuită, solzi din tablă, solzi din ardezie sau șindrilă. Acestea garantează un aspect general plăcut al imobilelor și orașului, în conformitate cu valoarea acestora.

Țigla ceramică poate fi solzi, de producție meșteșugărească, sau presată, de producție industrială. Acest material este tipic arhitecturii regionale, în special arhitecturii în stil neoromânesc (Vila Iliescu, Vila Popovici, fosta Poștă etc.). Un ansamblu de construcții acoperite cu țigle ceramice păstrează un aspect pitoresc, romantic, în acord cu peisajul natural. Culorile naturale ale ceramicii sunt calde, de la roșu închis până la brun pământiu (a se vedea paleta de culori) — ele trebuie să se asorteze cu restul clădirii și să se armonizeze cu fațadele.

Caracteristici:

- Aspect tradițional, pitoresc
- Rezistență foarte mare în timp
- Se montează pe șipci din lemn și se suprapun piesă cu piesă
- Necesită pante mari de acoperiș
- Greutate mare a învelitorii
- Culori calde

Tabla plană fălțuită este o variantă foarte versatilă și practică, suficient de neutră pentru a completa aproape orice tip de clădire. În plus, este un material ușor, care nu mărește încărcarea pe structura șarpantei. Tabla se poate găsi în varianta brută zincată, cu aspect lucios argintiu, sau în varianta vopsită (a se vedea paleta de culori recomandată).

Tabla de zinc capătă în timp o patină gri-albăstruie, ce se potrivește cromatic cu celelalte învelitori tipice, încadrându-se în orice tip de context. Este un material ușor de montat și manipulat, care se pretează la orice formă a acoperișului. De asemenea, unul din avantajele acestui material este că poate fi completat cu accesorii din același tip de tablă (jgheaburi și burlane, elemente decorative, șorțuri), alcătuind un ansamblu unitar și elegant.

O alternativă mai puțin costisitoare este tabla din oțel tratat în baie de zinc (pentru protecție anticorozivă) și apoi vopsit. Se montează în foi plane îmbinate în falț.

Caracteristici:

- Aspect neutru, geometric
- Rezistență mare, întreținere minimă
- Ușor de manevrat
- Se pretează la pante de orice tip
- Greutate mică a învelitorii
- Culori reci, finisaje mate sau lucioase

Solzii din tablă se pretează doar pentru clădiri istorice. Se pot înlocui doar parțial, strict acele elemente care au fost afectate de coroziune.

Solzii din ardezie sunt o variantă elegantă, cu rezistență foarte mare în timp, însă presupun un cost ridicat. Se recomandă a se folosi pentru clădiri istorice valoroase.

Șița sau șindrila sunt un material tradițional de învelitoare, realizat doar de meșteșugari. Din cauza numărului tot mai redus de meșteri și a gradului complex de manoperă, acest material presupune costuri ridicate. De asemenea, nu este prea rezistent, presupunând o întreținere constantă și înlocuire la câteva decade. Se recomandă în cazul caselor tradiționale românești, al construcțiilor cu caracter rural sau anexelor.

Materiale nespecifice

Materialele nespecifice sunt acele materiale noi, de producție industrială, care prin geometrie, textură sau culori fac notă discordantă cu restul peisajului. Ele nu corespund din punct de vedere estetic materialelor tradiționale și culorilor naturale specifice localului. Aceste materiale nu îmbătrânesc frumos în timp, ci doar se murdăresc sau se degradează. Spre exemplu, țiglele metalice care imită țiglele ceramice au un aspect artificial, iar culorile disponibile sunt stridente, de evitat: roșu aprins, maro închis, negru, verde, albastru ș.a.. De asemenea, când finisajul acestora este lucios, se creează un efect vizual neplăcut, contrastant în peisajul natural. Un alt material de evitat este șindrila bituminoasă care are un caracter artificial, neplăcut, prin faptul că nu conferă niciun fel de textură acoperișului, fiind plată și lipită pe astereală. Mai mult, rezistența sa este extrem de scăzută, deoarece rigiditatea sa este slabă și poate fi ușor perforată sau dezlipită. Prețul inițial scăzut este o iluzie, fiindcă slabă sa calitate conduce la costuri suplimentare odată cu trecerea timpului.

Panourile ondulate se pretează la halele industriale, nu la acoperișurile unei stațiuni istorice. Ele sunt realizate din diverse materiale, bitum, tablă din oțel galvanizat, aluminiu, plastic, rășini armate cu fibră din sticlă sau azbociment (interzis datorită toxicității). Ca excepție, ele ar putea fi folosite pentru anexe care nu sunt vizibile din spațiul public.

SFAT

Cu cât acoperișul este mai neutru din punct de vedere al culorii și volumului, cu atât mai bine se va potrivi cu fațadele.

Jgheaburi și burlane

Jgheaburile și burlanele au rolul de a duce la bun sfârșit misiunea de a proteja construcția împotriva ploii: ele sunt esențiale pentru a conduce apa de pe acoperiș în canalizare, fără a deteriora fațada. Ele pot

fi și elemente decorative pentru întreaga fațadă, în special la clădirile istorice, dacă se alege cu grijă locul prin care coboară de-a lungul fațadei și un material potrivit al acestora. Întreținerea lor este vitală pentru a preveni deteriorarea fațadelor, fiind necesar să fie curățate și desfundate anual.

Puteți alege elemente din tablă de zinc (cu calități anticorozive), tablă tratată în baie de zinc, tablă de cupru (rezistentă la apă și cu o patină brun-roșcat).

SFAT

Pentru a nu strica armonia fațadelor, amplasați burlanele cât mai discret în colțurile clădirii, evitând prinderea lor în decorații sau spargerea profilelor.

Pentru case cu un design special, uneori se poate înlocui burlanul cu un lanț pe care apa să se scurgă într-o rigolă sau se pot alege elemente cu secțiune rectangulară.

Nu uitați să verificați în fiecare an dacă jgheaburile și burlanele sunt înfundate pentru a preveni infiltrarea apei în construcție sau la fundații (în special dacă este vorba despre o casă de vacanță sau nelocuită permanent!)

Forma acoperișului

În cazul clădirilor istorice, forma acoperișului are un rol foarte important în aspectul casei, determinând proporțiile fațadelor. În cazul construcțiilor existente, acoperișurile ar trebui păstrate în forma originală, fără a înlocui structura șarpantei și fără a adăuga lucarne sau ferestre de acoperiș nejustificate. În cazul construcțiilor noi, este de preferat alegerea unui acoperiș în șarpantă pentru că răspunde mult mai bine climei locale și păstrează silueta specifică a orașului. Acoperișurile în terasă nu sunt specifice arhitecturii de vilegiatură, dar pot fi o opțiune în funcție de arhitectura construcției – ele sunt indicate în cazul extinderilor discrete, ale unor conexiuni între două corpuri de clădire sau în cazul anexelor.

RECOMANDĂRI:

ÎN ZONA A:

- Se va conserva forma inițială a acoperișurilor.
- Pentru structura șarpantei, nu pot fi efectuate decât consolidări sau înlocuiri punctuale ale unor elemente degradate, cărora le-a fost afectată capacitatea portantă.
- Coșurile de fum și acoperirile de protecție tradiționale ale acestora vor fi conservate și reabilite. Acestea pot chiar îndeplini un rol important în modernizarea construcției, fiind un bun traseu ascuns pentru instalații nou adăugate.
- Clădirile nu se vor mansarda dacă acest procedeu implică

modificări ale volumului de acoperire sau înălțarea structurii de șarpantă la o cotă mai sus.

- Nu se vor monta panouri solare sau alte instalații vizibile pe acoperiș.

SFAT

În cazul reabilitărilor, folosiți coșurile de fum pentru traseul instalațiilor noi. Astfel, veți evita spargeri suplimentare ale planșeelor, iar instalațiile vor rămâne ușor accesibile pentru eventuale reparații.

GENERALE:

- Nu se vor construi acoperișuri cu volumetrii complexe, de tip ruperi de pantă, compoziție de mai mult de trei volume sau prelungiri atipice ale șarpantei (tip aplecătoare lângă casă, specifice zonelor montane).

SFAT

Cele mai eficiente sunt acoperișurile în două ape pentru clădiri cu planimetrie dreptunghiulară sau în patru ape pentru cele cu planimetrie aproximativ pătrată – cu cât acoperișul este mai simplu volumetric, cu atât costurile sunt mai eficiente, întreținerea este mai ușor de realizat și clădirea va avea un aspect mai îngrijit.

- Pentru construcții cu suprafață mare de acoperit, alegeți o pantă foarte mică a acoperișului sau împărțiți-l în mai multe volume mai mici, pentru a nu exagera proporția acoperișului.

Frontoane, foișoare, decroșuri volumetrice

Aceste elemente au mare importanță în aspectul clădirilor istorice, fiind adesea decorate și dând un șarm aparte mediului construit. Este important ca ele să rămână în forma lor originală, acordând atenție specială elementelor decorative din lemn sau metal. Frontoanele, foișoarele sau decroșurile marchează de obicei un loc de onoare, cum ar fi intrarea principală sau salonul. Pentru Băile Govora, sunt specifice frontoanele din lemn traforat dispuse în axul fațadei, un exemplu remarcabil fiind Vila Ivanovici.

Fie că ventilează podul, fie că luminează spații de locuit în mansardă, lucarnele au un impact major în aspectul acoperișului. Există o varietate de forme ale lucarnelor, de la simple orificii până la adevărate bijuterii ornamentate. În Băile Govora, exemplul cel mai spectaculos în această privință era Vila Bereșteanu (dispărută) care făcea apel la modelul de inspirație orientală, precum acoperirea turnurilor cu bulbi și folosirea ornamentației caracteristice pentru a îmbogăți silueta clădirii.

SFAT

În cazul vilelor istorice, pentru a utiliza mansarda, este de preferat adăugarea unei lucarne suplimentare după modelul original, în locul unei ferestre în planul acoperișului (de tip Velux).

RECOMANDĂRI:

ÎN ZONA A:

- Evitați desființarea sau închiderea lucarnelor.
- Pentru iluminarea suplimentară a mansardei, se vor construi noi lucarne după modelul celor originale: se vor folosi aceeași formă, material și culoare.
- Evitați folosirea ferestrelor de tip „Velux” pentru ventilarea naturală a mansardei. Dacă pentru utilizarea unor spații din mansardă este necesar montajul unor ferestre în acoperiș, evitați ca ele să fie vizibile din spațiul public.
- Construcția de noi lucarne, luminatoare sau ferestre de mansardă, precum și modificarea acestora va fi supusă procedurii de autorizare.
- Forme nespecifice: lucarnele de dimensiuni mari nu sunt specifice arhitecturii locale din cauza raportului nefiresc față de volumul acoperișului. Nu sunt acceptate lucarne care schimbă forma generală a acoperișului. Vă recomandăm să păstrați proporțiile tipice ale unei lucarne în două ape, repetată de mai multe ori în câmpul șarpantei pentru a crea un ritm la scara clădirii și pentru a permite pătrunderea unei cantități mai mare de lumină în spațiul interior.

1

Acoperișul este îngrijit, țiglele sunt originale sau similare, lucarna are proporția corectă, iar jgheabul marchează discret streășina.

2

Acoperișului și elementele lui, coșurile de fum, lucarnele, păstrează forma originală. În ciuda faptului că sunt vizibile mici degradări remediabile, imaginea de ansamblu este coerentă și stă martor al vechimii construcției. Unii solzi ceramici au fost înlocuiți și se îmbină armonios cu cei originali.

3

Silueta acoperișului este definitorie pentru imaginea Hotelului Ștefănescu. După renovare, acesta păstrează toate elementele decorative, lucarnele și coșurile de fum. Culoarea gri închis este corect aleasă și creează un contrast plăcut cu fațada.

4

Acoperișul acestei construcții este un element complex, alcătuit din multiple elemente structurale și decorative. Acestea au fost menținute și restaurate, iar materialul de învelitoare este similar celui original: solzi metalici.

5

Deși, cel mai probabil, materialul original de învelitoare nu a fost tabla, aceasta este o prezență discretă prin culoarea sa argintie, acoperișul păstrează silueta clădirii, iar îmbinările sunt îngrijit executate.

6

Deși nou, materialul de învelitoare este identic cu cel original din țigle ceramice. Forma șarpantei a rămas aceeași, nu există ferestre de mansardă, panouri solare sau alte elemente adăugate, iar sistemul de preluare a apelor este argintiu și discret. În timp, acest acoperiș va căpăta o patină plăcută.

1

Lipsa de întreținere a clădirii a dus la degradări masive ale acoperișului. Se poate observa că materialul original de învelitoare era șifa, ulterior acoperită cu tablă plană.

2

Tabla care imită țiglele ceramice este un material industrial, de slabă calitate, care nu se încadrează în specificul local. De asemenea, se recomandă să evitați culorile aprinse precum roșu/vișiniu.

3

Accesoriiile acoperișului sunt la fel de importante ca învelitoarea. Aglomerarea fațadelor cu prea multe coborâri ale burlanelor este la fel de dăunătoare ca absența lor. Culoarea jgheburilor și burlanelor este și ea relevantă.

Atenție: culoarea se alege pentru a se armoniza cu fațada, nu cu învelitoarea.

4

Acoperișul cu pantă frântă este atipic pentru zona Govorei. Volumul lui masiv și partea de pantă abruptă creează o prezență greoaie, în contrast și cu mediul natural. Materialul și culoarea învelitorii nu sunt specifice locului și accentuează și mai tare volumul acoperișului.

5

Deși intenția de a descompune acoperișul în volume mai mici este bună, modul de compunere a pantelor și silueta de ansamblu nu sunt specifice zonei. Mai mult, apele (suprafețele) acoperișului sunt în planuri decalate și au dimensiuni care variază haotic. Materialul de învelitoare este nepotrivit, de slabă calitate, iar culoarea verde intens nu face parte din paleta culorilor de acoperiș din restul orașului, contrastând puternic atât cu mediul construit, cât și cu peisajul.

6

În cazul edificiilor specifice zonei, volumele ieșite în relief sunt marcate la nivelul acoperișului prin siluetă, frontoane și accente decorative. Acoperișul construcției din imagine este excesiv de simplificat, de o formă neregulată, creând impresia unui volum anost, supradimensionat. Materialul de învelitoare este nepotrivit atât prin textură, cât și prin culoare.

1

Solzii ceramici au fost folosiți în special la acoperișurile imobilelor mai importante din Govora, cum ar fi Pavilionul de Băi sau buveta Izvorului Ferdinand. Sunt asemănători cu țiglele ceramice ca nuanțe și montare.

2

Țiglele ceramice sunt un material de învelitoare des întâlnit la casele din Govora. Au o culoare naturală pământeie, iar textura lor rămâne plăcută odată cu trecerea timpului, integrându-se armonios cu fațadele și peisajul.

3

Solzi metalici din tabla zincată

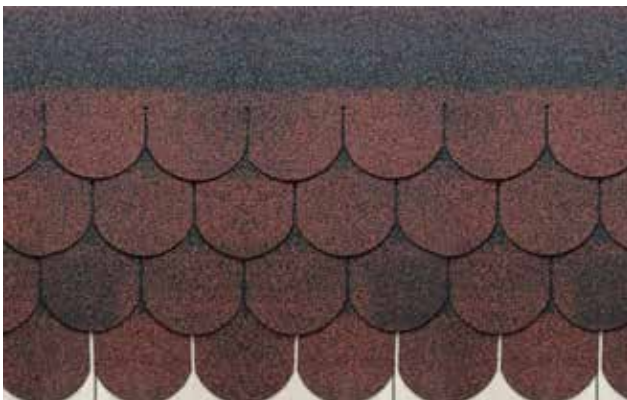
1

Țiglă metalică

2

Șindrilă bituminoasă

3

Țiglă metalică

Așa da

Fațade

Fațadele unei construcții sunt cele mai vizibile și reprezentative - ele au fost dintotdeauna interfața dintre proprietar și oraș, fiind partea cea mai atent gândită pentru a stârni admirație. Mai mult, fațadele clădirilor dintr-un oraș constituie o compoziție unitară, în care toate imobilele trebuie să se integreze pentru a păstra un aspect armonios al orașului.

Forma unei fațade diferă în funcție de stilul arhitectural și gustul epocii, de tradiția locală și de alegerea culorilor și a materialelor. Organizarea fațadei, materialele utilizate și cromatică sunt decisive pentru imaginea unei fațade. Acestea, împreună cu tâmplăriile și celelalte elemente de construcții, definesc caracterul fațadei.

Ornamentele și elementele decorative subliniază caracterul lor reprezentativ. În Băile Govora, este specific un anume mod de compunere a fațadelor care să redea atmosfera pitorească a unei stațiuni balneare de influență franceză — s-a făcut apel la decorații din lemn traforat, ancadramente, alipirea de logii și balcoane, împărțirea în registre, utilizarea de culori calde și compatibile.

Evoluția posibilităților tehnice a dus la simplificarea modului de execuție, renunțându-se treptat la tehnicile și materialele tradiționale. Indiferent că vorbim despre reabilitarea clădirilor vechi sau despre construcții noi, opțiunile actuale pentru fațade lipsite de structură, cu tencuieli structurate colorate, cu materiale de placaj necorespunzătoare, nu sunt în concordanță cu imaginea specifică a stațiunii și riscă să ducă la dispariția atmosferei istorice valoroase.

Scopul comunității trebuie să fie păstrarea valorilor arhitecturale și culturale pe baza cărora a fost înființată stațiunea. Fațadele istorice au o valoare deosebită, întrucât ele constituie o mărturie asupra timpului în care au fost edificate. De asemenea, valoarea lor constă și în calitatea execuției meșteșugărești a detaliilor, care astăzi a dispărut din practica curentă. De aceea, fațadele existente ale imobilelor istorice care necesită reparații trebuie să fie restaurate fidel, utilizându-se materiale adecvate și tehnici meșteșugărești tradiționale, iar la clădirile clasate monumente istorice acest fapt este obligatoriu.

Pentru intervenții asupra clădirilor istorice se va cere acordul Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice, contactând Direcția Județeană pentru Cultură Vâlcea.

Majoritatea construcțiilor istorice sunt realizate cu fațade structurate în trei registre, fiecare realizat din materiale specifice: soclu de piatră sau similipiatră (mortar pe bază de praf de piatră), parter/etaj tencuit, streșină/acoperiș. Pe de altă parte, vilele eclectice ale stațiunii au fațadele împărțite și în registre verticale create prin segmentarea fațadei cu ajutorul foișoarelor, logiilor, frontoanelor și altor accente.

Materiale

Majoritatea construcțiilor istorice din Băile Govora au aproape toate fațadele finisate cu tencuială tradițională de var, și pereții din zidărie. În multe cazuri, elementele fațadelor precum logiile, balcoanele, verandele, frontoanele etc. reprezintă un al doilea înveliș exterior, fiind percepute ca fațada reală a clădirii, în special când se desfășoară pe una sau mai multe laturi ale casei. Ele sunt specifice arhitecturii de vilegiatură, creând un spațiu intermediar, exterior și interior în același timp, mereu în legătură directă cu cadrul natural sau cu spațiile publice. Elementele ornate și traforate sunt realizate exclusiv din lemn vopsit, opac (nelucios).

Fundațiile și soclurile sunt construite din piatră locală sau tencuite cu similipiatră, un mortar pe bază de praf de piatră care se aplică printr-o tehnică specială (vezi capitolul Socluri). Înaintea reabilitării fațadelor istorice, se recomandă (în cazul monumentelor istorice este obligatoriu) efectuarea unor analize de către un specialist pentru a identifica materialele, tehnologia de execuție și starea actuală a straturilor componente. Reabilitarea se va face cu materialele și tehnicile originale.

Culori și suprafețe

Cromatică fațadelor din Băile Govora trebuie să formeze o imagine pastelată, din culori calde, naturale, în armonie cu peisajul. Pe fundalul de un verde intens al pădurilor, clădirile sunt zugrăvite în nuanțe deschise, cel mai adesea bej, ocru, ivoir, gri, sau crem, cu accente colorate ale elementelor din lemn și acoperișurile roșiatice sau gri. Culorile stridente trebuie evitate cu orice preț. Puteți găsi la finalul subcapitolului o paletă de culori care NU trebuie folosite pentru tencuieli sau placaje de fațadă.

În cazul restaurării monumentelor istorice, este obligatorie alegerea materialului și a tehnologiei originale, iar orice intervenție asupra fațadelor trebuie supusă procesului de autorizare.

SFAT

Zugrăvelile istorice de var erau îmbunătățite cu lianți ca uleiul de in sau caseina, având un grad mare de permeabilitate la vapori - caracteristică obligatoriu de păstrat pentru a menține o casă sănătoasă, fără funghi sau mucegai; pereții trebuie să „respire”, să se zvânte. Așadar, puteți opta pentru zugrăveli pe bază de silicați (permeabile la vapori) sau rășini siliconice (protejează tencuiala de ploaie).

fleșă

pazie decorată

fronton

coș de fum

lucarnă

învelitoare

cornișă

ancadrament

balustradă feronerie

brâu profilat

contrafișă traforată

tâmplărie

bosaj

montant/stâlp

parapet traforat

soclu

parapet plin

ACOPERIȘ

REGISTRU III

Cornișă

REGISTRU II

Câmpul fațadei

REGISTRU I

Soclu

1

Vila Zinica a avut parte de întreținere constantă, elementele originale au fost păstrate, revopsite, reparate. Construcția și-a păstrat arhitectura originală nealterată, ceea ce contribuie la creșterea valorii sale în timp.

2

Această clădire istorică a fost renovată luându-se în considerare configurarea originală a fațadelor și a elementelor ei. Au fost respectate materialele și texturile folosite pentru a diferenția registrele orizontale: soclul de piatră a fost curățat și lăsat vizibil, tencuiala a fost reparată (netermoizolată), s-au păstrat profilele și bosajul în relief, iar elementele din lemn, precum streășina, frontonul sau obloanele, au fost coordonate cromatic. Aspectul final este îngrijit, domestic, vesel.

3

Fațada a fost restaurată complet și au fost păstrate toate detaliile originale. Tehnica de restaurare a fost aleasă pentru a păstra tencuiala originală a fațadei. Feroneria și tâmplăriile sunt cele originale. Întreg ansamblul este coerent și conform modelului inițial.

4

Fațada Vilei Constanța Marieta, deși neîntreținută, rămâne valoroasă deoarece păstrează toate elementele arhitecturale originale: profilaturi, ancadrame, împărțirea fațadei în registre, textura tencuiei etc. Culoarele folosite sunt complementare și fac parte din gama nuanțelor pastelate, ceea ce conferă întregii fațade un aspect unitar și neutru, cu accente bine echilibrate.

5

Aceste fațade ale clădirii sunt atent îngrijite și păstrează tâmplăria originală. Textura și culoarea zidăriei scot în evidență tâmplăria istorică, iar grădina din fața vilei contribuie la atmosfera intimă și relația cu natura.

1

Se văd bunele intenții pentru repararea casei cu valoare arhitecturală, cu elemente ale stilului național românesc, dar intervențiile incorecte au creat un rezultat nepotrivit. Termoizolația a redus adâncimea profilelor și ancadramentelor, anulând contrastele lor de umbră de pe fațadă. Tencuiala structurată este nespecifică, la fel și culoarea puternică și nearmonizată cu învelitoarea. Deși fac obiectul altor capitole, alte elemente nu pot trece neobservate: înlocuirea învelitorii originale cu tablă ce imită țiglele și tâmplăriile din PVC alb scad valoarea estetică.

2

Fațadele din spate ale clădirilor de pe malul râului Hința sunt neglijate, cu intervenții neterminate, tencuieli exfoliate, deși se văd dinspre promenadă și dinspre strada Horia, Cloșca și Crișan (sau fosta autogară). Fațadele orientate către spații publice, indiferent dacă sunt laterale sau posterioare, au aceeași importanță ca cea principală și trebuie tratate în concordanță. Cu atât mai mult, când fațada este orientată spre o promenadă cu rol de agrement și relaxare, ea trebuie să contribuie la crearea unui ambient îngrijit și plăcut.

3

O altă categorie a intervențiilor care trebuie evitate este cea a improvizărilor și intervențiilor pe fragmente de fațadă. Închiderea cu plăci OSB, scara din beton nefinisat, acoperirea și delimitarea terasei adosate, înlocuirea tâmplăriilor originale cu alte tipuri sunt intervenții necoordonate care afectează imaginea de ansamblu a fațadei, și sugerează că au fost făcute neautorizat. Singurele elemente care vorbesc despre continuitatea fațadei sunt veranda din lemn și învelitoarea.

4

Primul factor care contribuie la inesteticul fațadei este multitudinea intervențiilor individuale necoordonate: unele balcoane sunt închise, altele deschise; unii proprietari au renunțat sau au acoperit parapetul original; există elemente perturbatoare suplimentare precum antenele de telecomunicații; tâmplăriile sunt diferite de la apartament la apartament. Al doilea factor este paleta cromatică a fațadei, care combină două culori primare stridente, roșu și galben; această alegere accentuează și mai mult tâmplăriile din PVC și configurația lor aleatorie.

5

Termoizolarea și tratarea nediferențiată a fațadei anulează identitatea clădirii: nu se mai recunoaște vechimea, dacă a avut decorații sau dacă vechile materiale creau registre specifice. Textura tencuielii și culoarea nu sunt tipice pentru zonă și contrastează puternic cu alte componente (ex. învelitoarea). Intrarea și balconul sunt marcate inabil prin placarea cu elemente ceramice inestetice. Presupunem că această zonă centrală fost cândva din lemn sau era evidențiată prin elemente decorative. Chiar dacă clădirea nu avea valoare arhitecturală deosebită, astfel de intervenții diminuează valoarea zonei.

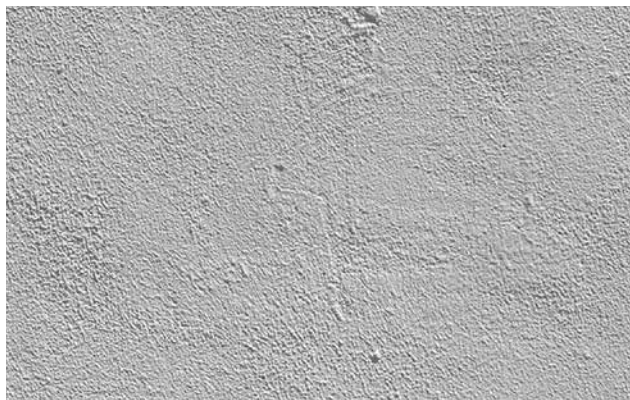

6

Fațada nu prezintă niciun detaliu sau material care să amintească de specificul local. Proporțiile elementelor sunt inadecvate și nu corespund niciunui principiu estetic. Diferențierea soclului printr-o culoare diferită a vopșitoriei nu are efectul dorit dacă soclul se află în același plan cu restul fațadei.

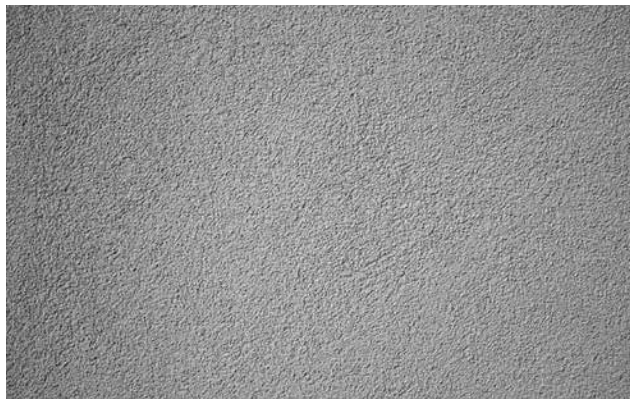
1

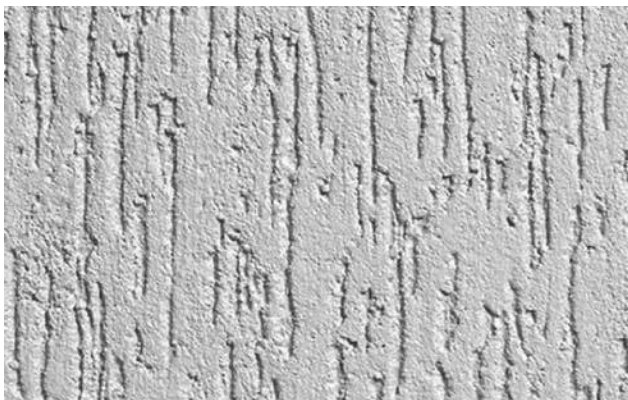
2

3

1

2

3

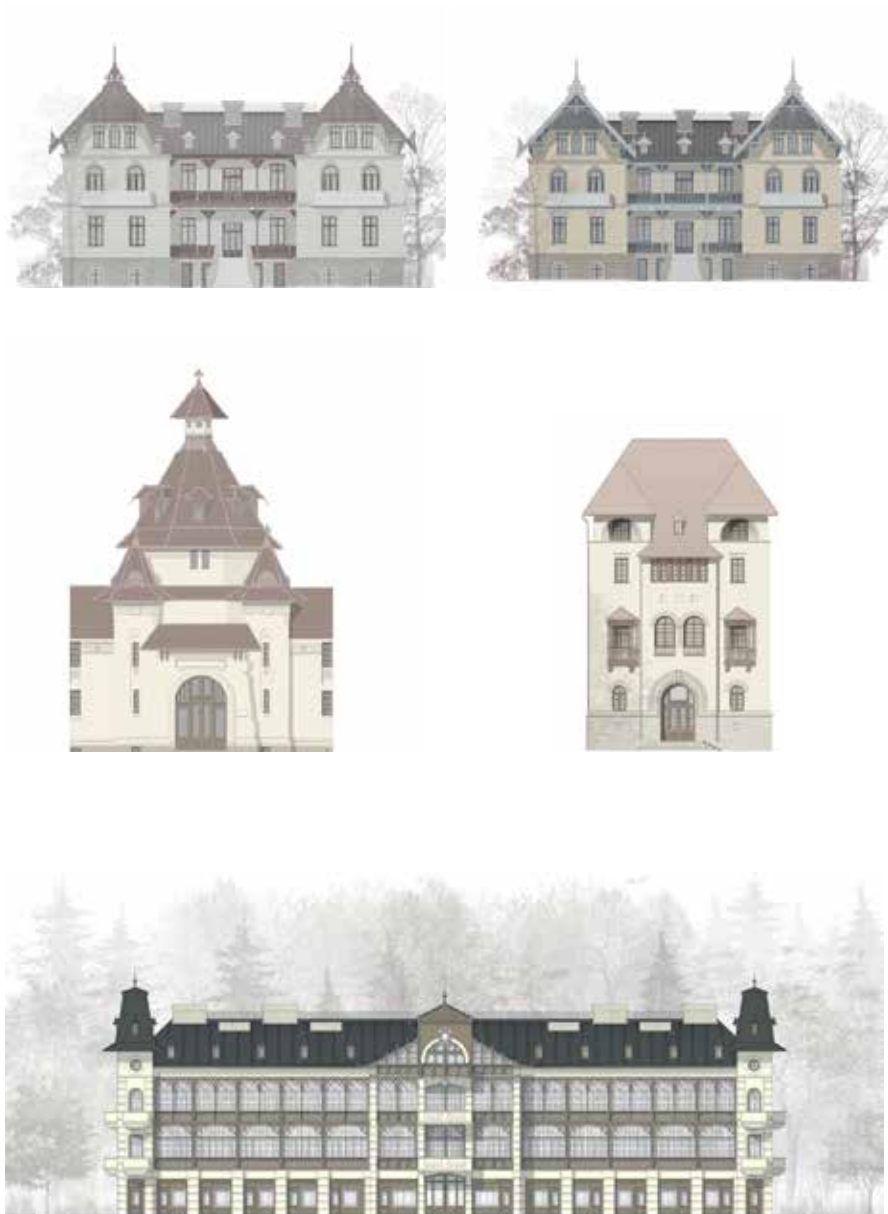
Fațade

Exemple fațade
și combinații de culori

Fațade

Exemple fațade
și combinații de culori

Ornamente

Clădirile istorice din Băile Govora sunt adesea bogat ornamentate, în spiritul epocii în care au fost edificate. Ornamentele atrag atenția privitorului, iar structurile de lemn traforat contribuie la atmosfera orașului, dându-i un aer vesel, pitoresc, specific unei destinații turistice pentru relaxare. Traforurile folosesc motive vegetale sau geometrice, inspirate din arhitectura tradițională din zonă, fiind un element comun arhitecturii de vilegiatură din stațiunile europene, un element care dă identitate și în același timp plasează clădirile într-un context cultural mai larg.

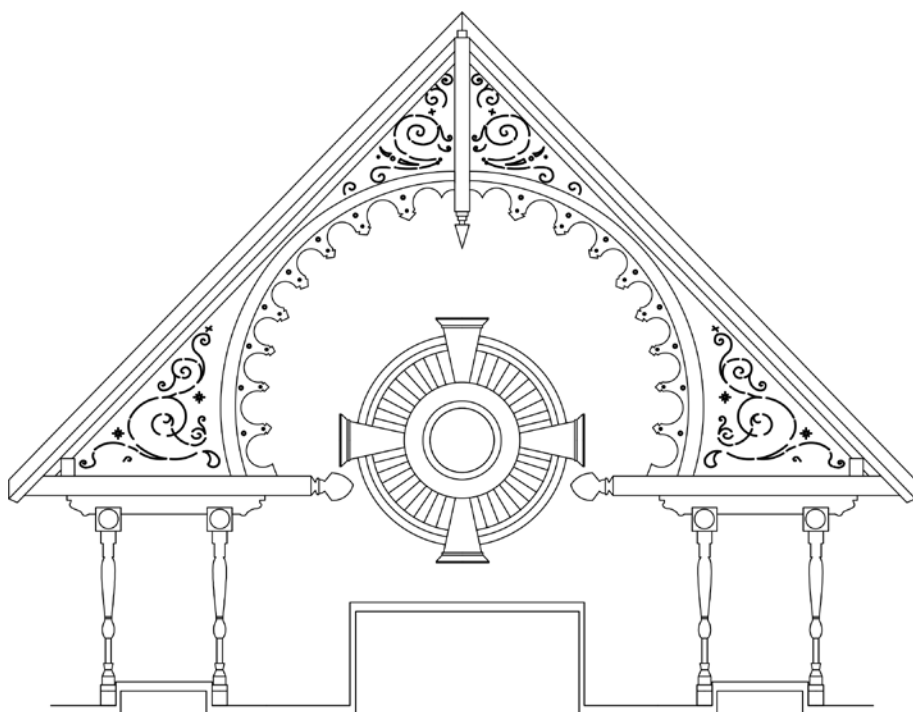
Unele clădiri au și ornamente de stucatură, accentuând caracterul reprezentativ al imobilelor — Hotel Ștefănescu, Hotel Palace, Casinoul și alte câteva vile. Chiar și locuințele modeste tradiționale erau bogat ornamentate, cel mai adesea decorația regăsindu-se la nivelul elementelor de lemn ale pridvorului și la frontonul acoperișului. Ornamentele clădirilor trebuie să fie păstrate în aceeași formă și replicate, acolo unde există elemente lipsă, utilizând aceeași tehnică. În cazul clădirilor clasate monument istoric sau aflate în zona protejată, este obligatoriu ca decorațiile să fie conservate și restaurate după indicațiile unui specialist.

RECOMANDĂRI:

ÎN ZONA A:

- Culoarele și compoziția fațadei trebuie să respecte arhitectura originală a casei.
- Pentru clădirile existente, se vor folosi doar materiale specifice: tencuiala, lemnul și piatra naturală.
- Pentru clădirile noi, se vor folosi preponderent materiale asemănătoare: tencuiala, lemnul și piatra naturală. Se pot folosi și alte tipuri de materiale chiar dacă acestea nu se încadrează armonios în context, cum ar fi elemente din tablă, compozit, fibrociment, beton aparent, ceramică. Nu se vor folosi materiale precum tablă de aluminiu, polycarbonat, PVC etc.
- Culoarele specifice sunt detaliate în paleta de culori recomandată; nu se vor alege culori aprinse, contrastante sau închise.
- Culoarele alese trebuie să fie în armonie cu toate celelalte elemente, în special cu culoarea învelitorii, a elementelor din lemn și a soclului.
- În cazul clădirilor monument istoric sau aflate în zona protejată, se vor respecta materialele și culorile originale. Se recomandă o analiză a straturilor de parament pentru a determina caracteristicile inițiale.
- Toate fațadele se vor trata unitar și în aceeași etapă a lucrărilor — nu se va interveni selectiv, alegând doar o fațadă sau fragmente ale unor fațade.
- Se vor păstra toate decorațiile și ornamentele existente, reparându-se sau completându-se unde este cazul cu replici fidele originalului.
- Nu se vor aplica mortare de ciment sau vopsitorii impermeabile pe fațadele clădirilor istorice. Acestea generează etanșeizarea pereților exteriori, ceea ce duce la întreținerea umidității, apariția mușcăiului și a fungilor, precum și la diferite tipuri de degradări ale fațadei (eflorescențe = pete, exfolieri etc.).
- Nu se vor aplica materiale sau elemente care să acopere decorațiile fațadelor existente.
- Nu se vor aplica sisteme de termoizolații la construcțiile existente pe exterior! Vezi capitolul Metode de îmbunătățire a eficienței termoeconomice.
- Dacă au fost efectuate lucrări anterioare, se vor îndepărta placajele necorespunzătoare sau izolațiile aplicate fațadelor istorice, reconstituindu-se ornamentele originale.
- Nu se vor modifica golurile de ferestre sau uși ale clădirilor existente (nu se vor mări/micșora, nu se vor modifica geometric etc.).
- Nu se vor realiza noi goluri de ferestre sau uși în fațadele clădirilor existente. Se vor redeschide golurile inițiale dacă acestea au fost zidite/acoperite.
- Nu se vor amplasa obiecte străine pe fațadă precum splitter aer condiționat, antene telecomunicații, cutii rulo-uri ferestre etc.

- Nu se vor folosi balustrade sau parapeti, altele decât din zidărie, lemn sau feronerie din oțel/aluminiu, vopsite ne-transparent. Nu se vor folosi elemente din inox, sticlă, tablă plană/perforată etc.
- Nu se vor folosi profile decorative din polistiren expandat/extrudat aplicate pe fațadă.
- Elementele din lemn vor fi vopsite cu lacuri opace, în culorile indicate în paleta de culori alăturată. Nu se va folosi lemnul în culoarea naturală.

1

Ornamentele vilei lui Miron Niculescu au fost păstrate de actualii proprietari, având aceeași materialitate, aceeași textură și culori neutre/naturale. Profilele, ancadramentele și motivele vegetale îmbogățesc discret desenul fațadei, fiind completate de plante colorate și vegetație.

2

Frontonul din lemn este unul din elementele specifice des întâlnite în localitate, mai ales în Țesutul constituit în jurul cartierului balnear. Traforul înfățișează ornamente simple și anul construcției, iar pазia este decorată cu solzi. Culoarea verde pal este adecvată și permite texturii de lemn să rămână vizibilă, formând un ansamblu armonios cu vița de vie.

3

Terasa cu Pergole este un element ornamental în sine, dar la o privire mai atentă observăm cum decorațiile de detaliu se subordonează compoziției de ansamblu. Jardiniera și parapetul sunt ornamentate în relief și tencuite cu simlipiatră. Elementele sunt originale, iar patina materialelor le conferă un aer autentic și romantic.

4

Ornamentele din ipsos de factură clasică se regăsesc pe unele dintre clădirile construite timpuriu, sporindu-le farmecul. Adesea, decorațiile sunt atât de bogate și reliefate încât simpla lor umbră naturală proiectată pe fundalul fațadei este suficientă pentru a le fec să iasă în evidență. Acest subansamblu decorativ are rolul de a marca cornișa clădirii, completând ritmul dat de căpriori și console.

5

Parapetul plin este dublat de scânduri din lemn traforate, care, prin repetiție, formează un model uniform, o suprafață ornamentată în cadrul fațadei. Aceasta zonă este delimitată de o structură de lemn vopsită într-o culoare de contrast, care o separă de zona de tâmplărie și funcționează pentru amândouă ca o ramă. Prin împărțirea lor, tâmplăriile se comportă și ele ca o suprafață texturată.

6

Ornamentele pot fi exprimate și sub forma chertărilor și profilării elementelor structurii din lemn: căpriorii, contraforții, pazile etc. Acestea formează subansambluri complexe care au rolul de a înfrumuseța streașina..

1

Copertinele metalice marchează aparate de acces somptuoase, cum este cel de la vechiul Casino. Lucrătura de fier forjat constituie un element elegant, menit să rămână permeabil la lumină și să lase umbre spectaculoase deasupra intrării. Dar plexiglasul este inadecvat pentru acoperirea copertinei, fiind semiopac — deci împiedicând lumina — și având un aspect grosolan, neplăcut, comparativ cu ornamentul metalic. De punctat și faptul că maro este o culoare atipică pentru metal.

2

În cazul clădirilor istorice care au elemente decorative lipsă sau parțial lipsă, se completează cu replici alcătuite după același model și cu același material. După restaurare, Vila Iliescu pare că are ornamentația originală simplificată: brăul median actual este grosolan, masiv și și-a pierdut rolul delimitării etajelor; în trecut acesta fie era profilat și a fost acoperit de alte materiale, fie a fost adăugat ulterior. De asemenea, friza de sub streșină este întreruptă în mod atipic la colțurile fațadei.

3

Profilatura din zona cornișei de pe fațada Hotelului Ștefănescu a fost îndepărtată. Acest element este esențial pentru decorația acestei clădiri, la fel ca tot subansamblul din lemn al geamlăcului (care are rolul unei suprafețe ornamentate). Restaurarea elementelor existente și replierea celor lipsă trebuie avute în vedere pentru reabilitarea clădirii istorice.

Socluri

Există două tipuri de socluri specifice arhitecturii din Băile Govora: soclurile din piatră și soclurile tencuite cu similipiatră (mortar pe bază de praf de piatră).

Soclurile din piatră sunt fie structura pe care sprijină zidurile de lemn ale construcțiilor, fie sunt realizate ca „placaj”, din blocuri de piatră cu grosime mare (mai mare de 3 cm). Fața pietrei este de multe ori texturată, cu aspect natural, fiind prelucrată în diverse moduri, așa încât să redea profunzime suprafețelor. Rosturile sunt lăsate aparente, adică vizibile, cu mortar de var fără coloranți.

Folosirea unui alt sistem constructiv care crează o imagine de suprafață, în special cea de tip placaj din imitație de piatră, imitație de lemn sau plăci ceramice, conferă un caracter fals întregii construcții și un aspect care nu aparține locului.

Soclurile din similipiatră sunt foarte răspândite la clădirile din Băile Govora, fiind o variantă mai ieftină decât piatra naturală (de multe ori tehnica a fost aleasă și pentru finisarea zidurilor de sprijin care alcătuiau baza construcției). Cu toate acestea, tehnica necesită multă muncă și îndemânare în execuție pentru a reda desenul specific, cel al zidăriei de blocuri de piatră. Textura rugoasă a similipietrei trebuie realizată manual prin buciardare.

RECOMANDĂRI:

ZONA A

- Soclurile se vor executa cu piatră naturală sau cu similibia-tră (după modelul din imaginea alăturată). Piatra naturală va avea finisaje mate sau va fi prelucrată texturat (buciardată, periată etc.).
- În cazul lucrărilor de reabilitare a unei construcții existente, soclul se va reface după modelul inițial, folosind același material.
- Nu se vor folosi elemente ceramice, cărămidă, placaje de piatră cu finisaj lucios sau imitații de piatră, cărămidă, lemn.
- Rosturile trebuie să fie de culoarea pietrei naturale folosite. Nu se va folosi chit colorat strident.
- Se va alege o cotă invariabilă de terminație a soclului. Nu se vor executa forme neregulate de tip zig-zag, curbe, diagonale, valuri etc.
- Pentru clădirile noi, nu se vor folosi imitații istoricizante ale soclurilor.

GENERALE

- Nu este obligatorie conformarea unui soclu al construcțiilor noi, însă se va alege un mod de îmbinare a fațadei cu solul (prin trotuar, profil metalic etc.).
- Nu se vor folosi elemente ceramice, placajele de piatră cu finisaj lucios sau imitațiile de piatră, cărămidă, lemn.
- Rosturile trebuie să fie de culoarea materialului folosit. Nu se va folosi chit colorat strident.
- Se va alege o cotă invariabilă de terminație a soclului. Nu se vor executa forme neregulate de tip zig-zag, curbe, diagonale, valuri etc.
- Pentru clădirile noi, nu se vor folosi imitații istoricizante ale soclurilor.

1

Soclul din piatră tăiată hexagonal este unul dintre cele mai întâlnite în Govora. Elementele specifice sunt din piatră locală (de la cariera Bistrița) care are muchile drepte și fața brută. Elementele de colț sunt întotdeauna drepte. În unele cazuri, din rațiuni de ordin economic acest soclu era replicat din mortar, fiind ușor recunoscut prin desenul neregulat al hexagoanelor.

2

Un alt soclu specific, foarte des folosit la construcțiile din prima jumătate a secolului XX, este cel din simlipiatră buciardată. Modelul este cel al blocurilor de piatră țesute, cu margini finisate și câmp texturat cu buciarda. Din nou, aceasta era o alternativă mai accesibilă care păstra totuși finețea și decorația implicită a zidăriei cu blocuri din piatră naturală. Vezi tehnica în Texturi uitate, ghidul realizat de Pro Patrimonio.

3

Foarte interesante în Govora sunt soclurile compuse în trepte, care au în alcătuirea lor și alte elemente, precum ziduri de sprijin, jardiniere etc. Diferențele mari de nivel ale terenului au condus la răspândirea acestui mod de a forma baza clădirii, combinând rolul structural al soclului cu amenajarea grădinii și accesul dinspre stradă.

1

Intenția de a replica un model al soclului din tencuială este bună, însă rezultatul nu are nicio calitate: desenul nu respectă modelul original (nu este conturat nici măcar arcul de deasupra ferestrei), iar textura nu este realizată prin tehnica originală. Diferența dintre soclul original și această replică este foarte vizibilă și demonstrează execuția de către o persoană nespecializată.

2

Deși discret, acest soclu nu este specific locului: desenul decorativ este neregulat, cu forme atipice. Linia de demarcație între soclu și câmpul fațadei este difuză, iar îmbinarea lor se realizează în același plan, fără retrageri sau profiluri de delimitare.

3

Soclurile din piatră naturală sunt recomandate pentru păstrarea specificului local, însă rosturile de altă culoare sunt de evitat. Acestea subliniază în exces desenul elementelor și contrastează cu granulația naturală a materialului. Tehnica adecvată este chituirea rosturilor într-o nuanță similară cu piatra din care este realizat soclul.

1

2

3

1

2

3

Tâmplării

Ferestrele și ușile au rol foarte important în aspectul fațadelor unei construcții. Indiferent de gradul de detaliu al fațadelor, tâmplăriile complimentează întreaga clădire prin forma, materialul și culoarea lor. În cazul clădirilor vechi, tâmplăriile erau realizate din lemn, cu cercevele duble și geam simplu. Ramele acestor ferestre sunt de obicei subțiri, alcătuite din diferite tipuri de profiluri care dau profunzime și eleganță elementelor, iar ușile sunt decorate prin reliefarea unor ornamente sculptate. În Băile Govora, se regăsesc multe exemple frumoase de ferestre istorice și uși realizate de meșteri tâmplari, de diferite forme și dimensiuni. Specificul arhitecturii locale rezidă în proporțiile plin-gol ale fațadelor (dimensiunile ferestrelor raportate la dimensiunile zidurilor) și în alternanța plin-gol (ferestrele sunt poziționate din loc în loc, la o anumită distanță una de cealaltă, creându-se un anumit ritm și ierarhie; nu sunt niciodată grupate într-o fereastră de mari dimensiuni). Majoritatea ferestrelor și ușilor existente au o orientare verticală. Deși în unele cazuri proporția totală a deschiderii (raportul lățime/înălțime) este mai mare de 1:1, totuși împărțirea ei în canate asigură orientarea amintită.

Cu excepția unor clădiri moderniste (fostul Hotel Balneara, actualul Hotel Parc), nu se întâlnesc deschiderile cu orientare orizontală.

Ferestrele și ușile sunt de obicei vopsite cu lacuri netransparente, de diferite culori. De multe ori se folosește o culoare contrastantă cu câmpul fațadei, ceea ce le conferă un farmec aparte.

De asemenea, unele clădiri mai păstrează încă obloanele vechi din lemn, care merită a fi reparate și folosite în continuare.

Ușile istorice sunt confecții montate pe căptușeală, simple sau duble. În acest caz, performanța tehnică nu influențează transferul de căldură dintr-o cameră în alta pentru că, de obicei, intrările sunt precedate de spații tip buffer. Suprafețele canaturilor sunt totdeauna împărțite în câmpuri mai mici.

Din cauza cerințelor actuale de izolare termică și fonică, tot mai mulți proprietari sunt atrași de ideea de a înlocui tâmplăriile din lemn cu ferestre și uși din PVC cu geam termopan. Montarea formatelor standard PVC este doar în aparență o soluție. În realitate, tâmplăria PVC cu geam termopan este foarte etanșă și nu permite trecerea vaporilor spre exterior, conducând, în cazul construcțiilor istorice, la apariția mucegaiului și alterarea calității aerului interior. În plus, acest tip de tâmplărie afectează în mod negativ valoarea estetică a clădirii printr-un aspect plasticos, artificial, nenatural. Uneori, din cauza limitărilor tehnologice, noile tâmplării nu pot replica formele mai complicate ale vechilor ferestre și modifică drastic conformarea lor, prin renunțarea la divizarea în mai multe canaturi.

Înlocuirea tâmplăriilor originale cu unele din materiale și culori nepotrivite este cea mai frecvent întâlnită greșeală în rândul construcțiilor vechi, iar consecințele sunt semnificative atât din punct de vedere estetic, cât și practic. Durata de viață a produselor de tâmplărie PVC este scurtă comparativ cu cele istorice, iar odată cu trecerea timpului aspectul lor se degradează, necesitând înlocuirea, dat fiind că nu există modalități de întreținere sau prelungire a duratei de viață.

SEAT

Recomandăm câteva soluții mult mai eficiente care să asigure sănătatea construcției și păstrarea caracteristicilor estetice.

Geamuri termopan în ramele vechi din lemn

Cea mai avantajoasă variantă din punct de vedere financiar este înlocuirea geamului simplu al tâmplăriilor vechi duble, cu un geam termopan. Această metodă presupune mici modificări și reparații ale tâmplăriilor, dar asigură confortul spațiului interior. În plus, ferestrele duble constituie un avantaj în favoarea păstrării inerției termice prin stratul de aer dintre cele două foi de sticlă.

Dublarea ferestrelor vechi

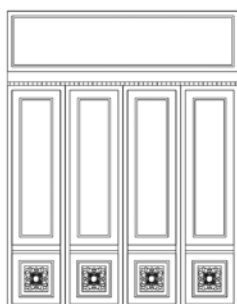
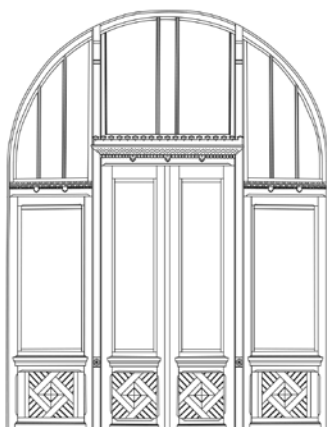
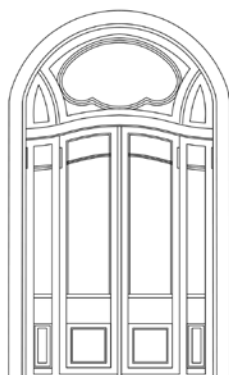
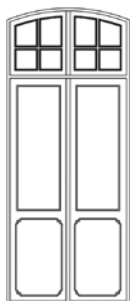
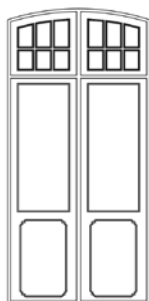
O altă metodă prin care puteți menține tâmplăriile vechi este înlocuirea cercevelei din interior cu una izolatoare termic și fonic, păstrând cerceveaua originală spre exterior. Noua cercevea trebuie să păstreze forma golului și împărțirea în foi asemenea modelului inițial, indiferent de materialul din care este confecționată, și se va monta pe tocul vechi al tâmplăriei. Pentru a rezolva chestiunea etanșeității, vă recomandăm să prevedeați o supapă de aerisire.

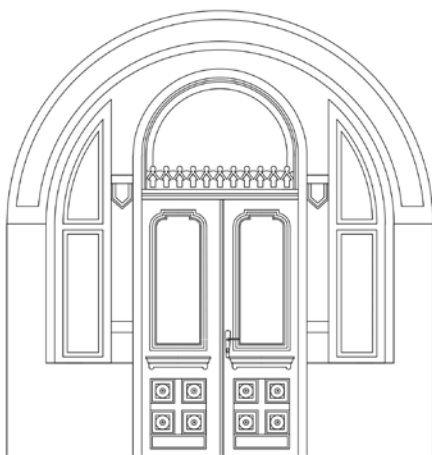
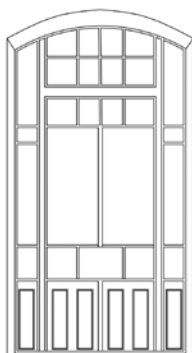
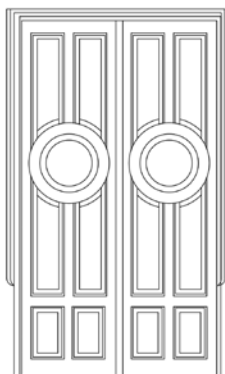
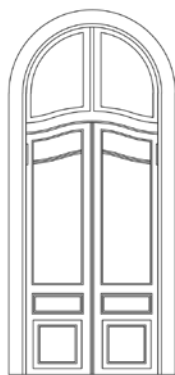
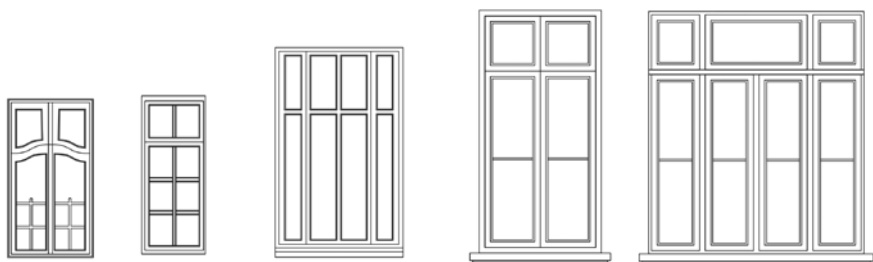
Replicarea tâmplăriilor

Ultima variantă ar fi replicarea vechilor tâmplării după modelul original, utilizând lemnul stratificat și un geam termopan. Sfatul nostru este să urmați întocmai subîmpărțirea vechilor ferestre/uși și să păstrați tocurile originale pentru a nu distruge marginile golurilor sau eventuale decorații din zona ferestrelor. Această soluție presupune mai puțin efort de execuție, însă investiția este mai mare.

RECOMANDĂRI:

- Nu se va schimba forma ferestrelor și ușilor clădirilor istorice existente.
- Nu se vor comasa golurile mai multor ferestre prin desfacerea zidăriei și nu se vor desființa parapetele clădirilor istorice.
- Se vor păstra și repara tâmplăriile tuturor clădirilor existente, înlocuind doar acele elemente lipsă sau degradate care nu mai pot fi recuperate.
- Se vor păstra identice forma, proporțiile și împărțirea în canaturi a ferestrelor.
- Ferestrele clădirilor noi se vor conforma ferestrelor tipice întâlnite în stațiune, fără a face copii istorice, indiferent de tipul tâmplăriei.
- Toate elementele de tâmplărie ale clădirii vor fi vopsite cu o singură culoare, folosind un lac opac colorat (nuanțe mate de verde, crem, gri, alb, ocru). Nu se vor folosi lacuri lucioase. Lacuri și baițuri transparente pot fi aplicate doar în zona B. Culoarea tâmplăriei va fi în concordanță cu fațada, înveliștoarea și celelalte elemente arhitecturale.
- Nu se va folosi sticlă fumurie sau reflectorizantă, nu se vor umple golurile cu cărămizi de sticlă sau materiale opace.
- Nu se vor monta uși din PVC. Ușile noi vor fi din lemn, metal sau aluminiu (cu finisaje mate, în culorile indicate în paleta de culori).
- Aspectul ușilor trebuie să se coreleze cu ferestrele.
- Nu se vor schimba ușile vechi în cazul clădirilor istorice. Ele vor fi restaurate și conservate, putând fi înlocuite părțile degradate.
- Nu se vor monta jaluzele sau rulouri din plastic/aluminiu.
- Pot fi instalate obloane din lemn pentru clădirile aflate în zona B.
- Golurile vitrinelor de la parterul clădirilor istorice se vor conserva sau reconstitui, acolo unde au fost modificate.

1

Tâmplăria este una specifică ferestrelor arhitecturii de zid. Fereastra este subîmpărțită de o traversă în două părți: supralumina, partea care corespunde arcului, și cele trei cercevele, care corespund părții inferioare, de obicei cel mai des utilizată. Proporțiile canatelor sunt inegale, cerceveaua fiind îngustă și alungită vertical. Materialul este unul specific, lemnul natural, vopsit în culoare opacă. Supralumina are și rol decorativ prin elipsa încadrată.

2

Ferestrele de subsol au de multe ori un arc plat la partea superioară, iar tâmplăria le urmează geometria. Cercevelele sunt subîmpărțite în jumătăți verticale cu profiluri mai subțiri, iar în interiorul ferestrei duble este prevăzut un grilaj metalic decorat, care dă un plus de detaliu întregului element. Tâmplăria este originală.

3

Un tip de fereastră des întâlnită este cea dreptunghiulară, împărțită în trei canaturi verticale și supralumină la partea superioară. Profilul tâmplăriei este simplu, neornamentat, iar lemnul este vopsit colorat. Fereastra este întotdeauna dublă, ceea ce conferă profunzime golului. Un alt aspect util în configurarea acestor ferestre este deschiderea separată a supraluminilor pentru aerisire. Tâmplăria este originală.

4

Uși duble din lemn natural, cu rame și tăblii, de formă dreptunghiulară — model simplu, cu geam, folosit adesea pentru casele negustorești. Se remarcă însă elementul superior: o tăblie adăugată care imită ca formă un fronton masiv. Această are rame decorate și câmp simplificat, opac. Culoarea este un verde deschis, cald, care subliniază discret scara elementelor din lemn.

5

În cazul vilei dr. Popovici, ușa de intrare are o supralumină generoasă și este acompaniată de două ferestre laterale, cu care formează un portal de intrare simetric. Partea plină a foii de ușă corespunde parapetului zidit, ceea ce sugerează o rigurozitate a designului. Dintre cele trei elemente, ușa este singura parte decorată cu rame și tăblii profilate și o traversă ornamentată. Tâmplăriile sunt vopsite în alb, subordonându-se profilelor fațadei.

6

Obloanele de lemn aduc un plus estetic oricărei clădiri și au și un rol funcțional important, protejând termic și sonor interiorul. În acest caz, obloanele originale sunt îngrijite, iar culorile lor se armonizează cu fațada și veranda de lemn.

7

Tâmplăria originală a fost recondiționată, iar elementele de feronerie au fost înlocuite. Ușa păstrează ornamentele și subîmpărțirea inițială, care conferă detaliu suplimentar fațadei. Prezența unei părți vitrate în alcătuirea ușilor de acces este o caracteristică des întâlnită a tâmplăriilor istorice, având și rol funcțional, acela de a lumina holul de intrare.

8

Tâmplăriile originale sunt îngrijite. Proporțiile și culoarea lor dau valoare clădirii și contribuie la pitorescul stațiunii.

1

În subîmpărțirea ferestrei din imagine lipsesc elementele verticale ale cercevelor, fapt care modifică atât proporția ochiurilor de sticlă, cât și percepția formei generale. Materialul ales este nespecific, iar faptul că PVC-ul imită textura lemnului dă senzația unui fals. De menționat și diferența dintre sticla folosită pentru supralumină și sticla folosită pentru partea mobilă, care au grade de reflexie și opacități diferite.

2

Montarea unor tâmplării care nu urmează forma golurilor este cu siguranță de evitat: este inestetic modul cum tâmplăriile se văd fragmentat. În plus, nici culoarea, nici materialul tâmplăriilor noi nu sunt corelate cu arhitectura fațadelor. Lipsa detaliilor ferestrelor afectează întregul registru, care are o textură uniformă, într-un singur plan.

3

Am amintit în exemplele anterioare motivele pentru care ar trebui evitate tâmplăriile PVC albe și anularea subîmpărțirilor în canale. O altă problemă recurentă în înlocuirea tâmplăriilor este degradarea zidului în momentul scoaterii tocului original și dimensiunile mai mici ale noii rame, fapt care necesită completarea cu spumă poliuretanică. Dacă se alege această variantă, sunt necesare reparațiile ulterioare, completarea diferenței dintre zid și ramă și finisarea acesteia. Sfatul nostru este să păstrați tocul original în poziția inițială și să manipulați doar cercevelele, pentru evitarea stricăciunilor.

4

Să recunoaștem că geamlăcul cu termopan din PVC alb nu are nici pe departe același farmec cu geamlăcurile din lemn, specifice arhitecturii balneare. Ritmul subîmpărțirii nu se sincronizează cu decorația parapetului, însă păstrarea unui pas egal și a configurației cu supralumină este o calitate. Pentru un geamlăc rafinat, ar fi recomandate ochiuri mici de geam.

5

După ce a rămas nelocuită, Vila Ivanovici a ajuns să prezinte numeroase goluri deschise: ușile de la intrarea principală lipsesc, tâmplăria fiind incompletă. Fixat în perete, frontonul din lemn dă mărturie despre eleganța și suplețea tâmplăriei originale. Elementele rămase sunt rupte, fără sticlă. Lemnul este degradat, expus îndelung la intemperii, vopseaua este exfoliată.

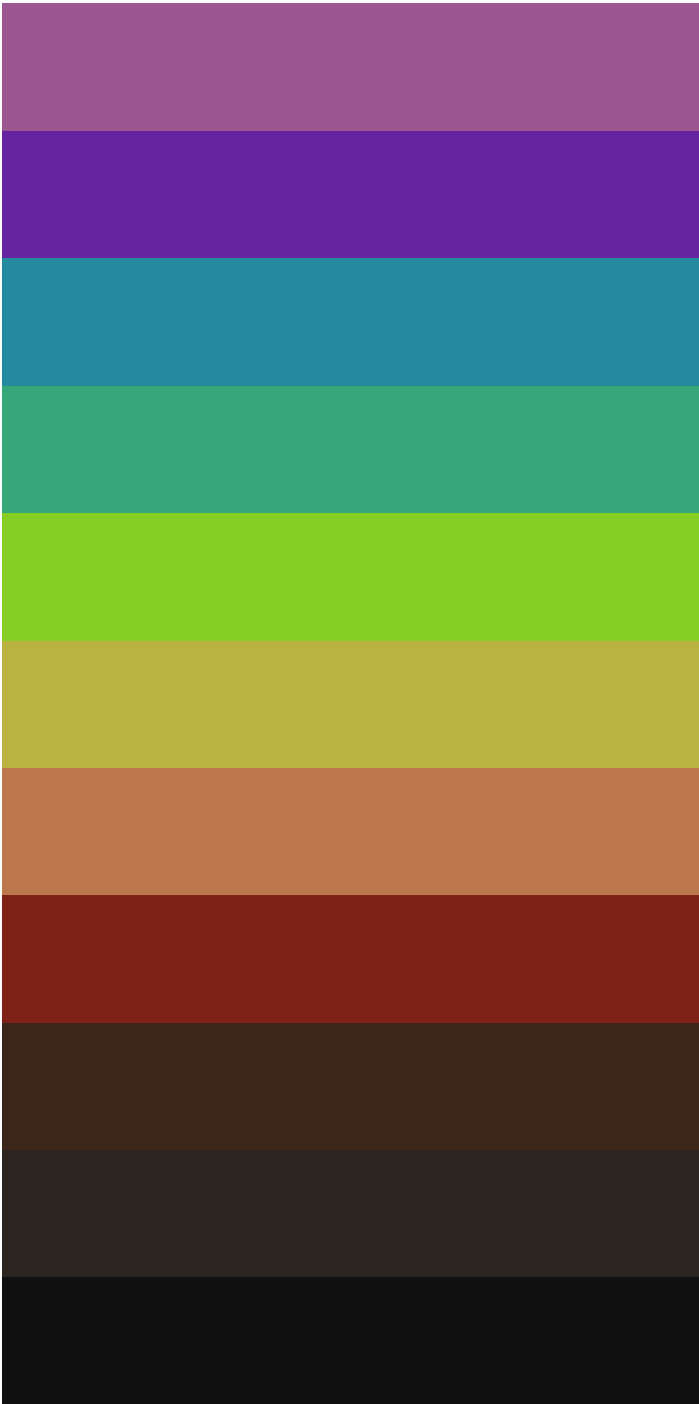

6

Înlocuirea tâmplăriilor istorice nu este recomandată decât în cazuri rare, când cele originale sunt mult prea degradate pentru a mai putea fi folosite sau când lipsesc în totalitate. În oricare dintre situații, noua tâmplărie ar trebui să fie o replică a celei originale și să respecte proporțiile și subîmpărțirile inițiale. În exemplul alăturat, noile tâmplării păstrează culoarea și dimensiunile, însă traversele diagonale sau ochiurile mari de geam sunt nespecifice. De asemenea, sticla cu efect de oglindă ar trebui evitată fiindcă se comportă asemenea unei suprafețe opace, anulând profunzimea golului.

Terase, balcoane, logii

Obiceiurile legate de turismul balnear, de la servirea mesei până la lungile după-amieze petrecute împreună cu familia sau vecinii de cameră, au loc în aer liber, aproape de natură. Astfel, un rol important îl au terasele și logiile, ce deschid mediul construit spre natură. Prezente la majoritatea clădirilor istorice din Băile Govora, ele contribuie la definirea imaginii întregului oraș. Terasale, balcoanele și logiile au rol atât funcțional și estetic, cât și termic. În special terasele vitrate (cu ferestre) oferă un confort termic sporit pe timpul iernii, creând un spațiu tampon între exterior și spațiul încălzit al casei. Chiar și terasele nevitate oferă un oarecare confort termic, protecție de ploaie și ninsoare.

La clădirile istorice, stâlpii de lemn împreună cu parapetul formează o structură regulată, ritmată, care învăluie fațada cu un strat semitransparent. Împărțirea este atent poziționată și în raport cu traveele fațadei, respectând segmentarea volumului în registre verticale și orizontale. Balcoanele și logiile sunt bogat ornamentate cu motive florale sau geometrice. Majoritatea teraselor și logiilor sunt deschise, însă există și câteva cazuri în care au fost închise cu ochiuri dreptunghiulare de sticlă, cu aspectul unui geamlâc. Cel mai reprezentativ exemplu din Băile Govora este Hotelul Ștefănescu.

Majoritatea balcoanelor și teraselor sunt din lemn vopsit în aceeași culoare cu tâmplăriile, cu finisaj mat, netransparent. Sunt puține exemple în care consola balcoanelor este realizată din beton, iar parapetul este din feronerie — acestea sunt folosite punctual ca accente sau se regăsesc în compoziția unor imobile mai importante, cum ar fi Hotelul Palace.

Din păcate, intervențiile recente de extindere și construcțiile noi nu țin cont de această caracteristică a orașului. Extinderile care închid terasele și logiile cu ziduri de cărămidă, precum și construcțiile care nu sunt prevăzute deloc cu terase sau logii pierd avantajele oferite de aceste elemente ale fațadei și strică aspectul caracteristic al stațiunii.

SFAT:

Pentru umbră sau protecție împotriva vântului, pe terasă sau în logie puteți monta perdele impermeabile, care pot oferi o utilizare flexibilă în funcție de condițiile de vreme. De asemenea, pentru protecție împotriva soarelui, puteți construi o boltă din vegetație cățărătoare, care va oferi un aspect romantic și plăcut fațadei (puteți alege caprifolia, glicină, viță de vie, iederă etc.).

RECOMANDĂRI:

- Terasale, balcoanele și logiile clădirilor din zona A se vor repara și conserva sau se vor reface după modelul inițial.
- Nu se vor desființa balcoanele, logiile sau terasele clădirilor existente în zona A.
- Nu se va realiza parapetul de protecție plin, opac. Acesta trebuie să aibă cel puțin 30% transparență.
- Elementele balustradelor sau parapetelor vor fi confecționate de preferință din lemn traforat sau din metal.
- Nu se vor realiza balustrade din baluștri sau inox.
- Nu se vor realiza închideri ale teraselor sau balcoanelor cu tâmplării PVC.
- Terasale sau logiile pot fi închise doar cu tâmplărie din lemn sau metal împărțită în ochiuri dreptunghiulare mici. Șprosurile tâmplăriei vor fi subțiri (mai mici de 4 cm).
- Nu se vor realiza închideri parțiale sau complete a logiilor, balcoanelor sau teraselor cu materiale opace sau cu zidărie (implicit, nu se va zidi parapetul). Nu se vor dubla parapetele sau balustradele cu materiale de tip policarbonat, forex sau OSB.
- Elementele din fier forjat vor fi curățate periodic și protejate de coroziune și vor fi vopsite în culoarea inițială sau în una din culorile din paleta alăturată. Nu se vor vopsi elementele de fier forjat în negru sau maro închis.
- Nu se vor monta copertine de acoperire a balcoanelor sau teraselor neacoperite.

1

Această imagine surprinde două tipuri de logii des întâlnite în Govora: cel cu stâlpi ornamentați din lemn, care stau pe un parapet zidit, și cel cu coloane masive ce susțin arce din zidărie. Deși tratarea lor este diferită, suprapunerea lor formează un subansamblu coerent, logic: elementele din lemn sunt așezate deasupra celor de zid, iar delimitarea lor prin culori subliniază caracterul lor diferit. Compunerea lor conferă complexitate întregii fațade.

2

Parapetul traforat este pus în evidență de vopseaua colorată care atrage atenția. Tâmplăriile sunt vopsite în aceeași nuanță, ceea ce creează un subansamblu cromatic coordonat și vesel. Traforul este vizibil, nealterat sau dublat de alte materiale, o veritabilă dantelă decorativă. Efectul său ar fi fost mai accentuat dacă nuanța fațadei era mai pală.

Așa da

3

Veranda păstrează forma și elementele originale, lemnul este îngrijit, periodic revopsit. Elementele principale sunt diferențiate printr-o culoare mai închisă, iar suprafețele decoratiune sunt încadrate în „rame”. Se poate observa cum vegetația îmbracă partea inferioară, creând o perdea umbroasă pe timpul verii, când este înverzită.

4

În Govora se pot întâlni și case cu parter cu caracter rural, inspirate din arhitectura tradițională locală. Galeria de pe fațada principală este un element specific, care intermediază accesul în casă. În imagine, lemnul este vopsit într-o culoare pastelată, în armonie cu restul materialelor și elementelor arhitecturale.

5

Imaginea înfățișează un subansamblu de balcoane din lemn ale unor locuințe colective. Elementele decorative locale au fost preluate într-o formă simplificată și sobră. Închiderea celui de-al doilea balcon este discretă, cu tâmplării din lemn coordonate cu structura. Ambele balcoane sunt îngrijite și arată unitar, în ciuda faptului că au proprietari diferiți.

6

Închiderea galeriei cu tâmplării din lemn natural (sau din același material cu cel al parapetului) este cea mai bună soluție pentru acest tip de intervenție. Împărțirea în cercevele înguste și subîmpărțirile lor creează o legătură cu ornamentele existente și se integrează într-un ansamblu unitar. Această tehnică este folosită de multă vreme, imitând geamlăcurile caselor tradiționale.

7

Balcoanele și logia vilei Miron Niculescu (Vila Lili) păstrează elementele originale din lemn, atent îngrijite de proprietari.

1

Forma acoperișului și fragmentul de balustradă roșie încadrată în perete indică existența unei foste verande deschise. Anularea acesteia are mai multe efecte nefaste: fațada a devenit plată, anostă, fără detalii și profunzime, tâmplăria termopan creează efect de seră (pentru că nu permite circulația naturală a aerului), creează anomalia restului de balustradă și formează o imagine inestetică. Vopsirea în roșu a plăcii OSB care dublează balustrada atrage și mai mult atenția asupra caracterului de improvizatie.

2

Ce a fost cândva o fațadă cu galerie perimetrală și foișor central de acces este acum un mozaic de tâmplării PVC fără caracter. Nu numai că o asemenea transformare este de nedorit, dar și montarea neglijentă a panourilor și nefinisarea parțială este neplăcută. Astfel de intervenții la mai multe construcții pot conduce în timp la pierderea identității unei străzi.

3

Chiar dacă detaliile istorice nu trebuie preluate ca atare, este recomandat ca noile construcții să preia principiul după care se realizează detaliile unor elemente constitutive precum balconul. Balustrada din inox, cu model indefinibil, nu este specifică și nu se încadrează în contextul local. Transparența excesivă a balustradei, coloanele din beton, golul de acces care nu marchează corespunzător forma frontonului, toate acestea contribuie la lipsa de armonie a ansamblului.

Așa nu

4

Nu se recomandă dublarea sau închiderea logiilor/balcoanelor sau, în acest caz, geamlăcurilor cu materiale opace. Farmecul unui astfel de element rezidă tocmai în transparență și jocuri de umbră-lumină. În plus, închiderea sa cu materiale neadecvate poate afecta elementele din lemn, ajutând la stagnarea apei și accelerând degradarea.

5

Zidirea golului are același efect nedorit ca orice altă modalitate de opacizare a verandelor/logiilor/balcoanelor. Dacă aveți nevoie de spații interioare suplimentare, sunt recomandate extinderile construcției sau anexele. Intervenții ca cea din imagine duc la anomalii în imaginea de ansamblu a orașului și sugerează lucrări individuale neautorizate. Pentru astfel de modificări, puteți folosi mai degrabă un material discret și reversibil, precum lemnul.

6

Închiderea terasei, în special în cazul spațiilor din industria Horeca, ar trebui să folosească sisteme care permit deschiderea totală și redarea spațiului integral al terasei. Mai mult, tâmplăria de închidere devine un element foarte prezent în ansamblul fațadei și trebuie acordată o atenție deosebită materialului și culorilor alese. Tâmplăriile PVC nu sunt recomandate.

Anexe

Vilele din stațiune găzduiau temporar turiști, de aceea nu aveau nevoie de clădiri anexe pentru creșterea animalelor, hambare sau șuri. Putem însă include în categoria anexelor structuri de tipul pergole, chioșcuri și sere, care au fost intens folosite atât în spațiul public, cât și în cel privat datorită nevoii de a petrece timpul în aer liber. Garajele nu sunt specifice stațiunii, autoturismele fiind parcate în spații deschise sau sub o structură ușoară de acoperire (pergole). O excepție este vila Zinica, al cărei garaj este integrat în zidul de sprijin de la stradă, ca bază a construcțiilor principale.

Este de înțeles de ce astăzi ar fi nevoie de un spațiu pentru gararea mașinilor, mai ales dacă dorim să evităm parcările în spațiul public. Anexele pot fi alăturate construcției principale ca o extindere a casei sau pot fi structuri separate. Clădirile anexe trebuie să se subordoneze din punct de vedere formal, al materialelor și culorilor clădirii principale, păstrând unitatea ansamblului.

SFAT:

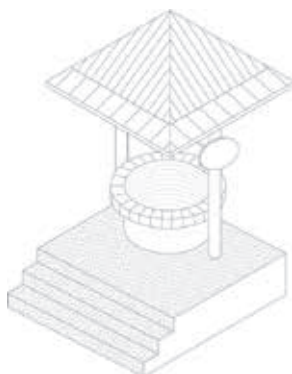
Anexele trebuie poziționate discret; acestea trebuie concentrate și poziționate în partea din spate a parcelei, pentru a nu fi vizibile din spațiul public.

Pentru un aspect cât mai unitar, se recomandă ca în cazul anexelor alipite, să se utilizeze materiale tipice ale fațadelor și acoperișurilor indicate în capitolele precedente. Important e ca limbajul arhitectural utilizat să se potrivească limbajului clădirii principale.

Folosiți arbuști, plante cățărătoare sau arbori pentru a reduce impactul vizual al anexelor asupra gospodăriei.

RECOMANDĂRI:

- Anexele vor fi construite din lemn, metal sau zidărie, aspectul acestora fiind corelat cu corpul principal de clădire.
- Anexele vor fi vopsite în culori neutre sau pastelate, respectându-se paleta de culori aferentă fiecărui element arhitectural prezentat în capitolele anterioare.
- Pentru învelitori, se vor folosi aceleași materiale menționate anterior.
- Anexele alipite construcției principale vor avea acoperiș individual, în una, două, sau trei ape. De asemenea, anexele pot fi acoperite în terasă pentru mai multă discreție a structurii.
- Nu se vor amplasa anexe pe limita de proprietate la stradă.
- Nu se vor alipi anexe corpului principal în cazul clădirilor istorice din Zona A.
- Nu se vor realiza improvizații cu pânze, mușamale, placaje policarbonat, anvelope de mașină etc.

1

Acest tip de anexă este preluat din specificul rural din zonă, fiind una din construcțiile des întâlnite pentru depozitarea cerealelor sau a fânului uscat. Exemplu din imagine păstrează modelul structurii de lemn, dimensiunile sale fiind adecvate locului, iar suspendarea volumului pe stâlpi păstrează mai mult spațiu utilizabil în curte.

2

Cele două anexe, pavilionul de lectură și garajul, sunt două elemente care formează un ansamblu coerent și integrat cu locuința principală. În timp ce pavilionul preia linia decorativă și devine un accent al curții, garajul este discret, complet îngropat cu ajutorul diferenței de nivel al terenului natural.

3

Foișorul păstrează materialele originale și decorațiile din lemn traforat. Soclul este tencuit cu similipiatră în tehnica originală, iar lemnul este vopsit într-o culoare veselă, în acord cu nuanța de vopsea inițială găsită pe lemnul vechi.

Așa da

4

Zona B conține inclusiv gospodării cu curți mari, caracterizate de elemente specific rurale. Anexele izolate, din lemn, așezate în partea din spate a curții, sunt un răspuns corect pentru menținerea relației dintre spațiul verde și cel construit.

5

În cazul anexelor locuibile, fie că este vorba de o bucătărie de vară sau o cameră de oaspeți închiriată în timpul verii, este indicat să păstreze o distanță considerabilă față de construcția principală și să nu ocupe excesiv curtea. Clădirea trebuie să aibă o amprentă (suprafață la sol) restrânsă, iar înălțimea să nu fie comparabilă cu cea a locuinței principale.

6

Colonada de la Izvorul Ferdinand face parte din tipul structurilor de acoperire specifice stațiunilor franceze. Din punct de vedere spațial, constituie soluția optimă pentru spațiul public și relația cu pădurea. Elementele structurale sunt decorate discret, iar traforul subliniază cornișa, accentuând curbura. Pentru acoperire au fost aleși solzii ceramici care capătă o patină naturală și completează armonios textura caldă a lemnului.

1

Anexa ocupă tot spațiul curții în detrimentul vegetației. Volumul este supradimensionat, iar alcătuirea sa nu prezintă elemente specifice zonei. Acoperișul cu pantă frântă este atipic și contrastează cu restul clădirilor din oraș.

Notă: Regulamentul local de urbanism reglementează procentul de ocupare al terenului în favoarea spațiilor libere, iar exemplul alăturat folosește aproape integral suprafața parcele pentru construcții.

2

Pentru protecția autoturismelor, structura metalică poate fi o soluție eficientă și plăcută dacă este integrată în amenajarea curții și se subordonează cromatic arhitecturii casei/împrejurării. Închiderile din plastic sunt inestetice, iar negrul este prea puternic pentru context. Recomandăm bolți din plante agățătoare, traforuri din lemn sau metalice, și culori deschise, neutre.

3

Placarea ceramică a fațadei ca în imaginea alăturată este atipică și trebuie evitată. Modelul și culorile creează o imagine străină locului, iar amplasarea sa către stradă accentuează și mai mult inadecvarea sa. Apreciem atenția pentru detalii, dar recomandăm înlocuirea lor cu piatră naturală sau o tencuială decorativă în relief, de exemplu.

4

Anexa (garajul) ocupă un spațiu însemnat la stradă, blocând accesul privirii la vegetație și afectând relația curții cu strada. Materialele alese sunt atipice, iar simplitatea constructivă oferă o suprafață ternă, fără textură și profunzime. Totuși, este important pentru spațiul public că este o construcție curată și îngrijită, dar ar fi mai bine pusă în valoare de o vegetație cățărătoare sau de o ușă de garaj din lemn.

5

Poziționarea garajului către stradă nu este specifică Băilor Govora și afectează în mod negativ valoarea spațiului public, în special dacă înălțimea construcției este mai mare decât a împrejuririi. Toată alcătuirea pare o improvizare prin multitudinea materialelor și a culorilor.

6

Construirea unei anexe în spațiul liber dintre casă și împrejurire nu este o soluție bună, în special pe latura către stradă. Aceasta are un impact vizual neplăcut și ocupă un loc destinat vegetației. Materialele sunt inadecvate, iar învelitoarea nu este montată corespunzător. Recomandăm amenajarea unei grădini cu arbuști și plante ornamentale, care să intermedieze relația fațadei cu strada.

Spațiul public și grădini

Spațiile publice sunt delimitate spațial de clădiri, garduri și grădini. Însă, din punct de vedere vizual, spațiul public se extinde în partea din față a fiecărei proprietăți. De obicei, amplasamentul construcțiilor este retras câțiva metri, iar spațiul dintre clădire și stradă este amenajat ca grădină. Ca atare, întreaga imagine de ansamblu a spațiilor publice din Băile Govora este influențată de grădinile din fața caselor, fațadele clădirilor și garduri, dar și de spațiile publicitare, vitrinele magazinelor și terasele barurilor și restaurantelor.

Amenajarea spațiului public are un rol vital pentru calitatea locuirii: trotuarele, promenadele, parcul, dar și grădinile private și împrejurimile. Din acest motiv, responsabilitatea pentru imaginea și valoarea spațiului public revine atât autorităților locale, cât și locuitorilor. Pentru o stațiune ca Băile Govora, spațiul public conține un foarte mare potențial turistic întrucât atmosfera orașului reprezintă astăzi un criteriu decisiv în alegerea unei destinații de vacanță, dar și pentru atragerea investițiilor. Cartea de vizită a orașului Băile Govora trebuie să fie spațiul public și clădirile sale. Din păcate, multe zone ale spațiului public lasă în prezent de dorit, iar potențialul turistic nu este adecvat folosit.

Spațiul public din Govora este marcat de prezența a numeroase ziduri de sprijin care ajută la terasarea terenurilor. Harta alăturată arată zidurile vizibile din centrul stațiunii.

RECOMANDĂRI:

- Vor fi menținute fragmentele de vegetație valoroase (arbori vechi, specii rare etc.).
- Se va păstra minim 40% din suprafața curții pentru plantare. Alegeți o suprafață minimă de alee minerală (pavată, betonată sau cu pietriș) pentru accesul în clădire, cu o lățime de maxim 1m.
- Aleile vor fi pavate doar cu piatră naturală sau pietriș în zona A. Este de preferat ca și suprafața pavată să fie permeabilă și să permită scurgerea apei (fără placă din beton dedesubt, doar pe pat de nisip).
- Nu se vor pava aleile cu elemente colorate, ci doar cu materiale în culori naturale (piatră, cărămidă, beton, pietriș).
- Nu se vor amplasa obiecte decorative din plastic sau obiecte în culori stridente și se vor evita piticii de grădină, moriștile, statuetele etc.
- Nu se vor improviza fântâni arteziene sau bazine cu apă. Pentru acest lucru, apălați la un specialist; aceste elemente vor fi supuse autorizării.
- Nu delimitați paturile cu flori folosind pietre sau bolovani.
- Nu vopsiți cu var trunchiurile copacilor, pietrele decorative sau bordurile aleilor.
- Creați structuri ușoare din rigle de lemn, bare metalice sau plasă pentru a ajuta vegetația să urce la înălțimi mai mari sau să formeze bolți.
- Semănați iarbă/gazon pe toate suprafețele libere.
- Toaletați copacii regulat și îndepărtați crengile uscate. Atenție! Toaletarea trebuie făcută după sfaturile unui specialist.

- Nu se va tăia mai mult de o treime din lungimea cren-
gilor unui copac!
- Se va înlătura vegetația spontană, dacă aceasta alterează
amenajarea peisageră.
- Grădina se va menține ordonată.
- Amplasați lămpi de grădină la nivelul plantelor — acest
lucru va crea un efect special în timpul serii.
- Zidurile de sprijin vor fi tratate asemenea soclului con-
strucției (tencuieli decorative din similipiatră sau
piatră naturală).
- Nu se vor prevedea ziduri de sprijin mai înalte de 1,6
m către stradă.
- Zidurile de sprijin vor fi prevăzute cu suporturi pentru
plante câțărătoare.

SFAT

Plantați grupuri de arbuști și plante în grădina din față pentru un plus de intimitate a curții. În plus, trecătorii vor avea o pri-
veliște plăcută a vegetației care va completa imaginea clădirii.

Folosiți o suprafață pavată cât mai mică, lăsând iarbă să crească
în restul curții, ceea ce va oferi un aspect natural, pitoresc.

Folosiți pietriș cu granulație mică pentru a marca aleile, inclu-
siv locul de parcare — costul este scăzut, iar aspectul va fi unul
natural, romantic.

Dacă alegeți să pavați aleile cu piatră naturală, așezați elemen-
tele pe un pat de nisip și lăsați iarba să pătrundă printre ele.
Aspectul va fi deosebit de pitoresc.

1

Vegetația încadrează frumos perspectiva către casă, iar suprafața pavată este minimă. Piatra naturală completează în mod plăcut amenajarea grădinii, iar speciile plantelor sunt locale, bine aclimatizate și îngrijite.

2

Spațiul îngust al grădinii de onoare este bine ocupat de flori și vegetație. Bolta de viță de vie marchează accesul pe proprietate, oferind umbră și intimitate, în timp ce fațada principală este decorată cu mai multe tipuri de arbuști și ghivece. Un plus în această imagine este și vegetația din spațiul public.

3

Govora este locul colțurilor romantice, așa cum este această bancă așezată în fața curții: un gest generos pentru spațiul public.

Așa da

4

În imagine este parapetul unui podet peste canal. Elementul realizat din piatră este discret și se integrează armonios în spațiul verde.

5

Pavajele istorice din piatră masivă, cu rigole aparente, dau scară umană locului și atmosfera intimă a unei străzi tradiționale.

6

Fântânile fac parte din peisajul comunitar, având în continuare rol funcțional și social. Acoperirea cu țiglă solzi este specifică zonei și unitară cu acoperirea caselor tradiționale.

1

Curtea este în mare parte plăcată cu beton, fiind expusă din toate punctele de vedere. Relația construcției cu strada nu este intermediată de vegetație, care e puțină și nu are impact asupra spațiului. Amenajarea este austură și neatractivă.

2

La polul opus al austerității se află o curte mult prea aglomerată. Un spațiu restrâns, populat cu numeroase elemente mici (plante în ghivece, mobilier, copertine, unelte ș.a.) lasă impresia de dezordine, de spațiu neglijat și inestetic. Spațiile mici pot fi organizate prin aranjamente simple și curate.

3

Spațiul public este dezorganizat, fără marcaje sau delimitări corespunzătoare ale zonei pietonale, iar elementele prezente par puse la întâmplare.

Așa nu

4

Vizibilitatea elementelor sistemului de alimentare cu gaz este deranjantă și poluează spațiul public prin aspect și culoare, chiar dacă acestea sunt parte a unui standard tehnic (depășit).

5

Majoritatea clădirilor adiacente cursului de apă își întorc spatele acestuia, pierzând ocazia de a comunica ambiental cu albia, dar și aducând un deserviciu major imaginii publice a stațiunii, accentuată de lipsa de îngrijire a fațadelor și a curților.

6

Rezolvarea tehnică a accesului în rampă este lipsită de orice calitate estetică. Ignorarea topografiei dealului și a modului tradițional de amplasare a clădirilor pe o pantă nu aduce decât deservicii imaginii publice, vecinilor și nivelului cultural al stațiunii. Lipsa unei împrejurări la scara locului și a unui acces public de calitate spre imobil sunt în ton cu amenajarea stradală, a cărei singură preocupare este asfaltul.

1

2

3

Așa nu

1

5

6

SECOND HAND

SECOND HAND

SECOND HAND

SECOND HAND
SECOND HAND

132

Publicitate urbană

Panourile de semnalistică sunt indispensabile pentru funcționarea unui oraș și schimburile sale economice: magazinele, hotelurile, restaurantele, farmaciile etc. au nevoie să-și semnaleze funcționarea. Prin prezența lor în spațiul public, ele contribuie însă și la ambianța întregii stațiuni. Designul lor în armonie cu contextul duce atât la succesul afacerilor, cât și la succesul întregii stațiuni.

Reclamele pot fi amplasate paralel cu planul fațadei sau perpendicular pe fațadă. Ele pot fi realizate sub forma unui panou compact sau a unor litere independente, așezate într-un punct cât mai vizibil și izolat față de alte elemente arhitecturale.

Vitrinele sunt cel mai eficient element în comercializarea produselor, în măsura în care ele sunt transparente și permit clientului să vadă marfa și clienții din interior. În acest sens, suprafața vitrată este prețioasă, în special în magazinele en detail și este de evitat acoperirea geamurilor pe suprafețe mari cu autocolante sau inscripții. De asemenea, umbrelele pentru terase sau copertinele textile trebuie să nu împiedice perceperea elementelor de arhitectură sau a intrărilor. Pentru a se integra armonios în ambianța stațiunii, ele trebuie să nu afișeze reclame de mari dimensiuni și să se integreze din punct de vedere cromatic clădirilor înconjurătoare și mobilierului terasei. Pentru ca ele să aibă o prezență discretă, recomandabil este să fie monocrome. Tonurile pale și mate de verde, bej, albastru, gri, sau alb sunt recomandabile, cu condiția să armonizeze cu culorile fațadelor și ale mobilierului ales pentru terasă.

RECOMANDĂRI:

- Reclamele și elementele de publicitate nu vor depăși dimensiunea de 50 cm înălțime.
- Reclamele și elementele de semnalistică vor conține doar denumirea locației și/sau, eventual, un logo.
- Reclamele sau panourile de semnalistică nu trebuie să împiedice contactul cu produsele vândute sau să acopere elementele de arhitectură ale fațadei.
- Dacă la parterul unei singure clădiri se află mai multe spații comerciale, se va alege de comun acord un fundal unic al panourilor de reclamă și semnalistică și un singur tip de reclamă (panou paralel cu fațada, panou perpendicular pe fațadă, litere volumetrice independente).
- Reclamele se vor integra în fațadele unde sunt expuse.
- Nu vor fi amplasate reclame în spațiul public, de tip bannere, panouri luminoase etc.
- În cazul în care elementele de semnalistică sunt luminoase, intensitatea luminii va fi constantă, fără intermitențe, jocuri sau sunete.
- Montarea reclamelor pe clădirile monument se face doar cu autorizarea din partea direcției de protecție a monumentelor.
- Nu se vor expune bannere pe clădiri, în fața clădirilor sau pe stradă.
- În mod excepțional, bannerele pot fi utilizate pe o perioadă scurtă de timp, maxim 14 zile, în cazul desfășurării unor evenimente speciale. Expunerea bannerelor se va realiza doar cu autorizația Primăriei.
- Vitrinele vor fi tratate ca fiind transparente, clare, fără să fie obturate de panouri, folii sau reclame.

BALE
CAMPING SILVA

EDVOR

Așa da

1

Vitrinele vechi ale spațiilor comerciale trebuie păstrate, fiind un element valoros pentru modalitatea de a relaționa cu spațiul public prin produsele expuse. Vitrinele vechi au ramele decorate și suprafețe mari de sticlă. Supralumina poate fi un fundal bun pentru poziționarea numelui comercial sau a publicității. Este un aspect pozitiv faptul că semnele publicitare nu depășesc aria vitrinei, fiind concentrate pe spațiul fiecărui spațiu comercial. Dacă lemnul ar fi revopsit, iar clănțele înlocuite, aceste vitrine vor atrage cu siguranță atenția trecătorilor prin farmecul lor.

3

Câteva vile încă păstrează firmele realizate manual din diverse perioade. Acestea fac parte din memoria locului și sunt obiecte ce dau valoare imobilelor și este recomandată păstrarea lor.

3

Plăcuța societății de asigurări are peste un secol și vorbește despre prosperitatea stațiunii. În cazul în care pe fațada clădirii apar plăcuțe istorice de firme sau instituții, acestea se vor restaura și păstra la vedere.

Așa nu

1

Înlocuirea vitrinelor nu respectă modelul inițial al configurării accesului și zonei de expunere și nu păstrează supralumina. Materialul ales este de slabă calitate și montat necorespunzător: spuma poliuretanică se vede. Acest tip de tâmplărie nu este potrivit pentru un spațiu comercial la stradă, având un efect dăunător asupra întregii fațade.

2

Suprafețele vitrate mari ale spațiilor comerciale de la nivelul parterului sunt destinate tocmai transparenței dintre exterior și interior: marfa trebuie să fie vizibilă, expusă privirii trecătorilor și să exprime activitatea comercială în cauză. Nu este recomandată colantarea sticlei în culori opace și continue, care să blocheze privirea spre interior. Pot fi alese modele sau texte semitransparente pentru publicitate.

3

Când mai multe spații comerciale se află la parterul aceleiași clădiri, elementele de publicitate trebuie să păstreze o unitate a formelor de afișaj și să se subordoneze principiilor fațadei pe care sunt expuse. Spre exemplu, în acest caz, spațiile comerciale ar trebui să aibă același tip de tâmplărie a vitrinei, cu împărțiri similare și aceeași lățime și înălțime a benzilor de publicitate. Tratarea necoordonată a vitrinelor este inestetică, dând senzația de improvizatie și dezordine.

Împrejmuiri

Împrejmuirile marchează limitele proprietăților, fiind un element care contribuie semnificativ la aspectul general al orașului. Pentru multe clădiri de interes public, împrejmuirile nu sunt necesare (spații comerciale, hoteluri, pensiuni, restaurante, instituții etc.). Se încurajează continuitatea vizuală a spațiului public cu grădinile private, de aceea înălțimea și transparența împrejmuirii sunt principalele caracteristici care trebuie avute în vedere.

SFAT

Vă recomandăm să alegeți o împrejmuire transparentă din metal sau lemn, peste care să plantați vegetație de joasă și medie înălțime. Efectul neplăcut al mai multor tipuri de împrejmuire va dispărea, împrejmuirea nu va mai interfera cu aspectul fațadei, iar ambianța spațiului public va fi primitoare.

Vopsiți gardurile în nuanțe deschise precum alb, gri, maro deschis - vor avea un aspect mai îngrijit și mai romantic.

RECOMANDĂRI:

- Se vor păstra și repara împrejmuirile istorice existente.
- Împrejmuirea va avea o înălțime maximă de 1,6 m la stradă, din care partea opacă va fi de maxim 1 m.
- Se va asigura un grad mare de transparență a împrejmuirii la stradă prin alegerea unor panouri din lemn sau metal care să permită vederea.
- Nu se vor obtura împrejmuirile cu panouri opace sau translucide de niciun fel. Pentru un grad mai mare de opacitate, se vor planta arbuști sau vegetație cățărătoare.
- Nu se vor vopsi împrejmuirile în culori stridente și este de preferat evitarea culorii negru.
- Nu se vor realiza împrejmuiri din plastic, plăci din beton, tablă metalică etc.
- Soclul împrejmuirilor va fi tencuit sau din zidărie cu piatră naturală.

1

Gardul simplu din lemn este o soluție bună întotdeauna. Este alcătuit din elemente ușor de reparat sau înlocuit, ajută vegetația să crească și se mulează uniform, oricare ar fi forma limitei de proprietate. Culoarea verde este complementară vegetației.

2

Înălțimea joasă face ca această împrejmuire să aibă un rol minim în îngrădirea spațiului, mai degrabă îl delimitează simbolic față de trotuar. Modelul feroneriei este pus în valoare prin contrastul dintre vegetație și culoarea albă a metalului.

3

Împrejmuirea este cea originală, cu detaliile inițiale ale numelui vilei înglobat în modelul feroneriei. Astfel de elemente unicate trebuie curățate și întreținute periodic pentru a preveni corodarea excesivă.

4

Un exemplu perfect despre cum împrejmuirea lucrează cu arhitectura casei: culorile sunt coordonate, iar înălțimea ulucilor corespunde cu cea a parapetului, astfel încât cele două aproape că se confundă. Modelul este simplu, neutru vizual și creează o textură ritmată vertical, care se subordonează ritmului structurii casei.

5

Pentru împrejmuiuri, înălțimea și gradul de transparență sunt printre cele mai importante aspecte. În acest caz, soclul de piatră are o înălțime mică, iar modul de așezare a elementelor din lemn permite vegetației din curte să completeze frumos limita proprietății. Configurarea sa este tradițională, iar culorile terne fac ca tot ansamblul să fie unitar și neutru în raport cu vecinătățile.

6

Acest model de conformare a împrejmuirii este optim din punct de vedere al relației dintre curte și spațiul public și este suficient de versatil pentru a se coordona cu mai multe tipuri de vecinătăți/clădiri. Panourile au un model discret, ordonat, dar cu o tentă decorativă, culoarea și textura sunt complementare și redau un caracter domestic. Materialele sunt durabile și capătă o patină plăcută în timp. Lemnul trebuie vopsit periodic.

1

Deși feronerie are un model discret și bine compus, culoarea neagră contrastează cu vecinătățile, fiind o prezență agresivă între nuanțe terne. Trebuie evitate închiderile cu panouri de plastic, indiferent de culoare, care dau un aspect neplăcut și străin; este de preferat să folosiți materialele naturale. Pentru păstrarea unui grad mai mare de intimitate a curții se poate prevedea o vegetație mai deasă și mai înaltă spre stradă sau plante agățătoare, care sunt prietenoase și pot umbri și spațiul public, și curtea.

2

Proporțiile acestei porți de acces sunt potrivite, are un model geometrizat, iar gradul de transparență este adecvat. Ceea ce este inestetic este alăturarea panourilor prefabricate din beton, cu model opac și supraornamentat, care nu se subordonează în nicio măsură arhitecturii casei.

3

Un gard prietenos cu scara umană, care lasă curtea la vedere împreună cu amenajarea grădinii, care are un model discret, geometric, dar care este vopsit în trei culori puternice și contrastante. Este de preferat alegerea unei singure culori, într-o nuanță ternă sau pastelată.

4

Continuitatea peisajului este un aspect esențial pentru păstrarea imaginii urbane specifice a Govorei, iar împrejmuirile opace împiedică vizual acest lucru. Împrejmuirile trebuie să păstreze profunzimea perspectivelor sau, cel puțin, să mimeze ideea de continuitate prin vegetație amplasată imediat în spatele lor. Trebuie să susțină percepția unui spațiu deschis, neîngrădit, ușor de parcurs și dominat de vegetație mai mult decât de elemente construite. De asemenea, trebuie evitate culorile intense.

5

Multe dintre caracteristicile acestui model de împrejmuire sunt străine de specificul local: înălțimea și caracterul exuberant al panourilor metalice nu respectă atmosfera domestică a stațiunii, combinația de negru cu auriu contrastantă cu pitorescul stațiunii, iar placajul de piatră naturală adaugă o textură suplimentară, care nu relaționează cu feroneria deja supradecorată. Motivele ornamentale nu se regăsesc în specificul regional, iar din punct de vedere formal, formează o compoziție stridentă. De asemenea, trebuie evitate elementele structurale masive și păstrată o înălțime la scară umană.

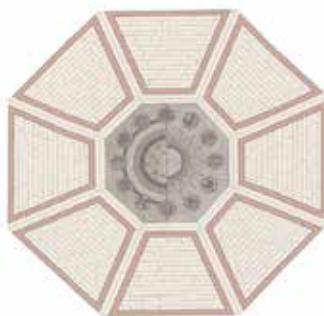

Elemente de interior

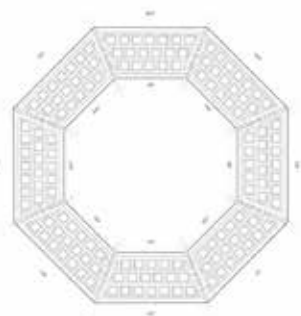
Spațiul interior al clădirii este la fel de important precum exteriorul său. În cazul clădirilor istorice, păstrarea finisajelor originale aduce plus valoare clădirii și subliniază coerența arhitecturală. Printre cele mai importante elemente se numără pardoseli valoroase (mozaicuri, plăci ceramice, piatră naturală, parchet etc.), decorațiuni și ornamente de pereți și tavane (profiluri, rozete, picturi etc.), scări, sobe ș.a.m.d. Toate acestea trebuie reparate și păstrate ca parte integrantă a construcției.

SFAT

În cazul în care vă doriți o renovare interioară modernă, puteți completa elementele originale ale casei cu finisaje și mobilier moderne care să le pună în valoare. Alegeți piese simple în culori neutre care să scoată în evidență obiectele vechi. Combinația dintre cele două tipuri va aduce un aer chic și romantic încăperilor.

Vedere pardoseală - Holul Central
al Pavilionului de Băi

Vedere supantă

Siluate și volume

Conservarea peisajului din Govora include și menținerea relației dintre mediul construit și cadrul natural. Una din caracteristicile principale ale vilelor, clădirilor publice sau ale celor private de scară mai mare din stațiune este suprapunerea siluetelor construite peste un fundal natural cu care stabilește o relație particulară. Acoperișurile descompuse în volume, acompaniate de lucarne, fleșe și coșuri de fum, precum și gabaritul general al construcției formează o linie imaginară de contur care se întrepătrunde cu vegetația din fundal. Tendința de a simplifica volumele acoperișului sau de a realiza construcții monovolum, cu gabarite foarte mari (regim mare de înălțime, amprentă mare), conduce treptat la pierderea acestei caracteristici și la o mai slabă relație, poate chiar disonantă, cu peisajul natural.

RECOMANDĂRI:

PENTRU ZONA A:

- Păstrați forma și elementele inițiale ale acoperișului: coame, fleșe, lucarne, coșuri etc. Dacă unele elemente au dispărut sau au fost desființate de-a lungul timpului, este recomandată completarea și readucerea acestora la forma inițială (doar pe baza unui studiu istoric).
- Nu se vor alătura construcții noi, în apropierea clădirilor istorice, care să depășească gabaritul acestora sau care să fie contrastante din punct de vedere al materialului, culorii, raportului golurilor (ferestre, uși) etc.

GENERALE:

- Nu se vor desființa elemente ale frontoanelor, cornișei, acoperișului, balcoanelor, galeriilor sau oricărui element care, prin absență, va altera compoziția volumetrică.
- Nu se vor construi monovolume cu gabarite (dimensiuni generale) peste media clădirilor învecinate. Noile intervenții vor integra propunerea prin descompuneri de volume, rezalitări, detalii ale acoperișului (coșuri, lucarne, luminatoare etc.) sau accente verticale ale compoziției.
- Pentru realizarea mai multor spații necesare specifice unor funcțiuni speciale (tratament, cazare, comerț ș.a.) este recomandată construirea mai multor volume la aceeași scară cu a vecinătăților (care pot fi articulate sau nu între ele) în locul unei singure clădiri care riscă să iasă din scara țesutului urban deja existent.
- Se va evita construcția unei clădiri care să aibă dimensiuni ascalare pe vreuna dintre direcțiile orizontale sau verticale, adică desfășurându-se pe o suprafață construită extinsă sau pe înălțime.
- Este recomandată folosirea elementelor precum galerii perimetrale sau parțiale, balcoane, logii etc. pentru a reda profunzime planului fațadei și un plus de detaliu necesar integrării în contextul urban predefinit arhitectural.
- Nu se vor replica decorații, frontoane, profiluri istorice etc. În cazul construcțiilor noi, acest procedeu poartă numele de pastişă și este încadrat la fals istoric și kitsch.

1

Elementele-accent (care ies în evidență) și volumetria descrescătoare sunt principii des întâlnite în arhitectura de vilegiatură, conturând o siluetă dinamică, neregulată și ușor de integrat în linia dealurilor și a pădurii. Acoperișurile sunt deseori îmbogățite cu ornamente, lucarne și fleșe pentru a adăuga complexitate conturului clădirii.

2

Pe strada principală, care are o densitate urbană mai mare, cornișa este percepută ca fiind continuă, ceea ce este una dintre caracteristicile zonei. Clădirile sunt compacte, au front la stradă și nu depășesc două-trei niveluri. Silueta caracteristică a străzii este uniformă, preponderent orizontală.

3

Siluețele clădirilor se armonizează cu peisajul natural și respectă scara locului. Niciunul dintre acoperișuri sau volume nu iese în evidență.

1

Volumetria este monolitică, iar scara construcției prea mare. Rezultatul este că silueta nu se integrează în context și în peisaj, fiind o prezență masivă și supărătoare. Fațadele sunt lipsite de detalii și profunzime, fapt care accentuează dimensiunile mari ale construcției.

2

Siluetele formate din monovolume nu sunt caracteristice pentru peisajul govorean, neputând fi integrate în cadrul natural. Scara mare a obiectelor dăunează din punct de vedere al coerenței și unității urbanistice, fiind recomandate înălțimi mici, descompunerea volumelor și dispersarea construcțiilor în peisaj.

3

Compoziția volumelor determină o siluetă atipică pentru Govora. În ciuda faptului că volumul este spart în două părți articulate, care au rolul de a reduce impactul unei construcții de dimensiuni mari, panta abruptă și alungită a unuia dintre volume determină o imagine necaracteristică, care iese ușor în evidență în peisajul pitoresc al parcului, iar dimensiunile, ritmul și proporțiile ferestrelor accentuează acest contrast.

Intervenții nocive

Utilizarea mai multor elemente nerecomandate din categoriile prezentate anterior poate conduce la apariția unor construcții care aduc prejudicii fondului construit și peisajului înconjurător. Acestea se remarcă prin lipsă de armonie cu restul mediului construit, materiale de construcție de slabă calitate, culori stridente și contrastante, volumetrii atipice etc. Prezența lor iese în evidență, afectând și vecinătățile. Trebuie luate în considerare inclusiv așezarea construcției pe teren, dimensiunile acesteia și raportul față de context. Astfel de clădiri pot avea efecte considerabile și pe termen lung, ducând la dispariția atmosferei urbane identitare și a specificului arhitectural valoros.

Intervențiile nocive sunt acele construcții care, prin caracteristicile lor, au efecte negative ireversibile asupra țesutului urban. De aceea, unul dintre scopurile de bază ale acestui ghid este prevenirea apariției unor astfel de noi construcții prin recomandarea unor reguli generale care trebuie avute în vedere încă din faza de început a proiectelor.

Cele mai importante aspecte când începem procesul de construcție sunt legate de amplasament și zona în care se încadrează. Trebuie efectuată o verificare din două perspective: una legislativă, pentru a cunoaște reglementările urbanistice impuse prin Planul Urbanistic General sau Planul Urbanistic Zonal (dacă este cazul), și una directă, prin analizarea vecinătăților, parcurgerea străzii în vederea cunoașterii modului caracteristic de amplasare pe parcelă, aspecte comune ale caracterului arhitectural, gabaritele și volumele construcțiilor existente etc. În al doilea rând, trebuie verificat dacă parcela care urmează a fi construită se află într-o zonă protejată, în cadrul unui Ansamblu Monument Istoric, în raza de protecție a unui Monument Istoric sau în apropierea unor clădiri istorice. Dacă ne aflăm în vreunul din aceste cazuri, este de preferat o intervenție discretă, care să se integreze armonios în context fără a căuta să se evidențieze în mod strident față de clădirile existente. Dacă nu, intervenția se va raporta pragmatic la reglementările legale și la caracteristicile recomandate în ghidul de față.

În acest fel, oricine este interesat de demararea unei intervenții, fie că vorbim despre o conversie, o extindere sau o nouă construcție, trebuie să fie în deplină cunoștință a situației terenului pe care îl vizează. Multe dintre lucrările recente au la bază necunoașterea și nerespectarea regulamentelor urbanistice și a legislației în vigoare.

Referitor la intervenția în sine, se va căuta scenariul cel mai bun de așezare pe parcelă care complimentează relația cu peisajul și fundamentează caracterul arhitectural specific al Govorei, așa cum a fost expus în subcapitolele anterioare.

RECOMANDĂRI:

- Se vor respecta indicatorii urbanistici indicați prin PUG (<https://www.primaria-baile-govora.ro/pug.html>).
- Se va alege locul construcției pe parcelă având în vedere buna relație cu construcțiile vecine de pe aceeași parte a străzii (chiar dacă sunt loturi libere); se va amplasa construcția asigurându-se că toate fațadele beneficiază de o bună iluminare naturală.
- Dacă terenul este în pantă, clădirea se va așeza în concordanță: fie construcția va fi realizată în trepte care preiau panta terenului, fie o parte a clădirii va fi semiîngropată, fie terenul va fi terasat în mai multe platforme care preiau denivelările naturale. Nu se vor face modificări radicale ale topografiei.

Vom analiza câteva dintre cele mai prezente în oraș, al căror impact se reflectă asupra tuturor aspectelor discutate mai sus.

1

Vila Iliescu a fost pusă în umbră de cele trei intervenții urbane recente: grădinița, capela și monumentul. Vila istorică a rămas în plan secundar, iar accesul său nu este pus în evidență în calitate de clădire publică. Capela are o volumetrie atipică, care mută centrul de interes asupra sa și este monumentalizată prin zidul de sprijin înalt, accesul central și amplasamentul pe colț. Monumentul din intersecție domină un spațiu esențial pentru punerea în evidență a legăturii dintre parc și oraș, obținând intrarea în parc.

2

Imobilele din imagine se află pe un singur lot și reprezintă o casă individuală și anexa sa. Gabaritul lor este exagerat comparativ cu al clădirilor din apropiere, iar faptul că cele două construcții ocupă aproape în întregime suprafața terenului accentuează și mai mult volumele masive. Nu sunt respectate prevederile Regulamentului Local de Urbanism, fiind încălcate procentul de ocupare al terenului reglementat, alinierea, retragerile minime între clădiri ș.a. În plus, niciunul din elementele arhitecturale nu sunt specifice zonei, iar construcțiile se află într-un stadiu nefinalizat de o perioadă îndelungată.

3

Clădirea se află în curtea Vilei Iliescu, fiind în imediata ei apropiere. Aceasta afectează percepția asupra clădirii istorice contrastând prin amplasament, volum și siluetă. Construcția are un caracter arhitectural rigid, simplist și materiale de slabă calitate. Raportul dintre suprafața vitrată și suprafața plină a fațadelor este disproporționat. Niciunul din elementele sale nu sunt specifice locului, iar culorile folosite nu se armonizează nici între ele, nici cu vila istorică. În plus, se observă mai multe deficiențe constructive.

Această imagine ilustrează diferența de scară dintre un volum tipic al unei locuințe individuale din partea rurală și o intervenție nouă care nu se raportează la acest context. Apropierea dintre ele este supărătoare, clădirea nou construită fiind amplasată mult prea aproape de stradă. Elementele sale sunt disproporționate față de elementele caracteristice ale vecinilor (ferestrele, terasa, înălțimea etajelor ș.a.). Per total, volumul noii intervenții este aproximativ de 8-10 ori mai mare decât a vecinului.

În context urban, o construcție care creează densitate construită nespecifică se caracterizează prin diferența de două niveluri peste media vecinilor și retrageri insuficiente față de limitele laterale ale parcelei. Și în acest caz, regulamentul de urbanism nu permite o suprafață construită atât de mare pe terenul dat. Volumul nu se integrează în frontul stradal, iar compoziția siluetei este atipică. Șantierul este nefinalizat de o perioadă lungă de timp, structura sa aparentă fiind o prezență neplăcută în zonă. Volumul său mare este vizibil de departe pe stradă.

Fiind amplasată pe un teren suprainălțat, cu un zid de sprijin masiv, dimensiunile clădirii sunt exagerate, dând aparența unui volum masiv care planează asupra locuinței din stânga imaginii. Culoirile fațadei nu fac decât să accentueze această masivitate, iar elementele care creează un ritm vertical pun și mai mult în evidență înălțimea sa. De asemenea, culorile sunt stridente, complet nearmonizate și nu se întâlnesc în mod normal în zonă, iar schimbarea culorii în același plan, pe aceeași suprafață a fațadei trebuie evitată. Ferestrele par mici și puține, ceea ce contribuie la percepția de masivitate.

Cea mai mare greșeală a acestei intervenții este amplasarea ei în interiorul razei de protecție a unui Monument Istoric. Distanța redusă aduce prejudicii percepției asupra Casinoului prin inadecvarea sa față de volumul și arhitectura clădirii istorice. Bulversarea ierarhiei de importanță este inversată și prin compoziția volumelor sale: corpul alungit și ascuțit, acoperit într-o pantă, este caracteristic mai degrabă zonelor montane. Ritmul și proporțiile ferestrelor sunt necaracteristice și aleatorii. Materialele folosite sunt de slabă calitate, în culori inadecvate. Construcția este o pată în conformarea parcului balnear, cu atât mai mult cu cât se degradează prin neutilizarea ei.

Acest tip de intervenție este în totalitate străin de caracterul arhitectural al Govorei, fiindcă nu se raportează la niciun element constructiv local sau la peisaj. Volumul său este masiv, cu o amprentă mare la sol, cu un volum exacerbat al acoperișului. Toate elementele sale sunt scalate în concordanță cu dimensiunile sale mari: coloanele, ferestrele, ușile, acoperișul, scara de acces, împrejmuirea și anexa. Acestea creează o densitate construită necaracteristică, fiind în contrast cu tot restul orașului. Forma acoperișului și forma ferestrelor sau încadrarea unui balcon central cu coloane nu se regăsesc în vocabularul arhitecturii de vîilegiatură, iar materialele folosite sunt inadecvate prin textură și culoare. Cumulul de elemente necaracteristice este marca unei intervenții dăunătoare pentru oraș, care poate răsturna raportul valorilor construite.

Ocuparea parcelei

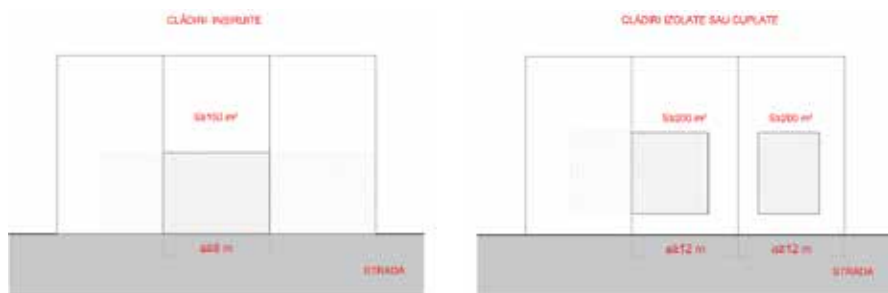
Pentru extinderi, clădiri noi sau construcții anexă se vor aplica reglementările specificate în PUG Băile Govora prin Regulamentul Local de Urbanism (RLU). Recomandările de mai jos au rolul de a ghida alegerea unui amplasament în limitele impuse prin RLU, cu scopul de a păstra specificul local în ceea ce privește relația dintre construit și neconstruit.

NOTA: Toate construcțiile cu caracter permanent (orice construcție care are fundație) pot fi realizate doar în baza unei Autorizații de Construire emisă de autoritățile competente.

În cazul construcțiilor noi este important să se respecte, în primul rând, regulamentele urbanistice aplicabile pentru Govora, respectiv Regulamentul General de Urbanism (RGU) și Regulamentul Local de Urbanism (RLU). Acestea sunt obligatorii, asigurând condițiile minime de ordine și sănătate publică pentru fondul construit.

Dimensiuni minime ale parcelelor construibile conform Regulamentului General de Urbanism

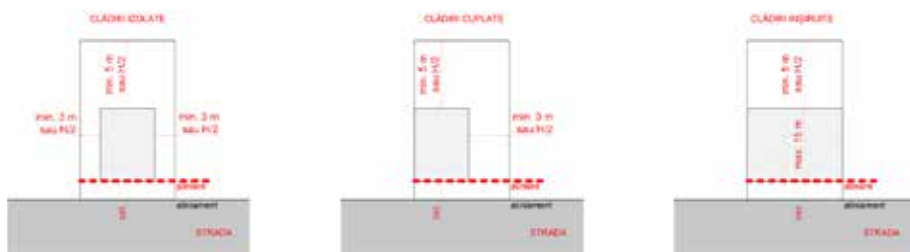
În funcție de raportul construcției față de limitele laterale, o parcelă este construibilă dacă are o suprafață de cel puțin 150 mp pentru clădirile instituite și minim 8 m deschidere la stradă, sau 200 mp pentru clădiri izolate/cuplate și minim 12 m deschidere la stradă.

Retrageri minime ale construcțiilor fata de limitele parcelei conform Regulamentului General de Urbanism

Pentru aceleași categorii de clădiri sunt reglementate și retragerile minime față de limitele parcelei în vederea asigurării unei bune iluminări atât a noii construcții, cât și a vecinătăților.

- Distanța față de limita la stradă poate fi variabilă, condiția fiind alinierea construcției la frontul existent, adică poziționarea sa pe linia creată de fațadele vecinilor de pe aceeași parte a străzii.
- Retragerile față de limitele laterale sunt minim jumătate din înălțimea clădirii la cornișă, dar nu mai puțin de 3 m.
- Retragera față de limita posterioară a parcelei trebuie să fie minim jumătate din înălțimea construcției la cornișă, dar nu mai puțin de 5 m.

1

Se va respecta raportul pe care construcțiile vecine de pe aceeași parte a străzii îl au față de limita de proprietate la stradă, indiferent dacă fațada principală este paralelă sau nu cu aceasta. De asemenea, se va respecta tipul construcției izolat/cuplat/însiruit, conform vecinătăților existente.

1

Nu se vor amplasa construcții dincolo de axul de aliniere, chiar dacă planul fațadei poate corespunde cu una dintre fațadele vecine.

2

Nu se vor amplasa construcții pe una din limitele laterale de proprietate decât dacă vecinul este amplasat pe această limită. Se va respecta retragerea minimă laterală conform RLU și RGU și nu conform Codului Civil (acesta se aplică doar în cazul în care nu există alte regulamente în vigoare).

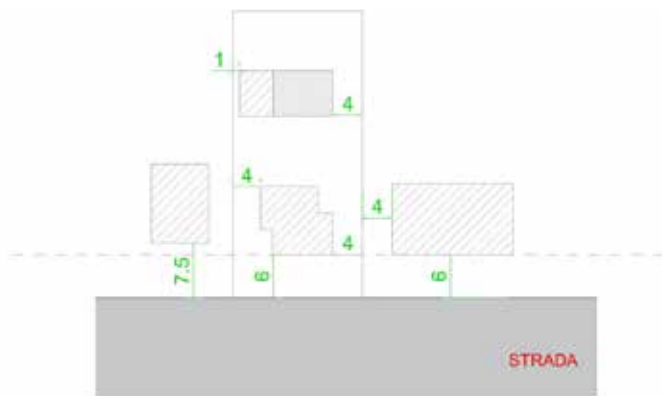
3

Nu se vor amplasa construcții dincolo de axul de aliniere, chiar dacă planul fațadei poate corespunde cu una dintre fațadele vecine.

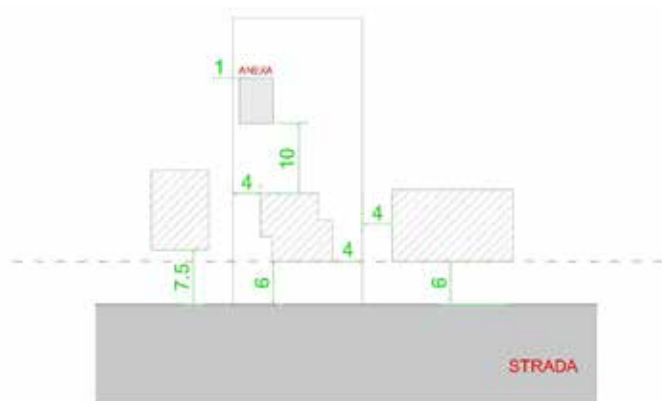
1

Este recomandată păstrarea unor distanțe rezonabile între mai multe corpuri de clădire existente pe aceeași parcelă. O nouă anexă poate fi așezată în continuarea uneia existente, cu ajutorul căreia să contureze o curte regulată în mijlocul parcelei.

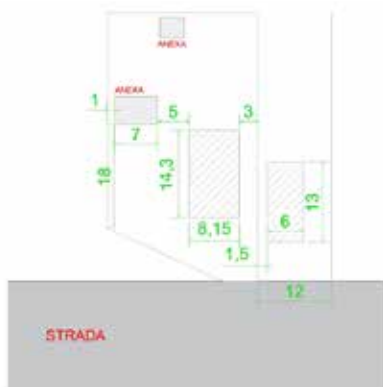
2

Se recomandă păstrarea unor distanțe cât mai mari între anexe și clădirile existente. De asemenea, anexele trebuie să lase spațiul curții cât mai liber, fiind recomandată amplasarea lor spre extremitățile laterale, în partea din spate a lotului. În acest fel poate fi poziționat, de exemplu, un garaj dacă retragerea laterală a casei permite.

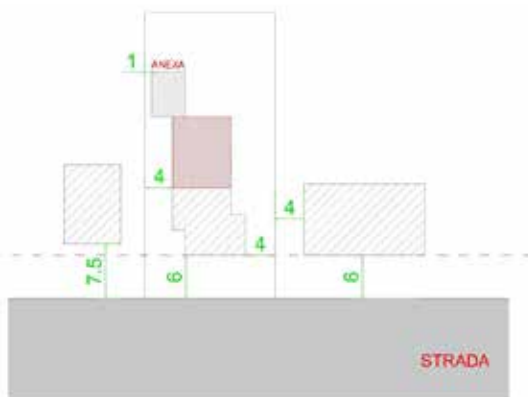
3

În cazul mai multor anexe amplasate pe aceeași parcelă, se recomandă poziționarea lor dispartată, astfel încât să ajute la conturarea incintei.

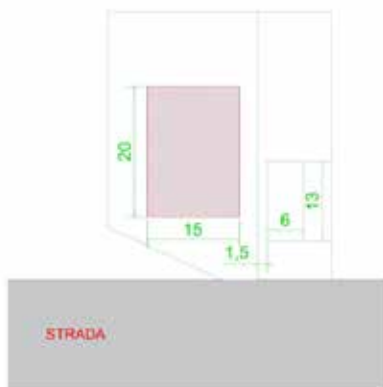
1

Nu este recomandată amplasarea unei construcții noi care să lege două sau mai multe construcții existente, pentru a evita formarea de amprente mari la sol sau volume masive.

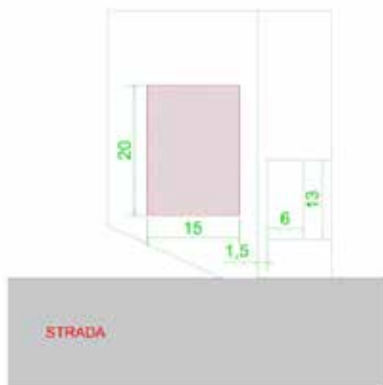
2

Se recomandă păstrarea unor distanțe cât mai mari între anexe și clădirile existente. De asemenea, anexele trebuie să lase spațiul curții cât mai liber, fiind recomandată amplasarea lor spre extremitățile laterale, în partea din spate a lotului. În acest fel poate fi poziționat, de exemplu, un garaj dacă retragerea laterală a casei permite.

3

În cazul mai multor anexe amplasate pe aceeași parcelă, se recomandă poziționarea lor dispartă, astfel încât să ajute la conturarea incintei.

1

Regimul de înălțime al construcției trebuie să fie corelat cu posibilitățile de retragere față de limitele laterale. Nu se va construi mai înalt decât permit limitele parcelei.

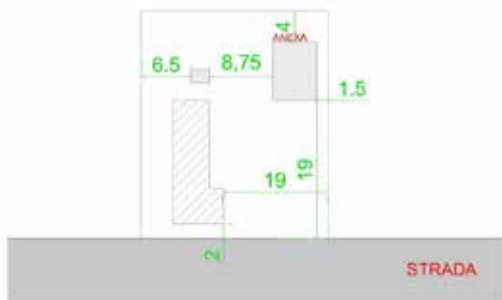
1

Regimul de înălțime al construcției trebuie să fie corelat cu posibilitățile de retragere față de limitele laterale. A se citi împreună cu schema de mai sus.

1

Anexele sau extinderile clădirilor existente vor fi amplasate astfel încât grădina să fie degajată și vizibilă din spațiul public.

2

Se va urmări transparența în profunzime a lotului, evitând obturarea perspectivei din spațiul public. Construcțiile se vor amplasa decalat, pentru a permite amenajarea unei grădini de onoare în spațiul neconstruit de la stradă.

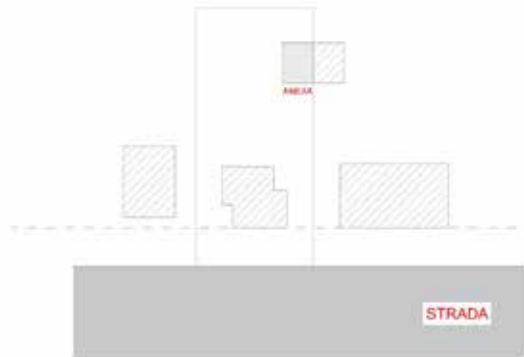
1

Se vor evita fronturile lungi de-a lungul străzii care nu permit vizibilitatea către profunzimea parcelei.

1

În cazul unor construcții deja amplasate pe limita de proprietate sau foarte aproape de aceasta, se recomandă cuplarea noii anexe la cea existentă.

2

Se recomandă amplasarea extinderilor spre partea din spate a lotului, pentru a reduce vizibilitatea lor din spațiul public.

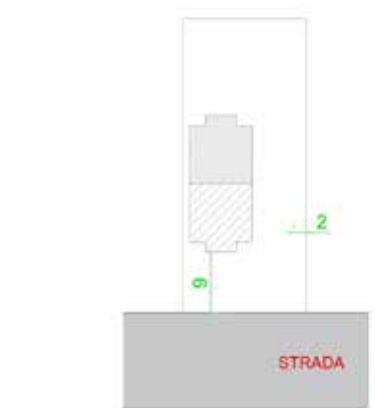
1

Se va evita amplasarea anexelor pe limita de la stradă, în special dacă acestea sunt închise prin pereți. Sunt sugerate structuri ușoare de acoperire: pergole, bolți de vegetație (a se vedea capitolul Anexa).

1

Se recomandă amplasarea extinderilor spre partea din spate a lotului, pentru a reduce vizibilitatea lor din spațiul public.

Așa nu

2

Se recomandă evitarea extinderilor în continuarea fațadei principale la stradă.

Extinderi

- Amplasați noul corp al clădirii în prelungirea corpului existent astfel încât acesta să fie o prelungirea firească a casei. Este de preferat ca noua construcție să se orienteze spre interiorul parcelei, astfel încât să fie discretă în raport cu spațiul public.
- Nu amplasați noul corp în spațiul rămas până la limita de proprietate, creând o barieră vizuală către stradă.
- Noul corp adăugat trebuie să aibă un raport corect față de construcția existentă: fie va prelua secțiunea, comportându-se ca o prelungire a clădirii, fie se va subordona clădirii prin folosirea unui alt tip de acoperire, prin dimensiuni mai mici sau prin prevederea unei articulații între cele două.
- Nu amplasați extinderea între două construcții existente conectându-le, pentru a evita crearea unui unic volum mare, nespecific arhitecturii din Băile Govora.

Anexe

- Nu amplasați anexele pe limita de proprietate de la stradă.
- În cazul în care anexa nu este lipită de clădirea existentă, amplasați-o la o distanță de cel puțin 5 m față de clădirea existentă, cel puțin 2 m față de limitele laterale și cel puțin 3 m față de fundul parcelei.
- În cazul în care parcela se învecinează cu alte anexe alipite la limita de proprietate, amplasați anexele lipite de calcan.
- Dispuneți anexele spre fundul parcelei astfel încât să contribuie la formarea unei incinte care determină un spațiu protejat al curții.
- Anexele nu se vor alipi clădirilor cu valoare istorică. În acest caz, ele vor constitui un corp separat de acestea.

Clădiri noi

- Păstrați alinierea vecinătăților. Amplasați construcția cu o retragere egală cu cea a clădirilor învecinate de pe aceeași parte a străzii.
- Nu amplasați construcția cu front la stradă. Cu câteva excepții, acest mod de amplasare pe parcelă nu este specific pentru Băile Govora.
- Nu amplasați construcția pe una din limitele de proprietate. Crearea calcanelor trebuie evitată.
- Construcția trebuie să aibă gabarit asemănător cu cel al vecinătăților. Nu se vor amplasa construcții care depășesc cu mai mult de 50% amprenta la sol sau au diferență de înălțime mai mare de un etaj față de clădirile vecine.

4

Metode recomandate
de îmbunătățire a eficienței termice
pentru clădirile existente

Printre preocupările principale ale proprietarilor de clădiri mai vechi de 20 ani se numără îmbunătățirea eficienței termice și limitarea pierderilor de căldură. Este perfect legitim să punem această problemă în contextul în care costurile de încălzire cresc constant și domeniul construcțiilor este printre principalele surse de consum al energiei și de poluare la nivel global. În ultimii ani, placarea fațadelor cu polistiren a devenit cea mai populară măsură în acest sens. De asemenea, înlocuirea tâmplărilor cu variante de produse industriale din PVC s-a răspândit ca o metodă viabilă și simplă pentru combaterea pierderilor de căldură. Ca atare, clădirile istorice au cunoscut și ele intervenții datorate acestor tendințe, care au denaturat fațadele și le-au transformat în mod violent, provocând de multe ori pierderi culturale irecuperabile și afectând grav sănătatea construcției.

Printre consecințele/dezavantajele folosirii polistirenului și montării de tâmplării PVC pe o clădire veche amintim:

- uniformizarea fațadelor prin ascunderea/distrugerea detaliilor și ornamentelor specifice arhitecturii clădirii;
- refacerea tencuiei exterioare cu materiale moderne;
- pierderea valorii estetice a clădirii;
- apariția condensului și mucegaiului din cauza împiedicării difuziei vaporilor;
- scăderea calității aerului interior.

În acest capitol, vă prezentăm pe scurt care sunt soluțiile potrivite pentru a îmbunătăți performanța energetică în cazul clădirilor istorice, fără a le afecta integritatea.

1

Îmbunătățirea performanței tâmplărilor vechi

Nu este nevoie să alocați sume mari din bugetul dvs. pentru schimbarea tuturor tâmplărilor pentru a stopa pierderile de căldură prin cadrul ferestrelor. La fel de eficientă este înlocuirea geamului simplu cu geam termopan dublu strat și adăugarea unor garnituri perimetrale, folosind aceleași rame originale ale tâmplăriei. (vezi și capitolul tâmplării)

Sursa foto:

[shoppb.pbwcmilwaukee.org/
menuitem?c=garnitura%20
geam%20termopan%20Noul%20
Ghid%20de%20intretinere%20
Ferestre%20Termopan%20
-%20Vezi%20cum%20se%20
face!&id=1](https://shoppb.pbwcmilwaukee.org/menuitem?c=garnitura%20geam%20termopan%20Noul%20Ghid%20de%20intretinere%20Ferestre%20Termopan%20-%20Vezi%20cum%20se%20face!&id=1)

Pierderile de căldură prin acoperiș reprezintă 30% din totalul acestora, de aceea izolarea acestuia are un efect major pentru o protecție sporită. Vă recomandăm ca ultimul planșeu (în cazul unui pod neîncălzit) sau sub astereală (în cazul unui pod încălzit) să fie prevăzută cel puțin 20 cm de vată minerală bazaltică (sau alte materiale termoizolante).

Sursa foto:

www.spatulconstruit.ro/articol/sistemul-homesal-lds-solutia-completa-pentru-izolarea-mansardei/24752

Acest lucru este posibil doar în cazul unor lucrări mai ample, întrucât necesită scoaterea straturilor de pardoseală și refacerea acestora, fapt care duce la costuri suplimentare. Atenție! Acest lucru este posibil doar în cazul în care clădirea nu mai are pardoseala originală, precum mozaic, plăci ceramice, parchet etc.

Pentru a evita neplăcerile cauzate de sistemele clasice de termoizolare, metoda recomandată de a limita pierderile de căldură prin pereții exteriori este tencuiala termoizolantă perlitică — un material cu o tehnologie specială, care are un randament bun și oferă mai multe beneficii prin caracteristicile sale:

- este un mortar foarte ușor și nu aduce încărcări structurale suplimentare semnificative;
- conține granule de perlit cu rol termoizolant;
- este necesar un strat de doar 3 cm grosime din această tencuială, comparativ cu 5-10 cm termosistem clasic, nefiind necesară anularea ornamentelor și a decorațiilor fațadei;
- este produsă pe bază de var, în acord cu alcătuirea pereților istorici, fapt care menține sănătatea construcției și gradul de difuzie a vaporilor.

Sursa foto:

www.hasit.ro/trenduri-solutii-in-construc-tii-noi-sisteme-termoizolante/tencuieli-termoizolante

5

Alegerea unui sistem de încălzire performant

Dacă luați în calcul introducerea unui nou sistem de încălzire care să fie eficient și să aibă un consum minim de energie, una dintre metode este instalarea unei pompe de căldură și a instalațiilor de încălzire în pardoseală sau pereți. Consumul de energie poate fi redus cu 30-40% pe termen lung, chiar dacă investiția inițială este mai consistentă.

Sistemul de încălzire prin pardoseală a devenit din ce în ce mai folosit în ultimii ani și poate fi implementat și în case vechi, atâta timp cât finisajul original al pardoselii nu mai există sau nu este valoros și poate fi înlocuit. Randamentul este mult mai bun față de sistemul de încălzire prin radiatoare deoarece aerul cald circulă în mod natural de jos în sus, încălzind uniform chiar și încăperile cu înălțime mare (întâlnite, de multe ori, în casele vechi). Acesta se poate monta și în cazul unor planșee din lemn, cu condiția ca stratul suport să fie perfect plan (necesită turnarea unei șape). Încălzirea prin pardoseală presupune însă ridicarea cotei de nivel (luându-se în calcul tubulatura, șapa și finisajul), ceea ce aduce încărcări gravitaționale suplimentare. Unii producători pun la dispoziție și sisteme care nu au nevoie de șapă, reducând considerabil grosimea alcătuirii, însă costurile inițiale devin mai mari.

Dacă totuși clădirea nu permite refacerea pardoselilor, se poate opta pentru același sistem montat pe pereți sau chiar în tavan (cu condiția să nu afecteze detalii/fresce/ornamente existente). Indiferent de opțiunea dvs., trebuie să apelați la un specialist, inginer de instalații termice, care să proiecteze sistemul optim, adaptat fiecărei clădiri, pe baza căruia se poate monta instalația.

5

Strategii pentru gestionarea resurselor
prin prioritizarea intervențiilor
asupra clădirilor existente

Costurile unei reabilitări/renovări complete a unei construcții existente pot fi realmente semnificative, depinzând de gradul de degradare și lucrările ce se impun. De cele mai multe ori, proprietarii de clădiri își propun etapizarea intervenției pentru a putea gestiona bugetul într-un mod echilibrat. Dacă vă aflați într-o astfel de situație, trebuie să știți să gestionați ordinea lucrărilor astfel încât etapele ulterioare să nu afecteze lucrările deja executate și să folosiți eficient resursele de care dispuneți.

1

Protecția împotriva apei

Primul element pe care trebuie să îl luați în considerare este acoperișul. Infiltrarea apelor din ploi și ninsori este prima cauză a degradărilor unei construcții și trebuie să vă asigurați că întreaga clădire este protejată — acest lucru include și preluarea apelor pluviale prin jgheaburi și burlane sau sisteme de drenaj care să conducă apa departe de fundații. În funcție de gradul de degradare al învelitorii, vă recomandăm să luați întâi în calcul înlocuirea parțială a materialului degradat și îmbinarea celui existent cu cel nou (mai ales țiglele sau solzii). Scopul final al primul pas este îndepărtarea apei, așa că trebuie să investigați dacă aveți umiditate în subsol/demisol și după repararea jgheaburilor și burlanelor — acest lucru vă poate sugera că este nevoie de sistematizarea terenului prin drenuri și rigole.

NOTĂ:

Odată cu reparația acoperișului, puteți adăuga și termoizolația aferentă podului/mansardei/ultimului etaj.

Siguranța structurii de rezistență

2

Dacă ați sesizat fisuri ale pereților, denivelări ale planșeului sau deformări ale grinzilor, vă recomandăm să contactați un inginer de rezistență care să poată face o evaluare a construcției. Dacă se constată că structura necesită consolidări, un expert va întocmi un raport care se numește expertiză structurală, arătând problemele și posibile soluții pe baza căruia inginerul de rezistență va elabora un proiect de consolidare. O problemă des întâlnită este fundația subdimensionată care nu asigură stabilitate sau cauzează tasări inegale ale construcției și care poate fi soluționată prin subzidirea fundației.

În cazul clădirilor istorice cu structură clasică, din lemn sau zidărie, vă recomandăm să vă consultați cu acești specialiști pentru a găsi variante de consolidare cât mai puțin intruzive, folosind lemn, metal sau fibră de carbon, și evitând dublarea structurii cu beton armat sau cămășuirile. În orice caz, sănătatea structurii de rezistență este o prioritate în abordarea unei reabilitări și este imperativ să vă adresați unor specialiști.

NOTĂ:

Orice intervenție de consolidare structurală trebuie realizată în baza unei autorizații de construire emisă de autoritățile locale.

Înlocuirea instalațiilor

3

Funcționalitatea casei este un alt aspect care trebuie luat în calcul printre priorități. Schimbarea sau reparațiile instalațiilor presupun de multe ori lucrări care pot afecta finisajele, pereții sau planșeele unei construcții, prin traseele de țevi și cabluri ce traversează întreaga clădire. Ulterior pot fi necesare lucrări de reparații.

Repararea fațadelor

4

După ce construcția este sănătoasă din punct de vedere structural, este important să acordăm atenție fațadelor și elementelor acestora. Pot fi necesare hidroizolări ale soclului/balcoanelor, reparații sau înlocuiri ale tâmplăriilor (vezi capitolul tâmplării), reparații ale tencuielii și finisajelor de soclu, ale terasei etc., reparația parapetelor, revopsirea elementelor metalice sau din lemn etc. Fațadele unei clădiri trebuie să fie curate, îngrijite, incluzând întreținerea elementelor ce sunt specifice arhitecturii casei (vezi capitolul fațade). Aspectul exterior al construcției este cartea de vizită a orașului, nu doar a proprietarului, întrucât spațiul public aparține comunității, iar întreținerea fațadelor este o dovadă de respect și integrare socială. Mai mult decât atât, dacă vorbim despre o clădire valoroasă din punct de vedere cultural sau cu semnificație istorică/afectivă pentru oraș, întreținerea fațadelor devine o datorie morală față de generațiile viitoare.

Renovări de interior

5

Un ultim pas sunt reparațiile necesare spațiului interior pentru ca acesta să devină propice folosirii — finisarea pereților, pardoselilor, a scărilor interioare etc. Chiar dacă, de cele mai multe ori, amenajarea spațiului interior reflectă gusturile proprietarului, vă recomandăm să păstrați sau să recompuneți elementele originale valoroase care fac parte integrantă din construcție: compartimentări, scări interioare, finisaje, ornamente, sobe, uși etc. Apelați la meșteri pentru repararea sau refacerea lor — acest lucru va crește valoarea construcției, în special în domeniul turismului.

Exemple din stațiuni internaționale

Idei pentru construcții noi

Exemple din stațiuni internaționale

În stațiunile din Vest, specificul arhitectural local este protejat și văzut ca o resursă pentru dezvoltare locală. Intervențiile sunt atent reglementate. Am selectat câteva exemple de clădiri și spații publice și private din stațiuni ce fac parte din patrimoniul mondial UNESCO, pentru a arăta un model de dezvoltare locală unde patrimoniul și specificul locului au roluri indispensabile.

1

Spațiul public este presărat cu structuri auxiliare din lemn și metal care oferă pretexte pentru petrecerea timpului în aer liber. În imagine sunt un chioșc pentru o cafea și o colonadă acoperită pentru plimbare.

Vichy, Franța

2

Veranda din lemn traforat este îngrijită, obloanele și ferestrele sunt vopsite în același color, iar elementele sunt cele originale, fiind recondiționate și întreținute. Vegetația complimentează fațada, oferind un spațiu-tampon față de stradă.

Vichy, Franța

3

Exemplu de curte a unei pensiuni sau hotel boutique pentru servirea meselor în aer liber. Vegetația este abundentă, creează un fundal uniform pentru mobilierul de exterior, iar structura de acoperire este elegantă, cu decorații metalice și vopsită discret cu verde. Atmosfera este una caldă și domestică.

Vichy, Franța

Curte între un grup de vile. Vegetația joacă un rol important prin felul în care conturează aleile și creează filtre de intimitate către casă. Pavajul a fost înlocuit cu pietriș gri, fiind un material uniform și discret care pune și mai mult în valoare aranjamentul peisager și construcțiile.

Vichy, Franța

Se pot observa similarități ale fațadelor din Vichy cu cele din Govora: sunt utilizate lemnul traforat și elemente din lemn colorate, decroșuri și bovindouri care fragmentează câmpurile fațadelor, mansardele sunt ventilate prin lucarne cu volume mici, acoperite în două ape, culorile folosite sunt vibrante și echilibrate în același timp. Cu toate că în Govora fronturile continue sunt rare, totuși asemănarea constă în descompunerea fațadelor prin elemente și decorații croșetate.

Vichy, Franța

Raportul pe care clădirea îl are cu spațiul public, așezarea pe teren și compoziția volumului sunt doar câteva elemente în comun cu vilele din Govora. Casa este întreținută, curată, dar și mai important pentru percepția ei ca atare este ordinea spațiului verde. Cu toate că amenajarea nu este una elaborată, aleea este netezită cu pietriș, iarba este uniformă și tunsă. Nu apar elemente suplimentare sau stridente, iar materialele construcției sunt cele originale.

Aix les Bains, Franța

7

Activitățile de interes comunitar - piețe agro, culturale, sociale - sunt adăpostite de spații protejate, flexibile, care integrează elementele naturale și spațiile comerciale de scară mică.

Baden bei Wien, Austria

8

Vitrinele istorice trebuie refăcute acolo unde sunt documentate sau păstrate și restaurate. Ele redau foarte puternic imaginea istorică a stațiunii și pun în valoare comerțul local prin identitate inconfundabilă.

Baden bei Wien, Austria

9

Fațadele sunt restaurate sau refăcute în modul tradițional, cu păstrarea tâmplăriei de lemn, în culori specifice locului.

Baden bei Wien, Austria

Malurile albiei sunt realizate din materiale naturale la scara locului, iar vegetația acoperă integral buza albiei. Podețul este realizat din lemn cu îmbinări tradiționale. Aleile de promenadă sunt realizate din materiale naturale, fără elemente din ciment și metal.

Baden bei Wien

Intrările în spațiile comerciale sunt amenajate în mod tradițional specific, pentru sporirea identității afacerii și a localității.

Baden bei Wien

Insectele sunt parte indispensabilă a vieții și naturii, ele trebuie ajutate să își găsească o casă proprie, care se cheamă — hotel de insecte.

Baden bei Wien, Austria

Spațiul public este al tuturor vârstelor și nu ar trebui să îi lipsească obiectele pentru joacă, realizate estetic și amplasate pe suprafețe naturale.

Baden bei Wien, Austria

Evenimentele culturale și sociale ale comunității de rezidenți și vizitatori sunt adăpostite de structuri tradiționale — pavilioane, scene, filigorii. Informațiile istorice sunt prezentate simplu și clar publicului cu imagini și text.

Baden bei Wien, Austria

Peisajul natural și construit se poate admira din structuri dedicate - turnuri de observație, realizate din materiale integrate peisajului.

Baden bei Wien, Austria

Idei pentru construcții noi

Pentru ilustrarea acestor recomandări, vă prezentăm o selecție foarte scurtă de proiecte, în speranța că ele vor inspira modele de bună practică în conformarea volumetriilor, fațadelor, a amplasării pe teren și a relației cu peisajul. Principalele calități pe care am căutat să le reprezentăm prin proiectele prezentate au fost:

- scara obiectelor adecvată pentru un oraș ca Băile Govora;
- materialele de construcție folosite, cu mențiunea că multe dintre proiecte au folosit lemnul în culoarea naturală, iar pentru Băile Govora este de preferat vopsirea lui conform paletelor de culori permise;
- modalitatea de așezare pe teren a construcțiilor;
- interpretarea unor elemente tradiționale în spiritul prezentului;
- atmosfera generală a spațiilor.

Aceste exemple vor fi în continuare prezentate pe categorii, în funcție de tipul intervenției.

Casa înclinată

Arhitecți: Paradigma Ariadné

Suprafață: 32 m²

An: 2020

Credit foto: Attila Róbert Csóka

Localizare: Ipolytarnóc, Ungaria

Este un obiect simplu, de mici dimensiuni, care folosește în mod adecvat lemnul ca material de construcție — elementele sunt bine proporționate și îmbinate corect, iar acoperirea este esențializată structural. Materialul de învelitoare, în ciuda faptului că este o tablă ondulată banală, se comportă aproape ca un element decorativ pentru interior. O altă calitate a acestui obiect este faptul că e simultan semi-deschis și semi-închis, ceea ce-l face un spațiu versatil și aerisit.

Sursa:

www.archdaily.com/950780/slanted-house-paradigma-ariadne?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

Garaj

Acest șopron/garaj completează cu succes imaginea curții prin neutralitatea și discreția sa. Elementele tradiționale precum balamalele vechi și felinarul dau farmec obiectului, iar vegetația câțărătoare ajută la integrarea lui în grădina.

Sursa:

www.facebook.com/Luluandgeorgia

Foișor

Unul din cele mai importante locuri în amenajarea grădinii este terasa acoperită pentru servirea mesei. Pe lângă umbră, acest pavilion oferă o atmosferă plăcută prin relația pe care o creează cu restul curții — acoperișul, o șarpantă simplă, în două ape, „plutește” cu ajutorul stâlpilor din cărămidă vopsită în alb. Structura din lemn se îmbină armonios cu cea din zidărie, iar culorile alese încadrează spațiul verde punându-se în valoare reciproc.

Sursa:

www.facebook.com/Luluandgeorgia

Granholmer Summer Cottage Arhitecți: Bornstein Lyckefors, Josefine Wikholm

Suprafață: 40 m²

An: 2017

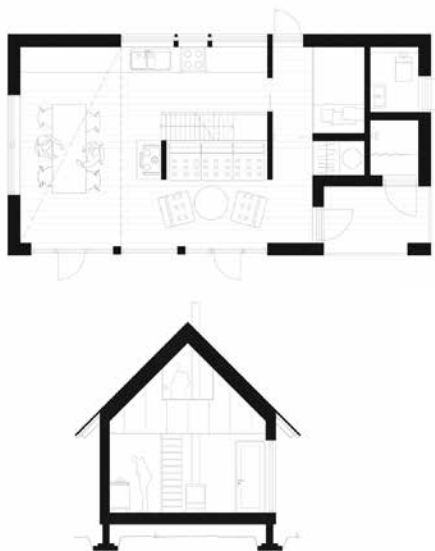
Credit foto: Carl Axel Bejre

Localizare: Lulea, Suedia

Din seria micro-intervențiilor fac parte și casele mici de vacanță din lemn. Așezat în mijlocul peisajului, acest obiect este o prezență veselă și pitorească. Cu excepția pilonilor de fundare, toată alcătuirea sa este din lemn, iar restul materialelor folosite se subordonează. Folosește toate laturile sale pentru a se deschide către natură prin ferestre generoase, cu tâmplărie din lemn natural. În ciuda dimensiunilor reduse, acest obiect oferă un spațiu interior confortabil, în strânsă legătură cu exteriorul.

Sursa:

www.archdaily.com/923082/granholmen-summer-cottage-bornstein-lyckefors-plus-josefine-wikholm?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

Missionstrasse House

Arhitecți: Buchner Bründler Architekten

An: 2020

Credit foto: Rory Gardiner

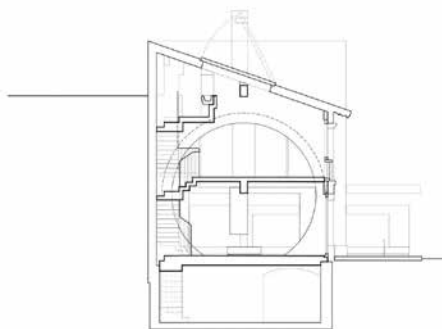
Localizare: Basel, Elveția

Acest proiect este un exemplu de intervenție critică asupra unei clădiri existente, păstrând elementele valoroase cum ar fi frontonul decorat din lemn, arcele din cărămidă, brăul median, însă interpretând textura fațadei și culorile ei, înlocuind tâmplăriile cu unele noi din lemn stratificat ș.a.m.d. Ce este important de reținut din această intervenție și ceea ce o face valoroasă este că noua intervenție accentuează și mai mult elementele vechi, prin alegerea unor linii geometrice, minimaliste, exprimate prin materiale tradiționale precum lemnul, piatra, cărămida.

Disclaimer: Nu este un proiect de restaurare!

Sursa:

www.divisare.com/projects/439888-buchner-brundler-architekten-rory-gardiner-missionstrasse-house

MIC House

Arhitecți: clpp architects

Suprafață: 100 m²

An: 2019

Credit foto: Vuenville - David Cousin Marsy

Localizare: Perche, Franța

Extinderile unor construcții vechi pot fi dificil de implementat atunci când ne dorim echilibru în compoziția de ansamblu. Acest proiect reușește cu succes să adauge spațiile necesare în completarea clădirilor vechi, fără a le domina prin prezență. Structurile noi urmează un tip mai degrabă tradițional, însă melanjul între toate aceste fragmente distincte sugerează elementul de nouitate, de spațiu contemporan adaptat nevoilor și gusturilor actuale.

Sursa:

www.archdaily.com/963689/mic-house-clpp-architectes?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

3

Clădiri noi

Casă familială în Orava Arhitecți: A.L.T architekty

Suprafață: 100 m²

An: 2010

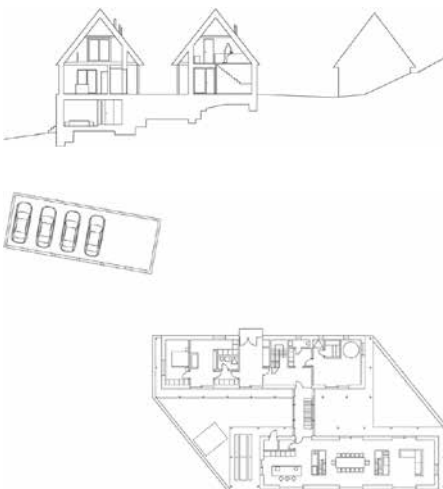
Credit foto: Tomáš Rasl

Localizare: Orava, Slovacia

Acest proiect este relevant pentru Băile Govora din două puncte de vedere esențiale: 1) răspunde condițiilor terenului în pantă prin construcția soclului de piatră și 2) își împarte spațiile funcționale în trei volume separate pentru a păstra o scară mică a obiectelor. Principiile care stau la baza acestui proiect țin întocmai de integrarea în peisaj: cele trei căsuțe sunt așezate decalat în funcție de panta terenului, evitând o construcție de dimensiuni mari care să reunească toate spațiile la un loc, iar materialele folosite dau seama despre un mod local de a construi cu materiale naturale: piatra soclului aproape se confundă cu iarbă din împrejurime, lemnul este vopsit într-o nuanță pală, discretă, spațiul interior este intermediat printr-o verandă, iar structura din lemn lasă jocuri de umbră, animând fațadele. Mai mult, spațiul rezultat în urma decalării volumelor capătă calitate neașteptată, creând o zonă protejată, intimă — spațiul dintre case.

Sursa:

www.archdaily.com/318678/family-house-in-orava-a-lt-architekty?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

Casa artistului din Würenlos

Arhitecți: AFGH

An: 2012

Credit foto: Valentin Jeck

Localizare: Würenlos, Elveția

Un exemplu de casă compactă așezată pe un teren cu declivități, în care un rol foarte important îl are și amenajarea exterioară. În primul rând, aleile au un rol pragmatic și funcțional - acela de a oferi două căi de acces la niveluri diferite ale casei. În al doilea rând, faptul că jumătate de construcție este îngropată pe o latură estompează senzația unui volum mare, dând mai degrabă impresia unei case parter. Un alt rol important îl au materialele și culorile folosite: lemnul natur deschis, tâmplăriile verzi cu multe ochiuri de geam, câpriorii aparenti de la streșină și culoarea deschisă a învelitorii — toate păstrează aceeași tonalitate, alcătuind un ansamblu unitar. Către vale, casa se deschide către peisaj printr-o verandă acoperită.

Sursa:

www.divisare.com/projects/312002-afgh-valentin-jeck-artist-s-house-in-wurenlos-switzerland

Casa cu trei ochi

Arhitecți: Innauer-Matt Architekten

An: 2017

Credit foto: Adolf Bereuten

Localizare: Weiler, Austria

Acest exemplu a fost selectat pentru că reprezintă un caz grăitor de volumetrie tradițională folosită pentru o casă modernă. Cu câteva excepții, regăsim în acest proiect multe elemente tradiționale care sunt specifice și Băilor Govora: intersecția celor două acoperișuri în două ape, frontonul, veranda. Însă aspectul lor este unul contemporan prin alegerea proporției gurilor și a modului în care sunt folosite materialele. Lemnul îmbracă casa de jur împrejur, asemenea unui soclu. Frontonul este decorat cu un singur gol rotund, asemenea unui medalion. În cazul volumului alungit, streșina e compusă din contravântuiri diagonale care dau aspectul unei frize.

Sursa:

www.divisare.com/projects/410280-innauer-matt-architekten-adolf-bereuten-house-with-three-eyes

Casă de vară în T

Arhitecți: Johan Sundberg Arkitektur

An: 2018

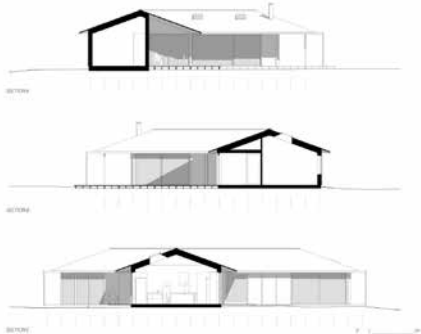
Credit foto: Markus Linderöth

Localizare: Ljunghusen, Suedia

Galeria perimetrală este, în general, dedicată locurii în aer liber. Desigur, modul de a locui astăzi pe limita spațiului interior-exterior a evoluat, a cunoscut transformări, dar acest lucru nu descalifică galeria/veranda ca element extrem de util. În acest exemplu, casa se ramifică în volume descompuse, orientate fiecare către alt colț al curții, creându-și fiecare propriul context. Elementul de legătură este galeria perimetrală care își modifică parametrii în concordanță: se îngustează sau se lărgțește, uneori acoperită, alteori liberă, reușind să răspundă unei game variate de nevoi. În plus, prin lipsa stâlpilor din lemn, spațiul devine flexibil, liber, neconstrâns.

Sursa:

www.archdaily.com/918906/summerhouse-t-johan-sundberg-arkitektur?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

Fermă

Arhitecți: Aketuri Architektai

An: 2014

Credit foto: Norbert Tukaj

Localizare: Parcul Regional Labanoras, Lituania

În cazul acestui proiect, sunt valabile aceleași principii ca în exemplul anterior, însă imaginea de ansamblu rămâne ancorată în tradițional prin materialele folosite și tratarea galeriei.

Sursa:

www.divisare.com/projects/303433-aketuri-architektai-norbert-tukaj-ranch

Casă de vacanță Arhitecți: Marte.Marte Architects

Credit foto: Marte.Marte Architects

Localizare: Weiler, Austria

Cum am face o galerie suprapusă din lemn în zilele noastre? Această casă de vacanță din Austria ilustrează una din posibilități: o structură minimalistă, din lemn, ritmată de stâlpi, flancată de o fațadă vitrată complet. Efectul acestui element este de amplificare a relației permeabile dintre peisaj și spațiul locuit.

Sursa:

<https://www.gessato.com/summer-house-marte-marte-architects/>

Casa Ditton Hill

Arhitecți: Surman Weston

Suprafață: 264 m²

An: 2020

Credit foto: Johan Dehlin

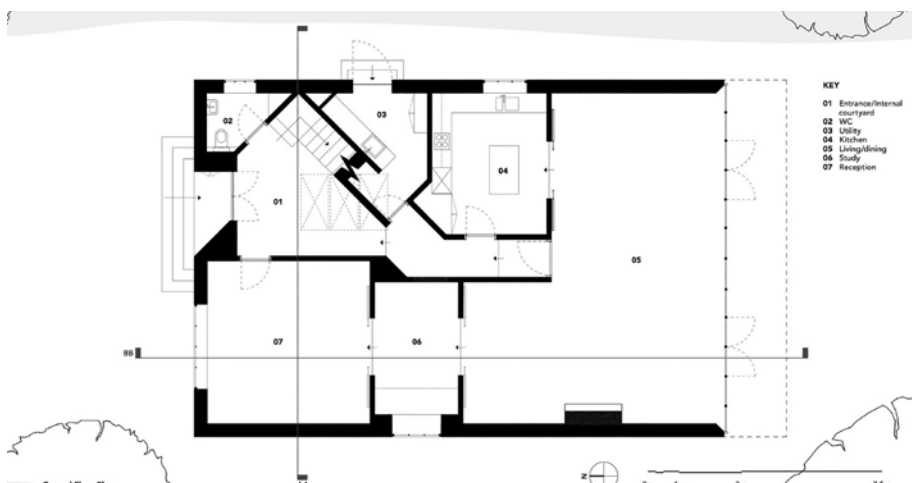
Localizare: Long Ditton, UK

Sursă:

Exemplul ne arată, din nou, că arhetipul casei cu pantă în două ape poate constitui o soluție versatilă pentru o casă modernă și tradițională în același timp. Frontonul este tratat cu un trafor din cărămidă plină, pe schelet metalic, dând senzația de perete semi-transparent, asemenea unui văl. Parterul este complet vitrat, dar modul de subîmpărțire a geamului sugerează liniile unei structuri sau a unor ancadramente, expunând spațiul interior asemenea unei vitrine. Această deschidere completă se face spre spatele curții, zona cea mai intimă a locuirii, iar spațiul interior și cel exterior nu mai sunt clar delimitate, ceea ce creează flexibilitate și luminozitate.

Sursa:

www.archdaily.com/954386/ditton-hill-house-surman-weston?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

Locuința Rosengarten

Arhitecți: flühler architektur

An: 2016

Localizare: Elveția

Lemnul este un material cald, extrem de versatil. Poate fi folosit atât ca structură de bază pentru clădiri, cât și ca material de fațadă, finisaje interioare, mobilier etc. În acest caz, prelucrarea tradițională a lemnului și utilizarea sa într-o manieră inovativă, contemporană, au un efect plăcut și familiar. Pentru Baile Govora, reinterpretarea unor astfel de detalii pot conduce la menținerea specificului local, fără a însemna o întoarcere în timp a noilor construcții.

Sursa:

<http://www.architektur.sg/de/projekte?gallery=23&slide=0>

Extindere a Școlii Primare din Riaz

FAZ Architectes

Fațada din lemn este rafinată prin introducerea unor motive decorative sub formă de brâu - acestea sunt forme simple gravate în grosimea materialului, evidențiate printr-o culoare diferită. Tehnica prelucrării lemnului este una tradițională, însă imaginea finală este fără îndoială una modernă. Repetiția lor provine din ritmul elementelor din lemn, efectul final fiind perceperea unei linii fine ornamentale care subliniază partea superioară a fiecărui nivel.

Sursa:

www.archdaily.com/963353/extension-and-renovation-of-riazs-primary-school-faz-architectes/60c7ad61a8ac390164cfabb4-extension-and-renovation-of-riazs-primary-school-faz-architectes-photo?next_project=no

Școala din Tyrol

Padevilla Architects

Fațada din lemn este rafinată prin introducerea unor motive decorative sub formă de brâu - acestea sunt forme simple gravate în grosimea materialului, evidențiate printr-o culoare diferită. Tehnica prelucrării lemnului este una tradițională, însă imaginea finală este fără îndoială una modernă. Repetiția lor provine din ritmul elementelor din lemn, efectul final fiind perceperea unei linii fine ornamentale care subliniază partea superioară a fiecărui nivel.

Sursa:

www.dezeen.com/2018/04/14/pedevilla-architects-architecture-cookery-school-showroom-perforated-timber-panels-south-tyrol/?li_source=LI&li_medium=rhs_block_1

Școala din Orsonnens

Ted'A Arquitectes

Versatilitatea traforului din lemn este demonstrată încă o dată printr-o fațadă cu o structură riguroasă geometric, subtil decorată de motive abstracte inspirate din vechile ornamente tradiționale. Lemnul este folosit aici în dublă ipostază - o dată ca elemente simple, dispuse pe direcții verticale și orizontale, care împart fațada în câmpuri mici și a doua oară ca elemente de serie asemănătoare solzilor (șită, șindrilă) care acoperă în întregime suprafața. Forma lor este simplificată, iar elementele de altă culoare sau materialitate se comportă ca decor suplimentar contribuind ca accente în compoziția de ansamblu.

Sursa:

www.espazium.ch/de/node/11508

hicarquitectura.com/2018/05/teda-arquitectes-school-in-orsonnens/#gallery-28

„Un monument istoric este atât creația arhitecturală izolată, cât și așezarea urbană sau rurală care aduce mărturia unei anumite civilizații, a unei evoluții sau a unui eveniment istoric. Ea se extinde nu numai asupra marilor creații, ci și asupra operelor modeste, care au căpătat, cu trecerea timpului, o semnificație culturală. (Carta de la Veneția 1964)”

Sistemul românesc de protecție recunoaște patrimoniul construit în raport cu Lista Monumentelor Istorice, document publicat periodic de Ministerul Culturii și gestionat de Institutul Național al Patrimoniului. Monumentele istorice fac parte integrantă din patrimoniul cultural național și sunt protejate prin Legea nr. 422/2001. Monumentele sunt împărțite în patru categorii, trei tipuri și două grade de importanță, informații cuprinse în codul monumentului istoric. Componentele codului LMI sunt:

- Sigla alfabetică a județului în care se află;
- Grupa valorică în care a fost încadrat, A sau B;
- Categoria căruia îi aparține;
- Numărul curent unic

Clasificarea monumentelor istorice conform Legii 422/2001	
Categorie	I - arheologie
	II - arhitectură
	III - monumente de for public
	IV - monumente memoriale, funerare
Grupă valorică	A - monumente istorice de importanță universală și națională
	B - monumente istorice de importanță locală
Tip	Monument (m)
	Construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acestea, precum și lucrări artistice comemorative, funerare, de for public, care constituie mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau etnic
	Ansamblu (a)
	Grup coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic ori muzeistic de construcții urbane sau rurale care formează o unitate delimitată topografic, ce constituie o mărturie cultural-istorică semnificativă din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau etnic.
	Sit (s)
	Teren delimitat topografic cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al peisajului cultural.

În urma evaluării valorii, imobilele sunt împărțite în monumente de valoare universală și națională (A) și de importanță regională și locală (B), ceea ce influențează modul în care este gestionată protecția lor.³ Pentru fiecare monument istoric se instituie, la clasare, zona sa de

3. ORDIN nr. 2.682 din 13 iunie 2003 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și evidența a monumentelor istorice, a Listei monumentelor istorice, a Fișei analitice de evidență a monumentelor istorice și a Fișei minimele de

evidența a monumentelor istorice
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/44602>.

protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz. Prin zona de protecție se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural, care permite perceperea nealterată a monumentului istoric. Delimitarea zonei de protecție se face prin studii de specialitate avizate și aprobate conform legii. Zonele de protecție se pot vedea în Planul Urbanistic General al orașului. Direcția Județeană de Cultură vă poate oferi detalii despre toate aceste aspecte.

Pentru Băile Govora, Lista monumentelor istorice cuprinde doar monumente de importanță locală: un sit arheologic (cu trei monumente), patru monumente de arhitectură (un sit și trei clădiri) și un monument de for public. Ultimele două categorii sunt detaliate mai jos:

Cod	Denumire	Adresă	Datare
VL-II-s-B-09643	Ansamblu urban	între Primărie și Parc, pe ambele laturi ale străzii	sf. sec. XIX - înc. sec. XX
VL-II-m-B-09644	Hotel Palace	str. Parcului 1	1914
VL-II-m-B-09645	Cazinoul	str. Parcului 3	înc. sec. XX
VL-II-m-B-09646	Colecția de arheologie și artă religioasă Gheorghe Petre	str. Vladimirescu Tudor 109B	mij. sec. XX
VL-II-m-B-20968	Vila Ivanovici	Str. Sfântului 10	—
VL-III-m-B-09991	Bustul generalului medic N. Zorilescu (sic!)	Parcul Central	înc. sec. XX

Instrumentele de protecție dezvoltate prin Legea 422/2001 sunt completate de instrumente de politică urbanistică, în principal reglemente și planuri. În timp ce lista e gândită să protejeze elemente individuale de valoare remarcabilă, reglementările urbanistice preiau zonele de protecție ale acestor clădiri și protejează valorile care sunt răspândite în cadrul țesutului urban mai larg, prin desemnarea unor zone protejate sau prin stabilirea unor reglementări specifice.

Dezvoltarea urbană în Băile Govora este reglementată de Planul Urbanistic General (PUG) care a intrat în vigoare în 2010. Fiecare PUG-ul se bazează pe planurile naționale, regionale și județene și reglementează utilizarea terenurilor, zonarea funcțională, traficul, infrastructura, zonele protejate și zonele istorice. Acesta determină dezvoltarea viitoare, inclusiv zona construită maximă, și desemnează zonele protejate și de regenerare. În plus, conține programe de măsuri pe termen scurt, mediu și lung care abordează problemele și inegalitățile din zona respectivă. Pentru Băile Govora, principalele probleme menționate în PUG relevante în contextul acestui ghid sunt: necesitatea de a proteja valorile de patrimoniu, lipsa de întreținere a locuințelor și a spațiilor verzi, și lipsa de diversitate a activităților de agrement.

Pentru ca planificarea urbană să asigure o protecție adecvată a valorilor de patrimoniu, fiecare PUG se bazează pe un studiu istoric, care evaluează țesutul urban în strânsă legătură cu criteriile din legislație și pentru a face recomandări. Studiul istoric elaborat pentru a sprijini PUG-ul actual al Băilor Govora detaliază valorile de patrimoniu locale și caracteristicile acestora și oferă o imagine mai cuprinzătoare decât Lista monumentelor istorice. Cel mai important, studiul avansează ideea că **strada principală istorică și parcul termal formează un peisaj cultural, care include clădirile, țesutul urban și mediul natural**. Studiul prezintă mai multe măsuri pentru a asigura protecția valorilor de patrimoniu. Acesta propune ca principalele clădiri ale stațiunii istorice — Pavilionul Băilor, Uzina Electrică și Parcul — să fie clasate monumente istorice și să fie listate ca un ansamblu, alături de Hotelul Palace, Cazinoul și bustul doctorului Zorileanu, care sunt deja listate. Comparând acoperirea studiului cu situația existentă, se poate observa că unele zone care conțin valori de patrimoniu au rămas neevaluate, în principal străzile adiacente (Griviței, Horea Cloșca și Crișan, sau Pieței). Acestea au mai multe clădiri relevante pentru valorile arhitecturale menționate în studiu și apar și ca exemple în acest ghid.

În urma concluziilor studiului istoric, Planul Urbanistic General a marcat zonele protejate și a detaliat cum pot fi utilizate și modificate clădirile din zonele protejate. Planul sublinia că valorile de patrimoniu ar trebui protejate în continuare prin studii și printr-o strânsă cooperare între autorități, proprietari privați și autoritățile responsabile, în principal Direcția Județeană pentru Cultură Vâlcea (DJC), și societatea civilă. Ghidul nostru vine ca răspuns la acest apel.

	Valori	Detalii
Urbanistice	Peisajul cultural compus din parcul central către care conduce promenada str. T. Vladimirescu	
	Insertia organică a spațiului neconstruit în țesutul urbanizat	
	Combinatia dintre țesutul specific ruralului și cel al unei localități urbane	
Arhitecturale	Valori de arhitectură tradițională balneară (clădiri ce exprimă funcțiunea balneară, de la conceptul de bază inițial și până la detaliul arhitectural)	Ele sunt concentrate pe spina str. T. Vladimirescu, în porțiunea sa către Parcul Central, în Parc și în vecinătatea acestuia. Unele sunt propuse pentru clasare.
	Valori de arhitectură neo-românească (inclusiv de arhitectură religioasă), specifică perioadei de dezvoltare urbanistică a orașului Băile Govora	Acest tip de clădiri, fără a fi specifice unei localități balneare, marchează în plan secund, de acompaniament, valorile primei categorii.
	Valori de arhitectură vernaculară, purtătoare ale tradiției constructive rurale	Parcurgând exemplele din această categorie, observăm aculturația dintre civilizația de sorginte tradițională, rurală, manifestarea sa constructivă, și arhitectura cultă.
	Valori de arhitectură interbelică	Din această categorie fac parte puține construcții, care au însă meritul de a exemplifica ultima perioadă creativă manifestată în dezvoltarea organică a localității, până la urbanismul de comandă.
Memoriale	Str. T. Vladimirescu, prin Monumentul Eroilor (nr. 103), Muzeul de arheologie și artă religioasă (nr. 107)	
	Parcul Central, prin monumentele de for public: bustul gen. Popescu-Zorileanu (MI), dr. H. Bottescu (1920), autor sculptor D. Mățeanu, I.L. Caragiale, M. Eminescu, Țăranca cu vadra	
Industriale	Uzina electrică - propunere de clasare	Factor identitar al localității, ce s-a dezvoltat după descoperirea și punerea în valoare a resurselor subsolului: apele termale, păcura. Deși golate de echipamentele industriale specifice, clădirile Uzinei de apă și Centralei electrice sunt importante pentru înțelegerea modului de funcționare a bailor.
Naturale	Natura și peisajul	
	Parcul balnear - propunere de clasare	Prezența unei vegetații speciale precum specii valoroase de arbori: tisa (<i>Taxus baccata</i>), bradul argintiu (<i>Abies concolor</i>), molidul (<i>Picea abies</i>), pinul (<i>Pinus nigra</i> , <i>Pinus silvestris</i> și <i>Pinus strabus</i>), zada (<i>Larix decidua</i>), arinul (<i>Alnus glutinosa</i>), plopul (<i>Populus alba</i>), salcia (<i>Salix caprea</i> și <i>Salix babylonica</i>), arțarul (<i>Acer negundo</i>), platanul (<i>Platanus acerifolia</i>), castanul sălbatic (<i>Aesculus hippocastanum</i>), liliacul (<i>Syringa vulgaris</i>) etc. fac din Parcul Central un obiectiv important de peisaj, unde contribuția spațiului natural amenajat se completează cu valorile monumentelor istorice ce se găsesc în Parc: H. Palace, Cazinoul, bustul Gen. Zorileanu.

REGATUL ROMÂNIEI

MONITORUL OFICIAL

PREFEȚA ARHIVĂRII ÎN REGATUL ROMÂNIEI

40 lei pe an; 20 lei 50 b. pe 6 luni.

Prețurile rurale 30 lei pe an.

Abonamentele încep din data 1.1. și se încheie la 31.12.

PREFEȚA ÎMPĂRĂȚIEI PENTRU ȘTIINȚĂ

50 lei pe an; 25 lei pe 6 luni.

Abonamentele se pot face la birourile poștale.

PUBLICAȚIILE JUDICIARE SE PUBLICE

Până la 10.000. 5 lei; mai puțin de 10.000. 30 lei.

Orice altă sursă la cererea sa.

DIRECȚIA GENERALĂ A MONITORULUI OFICIAL ȘI ÎMPĂRĂȚIEI STATULUI

BUCUREȘTI

Bulevardul Elisabeta

PREFEȚA ANUNCIAȚIILOR

Publicațiile primăriei, comunei, etc., până la 10.000.

Căpitanul de botnică, până la 10.000.

Anunțurile de călătorie, până la 10.000.

Anunțurile de publicare 50 lei din data de 30.12.

S U M A R

PARTE OFICIALĂ — Ministerul afacerilor străine: Comunicare.

Ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor: Decret — Jurnal.

Ministerul de interne: Jurnal — Referat — Prezentări de jurnale.

Ministerul de finanțe: Prezentare de jurnal.

Ministerul de război: Jurnal.

Ministerul lucrărilor publice: Prezentări de jurnale.

Decretul ministeriale.

PARTE NEOFICIALĂ — Cronică — Comunicare — Depoziți telegrafice — Diverse — Prețul cerealelor — Buletin meteorologic.

Anunțuri ministeriale, judecătorești, administrative și particulare.

PARTE OFICIALĂ

București, 14 Ianuarie

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Exc. Sa D. Hoorickx, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al Belgiei, fiind desemnat de suveranul său pentru o altă destinație diplomatică, a fost primit, la Palatul din Capitală, Luni, 13 Ianuarie, în audiență de congediu, de M. S. Regele, căruia a avut onoare a remite scrisorile sale de rechemare.

MINISTERUL AGRICULTURII, INDUSTRIEI, COMERCIULUI ȘI DOMENIILOR

CAROL I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului ministrului Agriculturii, Industriei și Comerțului Nostru de ministru de Stat la departamentul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor No. 60.757:

Văzând jurnalul consiliului Nostru de ministri sub No. 1, încheiat în ședința de la 7 Decembrie 1891;

În puterea art. 93 din Constituție,
Am decretat și decretăm:

Art. 1. Aprobăm următorul regulament:

REGULAMENT

privitor la modul de construcție al
clădirilor particulare la stațiunile de băi
ale Statului

Despre construcțiuni

Art. 1. Ori-cine dorește a face clădiri din
nou la veri-una din stațiunile balneare ale
Statului este dator să ceară mai întâi auto-
rizațiunea ministerului pentru a putea con-
strui.

Art. 2. Pentru a se putea acorda această
autorizațiune, la cerere se va alătura și ur-
mătoarele:

a) Actul de proprietate și planul locului
cu indicarea nivelmentului și alinierei stra-
dei în dreptul acestuia loc și cu toate vecinătă-
țile lui;

b) Planul clădirii ce vrea să facă, cum și
secțiile plane sau verticale ale construcțiunii
în toate părțile sale.

Art. 3. Dupe verificarea și aprobarea acestor
planuri de către minister, dacă vor fi con-
forme regulamentului de față, se va da cuve-
nita autorizațiune de construcție.

Pentru ori-ce construcțiune sau început
de lucrări făcute fără autorizare, ministerul
este în drept a opri ori-ce lucrări și a cere
dărâmarea celor executate.

Toți agenții comunali și polițienesci sunt
obligați să verifice la îndeplinirea condiți-
unilor specificate prin regulamentului de față,
având dreptul a cere autorizațiile date de mi-
nister, cum și a da a opri ori-ce lucrări făcute
fără autorizare.

Pentru ori-ce reparațiuni și modificări în
planurile aprobate de minister, proprietarii
construcțiunilor sunt datori a cere autorizare
ministerului și sunt supuși aceluiași condi-
țiuni specificate mai sus pentru lucrările
noul.

Art. 4. Ori-cine ar începe veri-o construc-
ție din nou sau va face veri-o modificare la
planurile aprobate sau ori-ce fel de repara-
țiuni fără autorizarea ministerului va fi con-

siderat ca contravenient regulamentului de
administrație publică.

Art. 5. Reparațiuni la construcțiunile vechi
în scinduri, astăzi existente la stațiunile La-
cul-Sirat, sunt oprite.

Despre modul de construcție

Art. 6. Pentru ori-ce clădiri, de ori-ce ca-
tegorie, se va respecta alinierea străzii.

Art. 7. Ori-ce clădiri, de ori-ce categorii,
trebuie să fie ridicate de cel puțin un metru de
la sol, având cel puțin un metru de funda-
țiune și soclu și toate fundațiunile și soclul de
cărămizi sau piatră.

De la soclu în sus clădirile pot fi în ridi-
care pământ.

Construcțiunile în lemnărie nu se vor per-
mite de cât pe fundațiuni de zădărie, în pe-
reți înduși și numai pentru saieuri.

Asemenea se vor permite construcții de
lemnărie pentru pavilione.

Înălțimea clădirilor se lasă la alegerea pro-
prietarilor, obligați fiind însă ca înălțimea
odărilor din dușumea până în tavan să fie de
cel puțin 3 metri 50, și fie-care odăie în di-
mensiune ast-fel de a avea un cub de aer de
cel puțin 30 m. c. pentru odăie cu un pat și
50 m. c. pentru odăie cu două paturi.

Art. 8. Învăliturile se pot face fie în metal,
fie în oțel, fie cu șindrilă; pentru stațiunea
de la Lacul-Sirat însă, toate învăliturile se vor
face cu oțel.

Art. 9. Nu e permis a se face în fața stra-
dei intrării sau ferestre de grajduri, private
sau publice.

Art. 10. Fie-care focar din clădire va a-
vea un coș separat tras pe oțel într-o zi-
dărie. În pod și în afara vor fi tenante și vor
eși d'asupra punctului celui mai sus al acor-
pului.

Fie-care coș de fum trebuie să aibă o gură
de curățit.

Art. 11. Grajdurile, bucătăriile, privatele
și sub salurile trebuie să aibă câte un coș
de ventilație special.

Art. 12. Nu este permis a se face scări în
strada afară din aliniere.

Despre esșuri, balcoane, scurgeri

Art. 13. Nu este permis a eși din ali-
niera străzii cu nici un fel de construcții sau

Reglementarea regimului construcțiilor în stațiunea Băile Govora de la înființare până la instaurarea regimului comunist

În a doua jumătate a secolului al XIX-lea, România se afla la început de drum în privința creării și administrării stațiunilor balneare. Într-un timp relativ scurt, statul a elaborat o întreagă legislație care să reglementeze funcționarea acestora, în conformitate cu ceea ce Occidentul impusese deja ca mod de funcționare.

Pe lângă legile de organizare și funcționare s-a elaborat și o seamă de regulamente cu caracter general. În anul 1888, a fost elaborat Regulamentul pentru administrarea și supravegherea stabilimentelor balneare din țară. Potrivit acestuia, oricine ar fi dorit să exploateze un izvor de apă minerală trebuia să obțină o autorizație din partea Ministerului de Interne. Pentru a primi autorizația respectivă izvoarele trebuiau captate, fie și provizoriu, să se stabilească volumul și temperatura apelor și să se prezinte o analiză calitativă și cantitativă a apei sau nămolului. Ridicarea de construcții și stabilimente balneare nu era posibilă decât cu aprobarea planurilor respective de către Ministerul de Interne, orice modificare a acestora fiind posibilă doar în urma obținerii unei noi autorizații. În cel mult un an de la adoptarea regulamentului, toate stabilimentele balneare urmau să fie inspectate de către Consiliul Sanitar Superior din cadrul Ministerului de Interne. În cazul stabilimentelor balneare nou înființate, acestea nu puteau fi deschise decât în urma raportului medicului-inspector, care certifica îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute în regulament.

Prin legislația adoptată, la Băile Govora statul se implica în mod activ și organizat în crearea și dezvoltarea stațiunii balneare. În felul acesta erau atrași în zonă pentru a construi diferite stabilimente și locuințe particulare, oameni cu bani, intelectuali, proprietari de terenuri, ofițeri superiori, medici, etc. Se dorea realizarea unor construcții frumoase, moderne, cu diferite facilități, la standarde occidentale, care să atragă protipendada acelor ani și să o îndeplinească, oarecum, de stațiunile renumite din Apus, unde mergea în mod obișnuit.

Prin urmare, statul a gândit înființarea acestei stațiuni după anumite planuri, bine puse la punct, astfel încât, construcțiile ridicate să fie cât mai aspectuoase, cochete, integrate perfect în mediul natural mirific de la Băile Govora. În acest sens, s-a întocmit chiar un Regulament privitor la modul de construcție al clădirilor la

stațiunile de băi ale Statului adoptat de Corpurile Leguitoare la 17 decembrie 1891.

Potrivit acestuia, nicio construcție nu se putea ridica în stațiune fără autorizația Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor. În vederea obținerii acesteia, solicitantul trebuia să prezinte următoarele documente: actul de proprietate, planul terenului unde se dorea ridicarea construcției și planul clădirii propriu-zise, orice modificare adusă ulterior acestor planuri urmând să fie supusă aprobării ministerului.

Regulamentul avea prevederi care priveau modul în care se realizau construcțiile propriu-zise. Trebuia respectat aliniamentul străzilor, era prevăzută înălțimea fundației și a soclului, zidăria putea fi din paiantă de la soclu în sus, construcțiile din lemn nefiind permise decât dacă aveau fundație de zidărie. Înălțimea camerelor trebuia să fie de cel puțin 3,5 m, pardoselile din parchet sau dușumea, sobele trebuiau să aibă coșuri separate, iar acoperișurile se puteau face din metal, olane sau șindrile.

Odată cu înființarea localității s-a trecut la o nouă etapă a dezvoltării acesteia din punct de vedere edilitar. Pe lângă investițiile numeroase realizate de către Societatea „Govora-Călimănești”, se impunea ca și primăria să se implice în dezvoltarea edilitară și a infrastructurii din localitate, atragând astfel un număr important de turiști și contribuind la creșterea renumelui stațiunii în țară și în străinătate.

Primul pas a fost reprezentat de elaborarea, în anul 1911, a unui Regulament comunal care privea regimul construcțiilor din stațiune. Potrivit acestuia, nicio casă care era folosită pentru închiriere turiștilor nu putea fi construită fără a avea autorizație din partea primăriei și fără aprobarea administratorului plășii. Cel care dorea să construiască o casă înainta o cerere către primărie, la care anexa schița de plan și un deviz al clădirii. Acest proiect era înaintat pentru avizare Serviciului Tehnic al județului.

Toate construcțiile erau realizate din zidărie de piatră și cărămidă. Indiferent de mărime, construcțiile respective trebuiau să îndeplinească anumite condiții: să fie cu față spre stradă, să fie așezate pe aliniamentul străzii, păstrându-se pentru toate casele aceeași distanță de la axul străzii, să fie ridicată cu cel puțin 50 centimetri deasupra solului, indiferent de înălțimea acesteia, camerele trebuiau să aibă o înălțime de cel puțin trei metri, iar mansardele de doi și jumătate. Acestea nu puteau fi mai mici de doi metri jumătate pe trei metri și trebuiau să aibă cel puțin o fereastră. Camerele erau pardosite cu scândură sau parchet, iar acoperișul camerelor era din tablă, țiglă, sau orice alt material cu excepția șitei. Fiecare clădire trebuia să aibă cel puțin o toaletă. Regulamentul stabilea și condițiile pe care erau obligați să le îndeplinească proprietarii caselor în legătură cu păstrarea curățeniei în jurul clădirilor. Curțile trebuiau să fie curate, fără gunoaie, trotuarele din față curățate zilnic, iar în jurul lor nu se amplasau grajduri, cotete, etc. Casele folosite pentru închiriat, hotelurile, cârciumile, restaurantele, prăvăliile și orice alte stabilimente comerciale erau supuse supravegherii Comisiei de salubritate a stațiunii balneare sau plășii pe tot parcursul sezonului.

În perioada interbelică, orașul a fost împărțit în zone, regimul construcțiilor fiind diferit în funcție de zona respectivă. Se permitea, cu avizul Comisiei de aliniere și sistematizare și cu aprobarea Consiliului Comunal, care era singurul care putea hotărî privitor

la acest lucru, deschiderea de noi străzi și pasaje. Un teren putea fi declarat constructibil doar dacă avea următoarele dimensiuni: pentru clădirile comerciale suprafața minimă era de 60 m.p., iar fațada de 6 m.l., pentru vile și locuințe suprafața minimă era de 100 m.p, iar fațada minimă de 8 m.l. Pentru fiecare clădire construită era nevoie de obținerea autorizației eliberate de către primărie și a avizului dat de Oficiul Național de Turism. Documentația înaintată cuprindea planurile de situație ale terenului, clădirii, subsolului, parterului și etajelor.

În zonele I și a II-a era interzisă construirea de case din lemn, cu excepția chioșcurilor și pavilioanelor. Regulamentul stabilea în amănunt materialele care trebuiau folosite, tehnica de construcție aplicată, în funcție de destinația pe care aceste construcții o aveau, modul în care se executau reparațiile la clădiri, construirea anexelor din curți, precum cotețe, garaje, grajduri și modul cum se făcea împrejmuirea curților.

Din păcate, deși s-a solicitat în repetate rânduri aprobarea unui plan de sistematizare al localității, acest lucru nu s-a putut realiza în perioada interbelică. Mult mai târziu, în anii regimului comunist stațiunea Băile Govora a beneficiat de un asemenea cadru de dezvoltare urbanistică.

A

Acoperiș

ansamblul elementelor (învelitoare, șarpantă) care constituie partea superioară a unei construcții, cu rol de protecție împotriva intemperiilor. În funcție de părțile constitutive, ca și de epoci și stiluri, pentru acoperiș sunt folosite diverse materiale (țigle ceramice, tablă fălțuită, țigle metalice, șiță)

Ajur

tehnică decorativă constând din traforarea de mici străpungeri în plăci de piatră sau lemn

Aliniament

rezultatul unei operațiuni de sistematizare urbană, constând în aducerea la o linie comună a fațadelor, a spațiilor verzi sau a amenajărilor

Ancadrament

cadru care delimitează golul unei uși sau ferestre, adesea decorat sau profilat, din tencuială sau piatră

Arc

element constructiv care are traseul realizat dintr-o curbă sau din combinații de curbe. După forma lor, se definesc diferite tipuri de arcuri: arcul în plin cintru sau semicircular, arcul în acoladă, arcul trilobat sau treflat, arcul turtit sau plat, arcul frânt etc.

Arcadă

deschidere practică într-un zid, sub un arc, care se sprijină pe montanți de zidărie sau pe coloane

Asiză

șir de unități constructive (pietre, cărămizi) cu o înălțime constantă, dispuse orizontal într-o zidărie

Atic

element arhitectonic constituit din prelungirea zidului de fațadă pentru a masca acoperișul sau terasa

B

Balcon

platformă exterioară cu o latură încastrată într-un zid, delimitată de un parapet metalic, lemn sau zidărie

Balustru

colonetă din piatră, lemn sau stuc, cu fusul bombat la partea inferioară

Belvedere

loc special amenajat sau construcție amplasate în puncte care oferă o deschidere spre peisaj

Boltă

parte constructivă destinată să acopere un spațiu, cu secțiuni semicirculară

Bosaj

tip de parament realizat din blocuri de piatră puse în asize regulate, a căror latură frontală este tratată în relief, în maniere diferite. De obicei, este folosit la socluri, colțurile clădirilor, iar uneori desenul de bosaj este realizat în tencuială.

Bovindou

tip de fereastră care iese în consolă față de planul zidului, prelungind spațiul interior al camerei

Brâu

ornament în relief de profil variat care împarte fațada în registre orizontale

C

Căpriori

piese din lemn în alcătuirea șarpantei, prinse de cosoroabă, capetele lor fiind vizibile în cazul streașinilor deschise

Coamă

muchia superioară, orizontală a unui acoperiș, rezultând din îmbinarea a două ape

Cornișă

element arhitectural decorativ, amplasat la partea superioară a fațadei

Cupolă

tip de boltă semisferică care acoperă spații de plan rectangular. Vezi holul central al Pavilionului de Băi

D

Decorație

totalitatea elementelor decorative ale unei construcții, realizate odată cu ridicarea zidurilor și, deci, făcând parte integrantă din acestea

Decroș

porțiune de zid ieșită în afară față de planul peretelui, marcând o lărgire a spațiului interior

F

Foișor

-
1. Pridvor devansat, cu soclu înalt și acoperiș susținut de stâlpi sau de coloane
 2. Construcție izolată pentru grădină, folosită ca loc de odihnă
-

Fronton

motiv triunghiular sau semicircular ce încorporează, în general, fațada principală a unui edificiu sau colțurile acestuia

Î

Împrejmuire

gard; construcție definitivă sau provizorie cu rol de a delimita diferite forme de proprietate

L

Logie

încăpere încorporată volumului unei clădiri, deschisă pe o latură

Lucarnă

tip de fereastră de mici dimensiuni, practică în panta acoperișului și protejată de obicei de un acoperiș propriu

M

Mansardă

spațiu de locuit situat la nivelul acoperișurilor înalte, al cărui plafon este adesea înclinat, urmând panta șarpantei

N

Neoromânesc

mișcare estetică fundamentală în arhitectura din România de la sfârșitul secolului al XIX-lea și continuând până către cel de-al Doilea Război Mondial, definită prin sintetizarea și valorificarea în creații moderne ale formelor arhitecturii tradiționale

P

Parapet

construcție ușoară din lemn, metal sau piatră care delimitează un balcon, logie, scară etc.

Pergolă

construcție ușoară alcătuită dintr-o succesiune de coloane sau stâlpi, uniți la partea superioară de un eșafodaj, cu rol de umbrire

Pridvor

spațiu deschis care face legătura dintre interiorul și exteriorul unor edificii, delimitat de regulă de stâlpi sau coloane

Ș

Șarpantă

structură de bârne și șipci pentru a realiza forma și panta acoperișului

BIBLIOGRAFIE

Hajdu, Ada. „Arhitectura de vilegiatură în România modernă.” teză de doctorat, Universitatea de Arte București, 2012.

Jean-Claude, Vigato. *L'architecture Régionaliste. France 1890-1950*. Paris: Norma, 1994.

Kovacs, Kazmer. *Peisaj cu grădină și casă*. București: Simetria, 2011.

Lohez, Mark. „Thermalisme et Tourisme: Les Évolutions Récentes En France.” în *L'Information Géographique* 64, no. 4 (n.d.): 314-21.

Mecu, Mihai, Valentin Dolfi, Radu Geiculescu. „Băile Govora - Date și imagini în timp (Schiță Monografică).” Primăria Băile Govora, 2008.

Nemțeanu, Ruxandra. *Vila în stil Neoromânesc. Expresia căutărilor unui model autohton în locuința individuală urbană*. București: Simetria, 2014.

Nistor, Sergiu. „Exemple, excepții și modele în protejarea patrimoniului cultural românesc.” în *Confluențe Arhitecturale*, București: Ozalid, 2018.

Nițu, Ionela. „Istoria stațiunii Băile Govora.” teză de doctorat, Universitatea Valahia din Târgoviște, 2015.

Popescu, Carmen. *Genius Loci*. București, 2002.

Săcăliș, Ruxandra. *Texturi uitate: Bucureștiul interbelic. Rețetar de tencuieli*. București: Pro Patrimoni, 2019.

Simionescu, I. Govora și Călimănești. *Cartea Românească*, 1936.

Taylor, Ken, Jane Lennon, editori. *Managing Cultural Landscapes*. Routledge, 2012.

Țeposu, Emil. *România balneară și turistică*, 1932.

Vicol, N. *Govora*, ghid turistic, 1929.

Vidal, Roland. „Imaginaire et réalité dans une station balnéaire des Côtes-D'Armor: Sables-d'Or-Les-Pins.” teză de doctorat, ENGREF, 2003.

Ghiduri
de arhitectură

Filip, Anca, Iozefina Postăvaru, Răzvan Negrișanu, Daniela Negrișanu. „Ghid de bune practici pentru reabilitarea clădirilor din centrul istoric al Municipiului Câmpulung.” Institutul Național al Patrimoniului, 2011.

Planwerk. „Stațiunea Borsec. Ghid de Protecție. Analize, Descrieri Și Reglementări Privind Intervențiile Asupra Fondului Construit.” Primăria Orașului Borsec, 2009.

„Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural. Zona Argeș.” Ordinul Arhitecților din România, 2016.

Strategii locale
și documentații de urbanism

Nistor, Sergiu, Vlad Cristinel. „Studiu istoric de fundamentare și delimitare a obiectivelor și ariilor urbane protejate din orașul Băile Govora, jud. Vâlcea”, București, 2010.

„Strategia de Dezvoltare Locală Băile Govora 2014 - 2020.” Primăria Băile Govora, 2014.

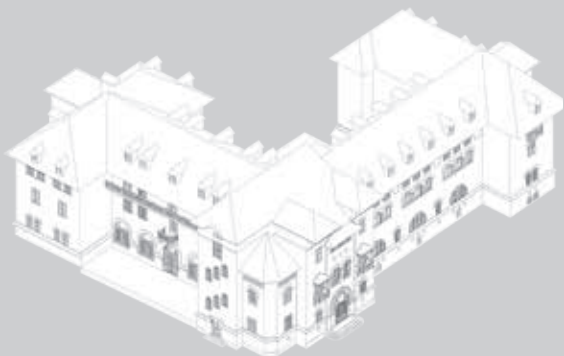
„Regulament General de Urbanism.” Primăria Băile Govora, 2010.

Arhive

S.J.A.N. Vâlcea:

fond Societatea Govora-Călimănești, 1916-1948

fond Primăria Băile Govora, dosar 2/1925, 9/1927, 8/1928, 8/1929, 7/1930, 13/1933, 9/1936, 4/1938, 5/1939, 17/1940, 2/1944, 8/1946, 1/1954, 18/1957, 1/1955, 1/1958, 6/1963, 2/1965, 5/1965, 4/1967, 8/1969, 16/1970, 11/1972, 2/1973, 22/1974, 12/1978, 4/1981, 17/1984

Ghidul vine în ajutorul celor care își doresc să facă intervenții asupra clădirilor și oferă un cadru general de opțiuni și pași de urmat (reparații, extinderi, construcții noi). De asemenea, propune proprietarilor de clădiri un set de reguli comune pentru a păstra frumusețea de ansamblu a orașului.

Numărul mare de clădiri care au nevoie de lucrări de reparații, reabilitare sau restaurare, precum și potențialul ridicat de dezvoltare al stațiunii, fac necesară existența unui set de reguli clare privind intervenția asupra clădirilor și a spațiului public. Imaginea de ansamblu a orașului începe să fie distorsionată de construcții noi, extinderi și restaurări care prin materialele folosite, prin cromatică și formele greșit alese intră în conflict cu specificul zonei și raportarea tradițională la peisajul natural.

Băile Govora, 2022

